

MANİSA İL TARIM ve
ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

FAALİYET RAPORU 2024

/manisatarim

@tarimtanisa

@manisatarim

manisa.tarimorman.
gov.tr

İÇİNDEKİLER

Misyonumuz vizyonumuz	2
Manisa Tarımına Genel Bakış, Manisa ve İlçelerinin Nüfusu 2024, Tarım Alanlarının 2024 Yılında İlçelere Göre Dağılımı (Dekar)	3
Mera Varlığı, Tarımsal Alet / Ekipman, Tarım Arazilerinin Sulanma Durumu (Dekar)	4
İlimizdeki Önemli Tarla Bitkileri Üretimi, İlimizdeki Önemli Meyve Ürünleri Üretimi	5
İlimizdeki Önemli Sebze Ürünleri Üretimi	6
Hayvancılık Verileri	7-8
Arıcılık, İlimizde Rekolte Çalışması Yapılan Ürünler	9-10
Tarımsal İhracat 2024	11-12
Projeler	13
Desteklemeler, İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü , Tarım ve Orman İl Müdürlüğü'nün Genel Tanıtımı, Müdürlüğümüzün Görevleri	14
Personel Dağılımı	15
Bina Durumu, Araç Varlığı	16
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	17
İşletme Sayıları	18
Denetim İşlemleri	19
Numune İşlemleri	20-22
İhracat İşlemleri, İthalat İşlemleri, Alo 174 İhbar ve Şikayet Hattı, Eğitimler Toplantılar	23
Bitki Koruma Çalışmaları, Ziraî Mücadele Alet Ve Makine Üretim İşletmeleri	24
Ziraî Mücadele Alet ve Makine Bayileri, Pamuk Hasat Kontrolleri, Biçerdöver, Makinalı Pamuk Hasat Kontrolleri	25
Bitki Koruma Ürünü Bayileri, İlçelere Göre BKÜ Bayi Sayıları	26
Tohum Bayileri, Meyve Hastalık ve Zararlıları İle Mücadele	27
Meyve Hastalıkları ve Zararlıları İle Mücadele Programı	28
Sebze Hastalıkları ve Zararlıları İle Mücadele Programı	29
Hububat Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele, Endüstri Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	30
Subtropik Meyve Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele	31
Genel Zararlılar, Yabancı Ot ve Parazit Bitkiler ile Mücadele	31-39
Manisa'da Bağcılık	40-41
Hasat Öncesi Pestisit Denetim Programı, Sürvey Çalışmaları	42
Fide, Sertifikalı Fidan Ve Bitki Pasaportu Çalışmaları	43
Gübre Denetim Çalışmaları	44
Pestisit Kullanım Miktarları	45
Entegre Kontrollü Ürün Yönetimi Uygulaması	46-48
İyi Tarım Uygulamaları, Organik Tarım, Çiftçi Tarla Okulu Projesi	49-52
Çks & Bitkisel Üretim Destekleri, Dış Kaynaklı Projeler,	54-55
Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği Ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	56
Hayvan Sağlığı Projeleri	57
Manisa İhracat Verileri	58-59
Yetiştiricilik – Kanatlı Yetiştiriciliği	60
Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği, Tek Tırnaklı Yetiştiriciliği	61
Arı Yetiştiriciliği, Kalıntı İzleme Çalışmaları	62
Et Üretimi, Sür Üretimi, Arı Ürünleri Üretimi	62-65
Hayvan Hastalıkları ile Mücadele Hizmetleri	66-67
Buzağı Ölümleri, Hayvan İtlaf ve Tazminatları, Toplam Hastalık Tazminatları, Yıllara Göre Hastalık Çıkışları	68-69
İşletmeler, Tesisler ve Çiftlikler / Hastalıktan Ari İşletmeler ve Onaylı Süt Çiftlikleri	70
Ev Hayvanları Üretim Yerleri, PETVET Kayıt Sistemi, Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinikleri	71-77
Veteriner Ecza Depoları, Suni Tohumlama Uygulamaları, Desteklemeler	

Su Ürünleri Faaliyetleri	77-80
Koordinasyon Ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	81
İl Yayım Program Ve Değerlendirme, İstatistik Çalışmaları, Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Sistemi	82
Tarımsal Yayım ve Danışmanlık, Doğal Afet Çalışmaları, Staj İşlemleri	83-84
Kırsal Kalkınma Ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	84
Tarımsal Amaçlı Örgütler, Kırsal Kalkınma Yatırımları, Desteklemeler, Projeler	85-89
Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü	90-91
5403 Sayılı Toprak Koruma, Arazi Kullanım Kanunu, Nitrat Direktifinin Uygulanması, Belge Tanzimi İşlemleri	91-92
Laboratuar Analizleri, Arazi Edindirme ve Satış İşlemleri	93-94
Çayır Mera Ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	95-96
Mera Varlığı, Kiralama İşlemleri, Tahsis Amacı Değişikliği, Islah Çalışmaları, Yem Bitkisi Desteği, Projeler,	96-97
Yönetim Birlikleri, İşgal İşlemleri	98

MİSYONUMUZ

Sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi, kırsal kalkınmayı ve rekabet edilebilirliği sağlamak amacıyla yenilikçi politikalar belirlemek, uygulamak, izlemek ve değerlendirmek.

VİZYONUMUZ

Gıda, tarım ve hayvancılıkta rekabetçi, milli ve küresel çözümler üreten güçlü bir Türkiye.

MANİSA TARIMINA GENEL BAKIŞ

Manisa verimli toprakları, iklim ve sulama avantajı ile birlikte gerek tarımsal sanayi gerekse bitkisel ve hayvansal üretim bakımından ülkemiz tarımında önemli bir yere sahiptir.

TÜİK Genel Nüfus Sayımı ve Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre Manisa nüfusu 2007'de 1.319.920 iken 2012'de 1.346.162'ye 2019'da ise 1.468.279'e ve 2024 yılında 1.475.353'ya yükselmiştir.

Manisa ve İlçelerinin Nüfusu 2024

İLÇESİ	TOPLAM
Ahmetli	17.403
Akhisar	180.509
Alaşehir	105.776
Demirci	35.604
Gölmarmara	15.176
Gördes	25.759
Kırkağaç	37.718
Köprübaşı	12.404
Kula	42.952
Salihli	165.353
Sarıgöl	35.125
Saruhanlı	57.935
Şehzadeler	166.228
Selendi	18.869
Soma	110.996
Turgutlu	178.386
Yunusemre	269.160
TOPLAM	1.475.353
	2024 TÜİK

Tarım Alanlarının 2024 Yılında İlçelere Göre Dağılımı (Dekar)

Tarım Alanı	Ekim Alanı (da)				
	2020	2021	2022	2023	2024
İşlenen Tarım Alanı	5.071.315	5.075.663	5.101.494	5.075.263	4.975.574
İşlenmeyen Tarım Alanı	61.255	83.667	58.639	85.619	183.000
Tarım Dışına Çıkarılan Alan	8.121	641	1.103	2.691	4.999
TOPLAM	5.140.691	5.159.971	5.161.236	5.163.573	5.163.573
Tarla Bitkileri Alanı	2.337.212	2.295.250	2.297.545	2.206.827	2.042.139
Nadas Alanı	126.564	123.983	133.668	137.502	119.978
Sebze Alanı	350.140	320.356	294.207	309.307	334.388
Meyve Alanı	2.256.492	2.335.171	2.375.171	2.420.724	2.478.039
Süs Bitkileri Alanı	907	903	903	903	1.030
TOPLAM	5.071.315	5.075.663	5.101.494	5.075.263	4.975.574

MERA VARLIĞI

İlimizde mera tespit çalışmaları tamamlanmıştır. 17 İlçemizde 1.089 adet yerleşim biriminde 281.100 da mera varlığı mevcuttur.

2024 yılında 4 İlçede 19 Mahallede Tespit tahdit yenilemesi yapılmıştır. Çalışmalar kapsamında kanunun 5/a ve 5/b maddesi gereğince tespit edilen alanların tespit askısı tamamlanarak tescil için Tapu Müdürlüklerine gönderilmiştir.

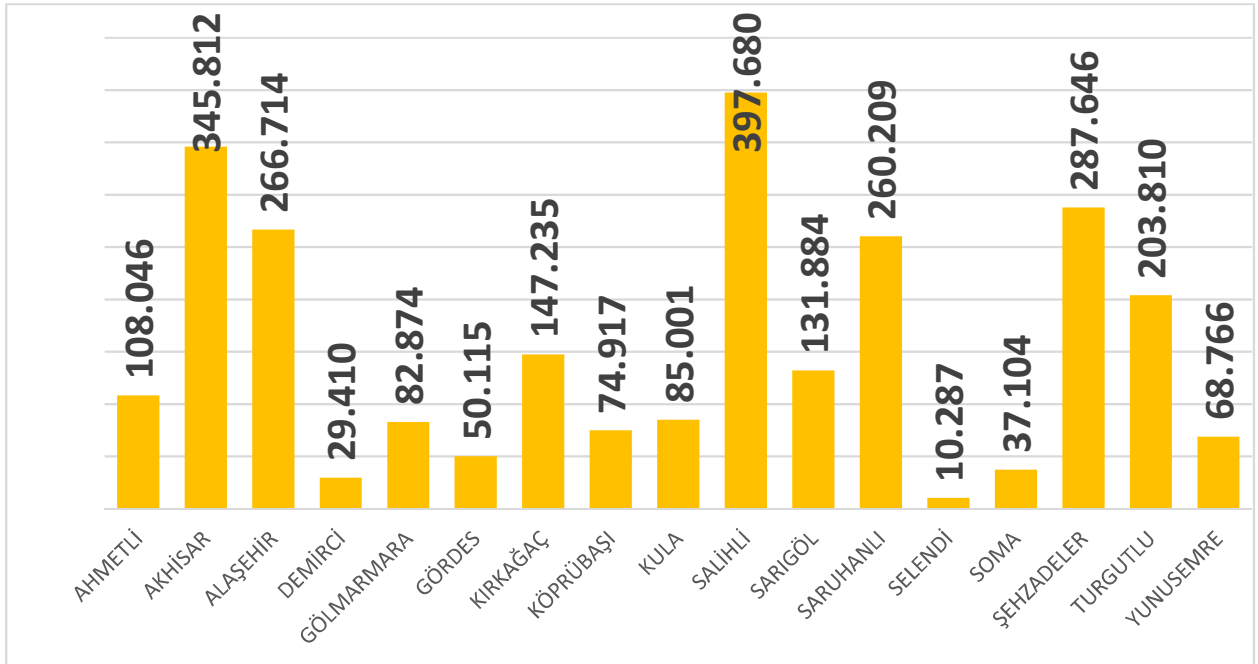
Tarımsal Alet / Ekipman

Ülkemizde toplam 1.598.656 adet traktör bulunmaktadır. İlimiz 84.216 adet Traktör ile Türkiye’de birinci sıradadır.

İl	Taraktör Sayısı (Adet)
Manisa	84.216
Konya	77.047
Balıkesir	62.085
Bursa	56.966
Samsun	54.860
İzmir	42.250
Denizli	38.862
2024 Yılı TUİK Tarımsal Alet ve Makine İstatistikleri	

Tarım Arazilerinin Sulanma Durumu (Dekar)

2024 yılı verilerine göre İlimiz tarım arazilerinin sulama oranı oldukça yüksektir. 5.163.573 dekarlık tarım arazimizin 2.587.510 dekarlık kısmı (% 51'i) sulanmaktadır. Özellikle Şehzadeler, Gölarmara, Turgutlu, Ahmetli, Alaşehir, Salihli, Kırkağaç, Saruhanlı, Sarıgöl ve Yunusemre ilçelerimizin tarım alanları % 50'nin üzerinde bir oranda sulanmaktadır.

İlimizdeki Önemli Tarla Bitkileri Üretimi

Ürün	Alan (Da)	Üretim (Ton)
Durum Buğdayı) - Dekar	94.830	19.196
Buğday, Durum Buğdayı Hariç) - Dekar	776.594	196.893
Mısır) - Dekar	135.971	151.830
Arpa (Diğer)) - Dekar	355.479	74.365
Çavdar) - Dekar	38.535	7.348
Yulaf) - Dekar	25.810	5.308
Pamuk, Çırcırılanmamış (Kütlü)) - Dekar	146.791	81.684
Yonca (Yeşilot)) - Dekar	40.416	131.467
Mısır (Slaj)) - Dekar	139.123	658.178
Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2024)		

İlimizdeki önemli meyve ürünleri üretimi

Ürün	Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
Sofralık Üzüm, Çekirdekli	36.255	72.671
Sofralık Üzüm, Çekirdeksiz	176.020	235.552
Kurutmalık Üzüm, Çekirdeksiz	658.424	825.987
Kiraz	87.259	45.957
Şeftali	9.862	14.387
Erik	16.984	14.642
Çilek	7.236	24.086
Badem	62.817	8.784
Ceviz	122.162	17.133
Sofralık Zeytinler	686.990	254.612
Yağlık Zeytinler (Zeytinyağı Üretimi İçin)	544.930	435.892
Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2024)		

İlimizdeki önemli sebze ürünleri üretimi

	Alan (Dekar)	Üretim (Ton)
İspanak	9.093	9.575
Karpuz	25.391	125.038
Kavun	26.624	69.521
Biber (Salçalık, Kappa)	29.930	115.903
Biber (Dolmalık)	9.224	22.614
Biber (Sivri)	12.971	31.434
Hıyar (Sofralık)	5.344	31.915
Hıyar (Turşuluk)	19.325	39.746
Patlıcan	6.456	43.959
Domates (Sofralık)	23.521	129.094
Domates (Salçalık)	130.578	1.120.064
Kaynak: TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2024)		

Hayvancılık Verileri

2024 yılında İlimizde Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı 87.119 çiftçi bulunmaktadır. Bu sayı ile Manisa ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı sıralamasında Türkiye'de 3. Sırada bulunmaktadır.

İlimizde toplam 262.202 adet büyükbaş hayvan mevcudu bulunmaktadır. Ülkemizde mevcut 16.986.259 adet büyükbaş hayvanın yaklaşık % 1,5 i ilimizde bulunmaktadır.

	Büyükbaş	Hayvan Sayısı (Ad)
MANİSA	Sığır	261.671
	Manda	531
	Toplam	262.202
TÜRKİYE	Sığır	16.824.208
	Manda	162.051
	Toplam	16.986.259
Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2024)		

İlimizde toplam 878.022 adet küçükbaş hayvan mevcudu bulunmaktadır. Bu hayvanların 717.510 adedi koyun, 160.512 adedi keçidir. Ülkemizde mevcut 54.902.668 adet küçükbaş hayvanın yaklaşık olarak %1,6'sı ilimizde bulunmaktadır.

	Küçükbaş	Toplam (Ad)
MANİSA	Koyun	717.510
	Keçi	160.512
	Toplam	878.022
TÜRKİYE	Koyun	44.080.584
	Keçi	10.822.084
	Toplam	54.902.668
Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2024)		

İlimizde toplam 46.660.415 adet tavuk bulunmaktadır. Manisa Toplam 35.301.623 adet et tavuğu (broiler) mevcudu ile ülkemizde birinci sıradadır (Türkiye etlik tavuk sayısı 270.526.611). 2024 yılında ilimizde yumurta tavuğu mevcudu 11.358.792 adettir. Manisa, Et Tavuğu ve Yumurta Tavuğu varlığı bakımından 1. sıradadır. Ülkemiz et tavuğu varlığının %13'ü ve yumurta tavuğu varlığının yaklaşık % 10,4'ü ilimizde bulunmaktadır.

İlimiz hindi varlığı ile de Türkiye'de birinci sırada bulunmaktadır. Toplam 814.507 adet hindi varlığı ile Manisa, ülkemiz hindi varlığının yaklaşık olarak % 29'una sahiptir

HAYVAN TÜRÜ	MANİSA (Ad.)	Payı (%)	TÜRKİYE (Ad.)	TR. Sıralaması
Et Tavuğu	35.301.623	13	270.526.611	1.
Yumurta Tavuğu	11.358.792	10,4	109.100.202	1.
TOPLAM	46.660.415	12,3	379.626.415	1.
Hindi	814.507	28,8	2.826.858	1.
Kaynak: TÜİK(2024)				

Arıcılık

İlimizde arıcılık yapan işletme sayısı 2024 yılı TÜİK Hayvancılık İstatistikleri verilerine göre 1.764'tür. 92.923 adet kovanın bulunduğu ilimizde 627,2 ton bal üretimi gerçekleşmiştir.

ARICILIK	SAYISI (Adet)	
Arıcılık Faaliyeti Yapan İşletme Sayısı	1.764	
Eski Tip ve Kovan Sayısı	1.671	92.923
Yeni Tip ve Kovan Sayısı	91.252	
Kaynak: TÜİK Hayvancılık İstatistikleri (2024)		

İlimizde Rekolte Çalışması Yapılan Ürünler

	SULTANİ ÇEKİRDEKSİZ (Kurutmalık)		SOFRALIK ÇEKİRDEKSİZ	
YIL	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)
2017	611.198	271.441	154.844	442.218
2018	617.791	232.836	152.534	258.154
2019	617.943	259.679	153.728	381.759
2020	638.081	236.731	134.550	285.677
2021	640.766	192.513	159.634	218.952
2022	664.586	293.152	150.084	340.150
2023	655.246	190.175	167.960	286.100
2024	670.274	203.127	157.950	212.681

MANİSA İLİ ZEYTİN REKOLTE TAHMİNİ								
YIL	AĞAÇ SAYISI		AĞAÇ BAŞINA ZEYTİN DANESİ (KG)	ELDE EDİLECEK ZEYTİN (TON)	YEMEKLİĞE AYRILACAK ZEYTİN (TON)	YAĞLIĞA AYRILACAK ZEYTİN (TON)	ELDE EDİLECEK ZEYTİNYAĞI (TON)	1 Kg. ZEYTİNYAĞI İÇİN ZEYTİN DANESİ (KG)
	MEYVE VEREN	MEYVE VERMEYEN						
2011-2012	13.498.160	6.642.948	12,4	167.976	102.444	57.143	10.568	5,4
2012-2013	15.979.720	4.646.803	11,3	180	101.449	78.347	14.107	5,6
2013-2014	16.897.067	3.563.390	7,5	126.327	76.230	50.096	9.101	6,0
2014-2015	17.363.626	3.803.210	10,0	181.882	107.301	74.581	14.571	5,1
2015-2016	18.395.421	3.399.339	5,5	101.887	67.618	34.269	7.118	4,8
2016-2017	18.820.588	3.448.535	15,0	289.837	147.775	142.062	15.596	7,5
2017-2018	19.546.500	3.124.404	13,0	254.878	126.516	128.362	20.869	6,2
2018-2019	18.674.379	3.152.198	16,6	310.067	147.648	162.419	28.525	5,7
2019-2020	19.140.329	3.325.436	7,1	135.458	87.681	47.776	7.963	6,0
2020-2021	21.194.661	3.989.444	15,8	335.121	165.175	169.946	29.815	5,7
2021-2022	21.783.434	4.212.646	12,4	269.309	150.088	119.221	21.289	5,6
2022-2023	22.876.682	4.669.682	27,0	617.038	223.774	393.263	78.647	5,0
2023-2024	24.298.123	6.209.955	10,3	251.115	137.875	113.240	22.648	5,0
2024-2025	24.982.120	6.668.066	24,95	623.294	262.163	361.210	64.292	5,7
Kaynak:Ulusal Zeytin ve Zeytinyağı Konseyi								

Manisa ilinin en önemli bitkisel ürünleri Kuru ve Yaş Üzüm, Zeytin, Kiraz, Tütün, Susam, Kurutmalık ve Yaş Domates, Mısır ve Kavundur. İlimizin Türkiye tarımsal üretimi içerisinde ağırlığı olan tarımsal ürünleri ve ülke üretimindeki yeri TÜİK 2024 yılı verilerine göre aşağıya çıkarılmıştır.

ÜRÜN	ÜRETİM (TON)			ALAN (DEKAR)		
	Manisa	TR	Üretimde %	Manisa	TR	Alanda %
Kurutmalık Üzüm, Çekirdeksiz	825.987	944.294	87,5	658.424	760.761	86,5
Sofralık Üzüm, Çekirdeksiz	235.552	416.759	56,5	176.020	310.314	56,7
Sofralık Zeytinler	254.612	1.166.318	21,8	686.990	2.434.282	28,2
Domates (Salçalık)	1.120.064	6.505.600	17,2	130.578	818.847	15,9
Susam Tohumu	2.424	14.439	16,8	35.876	204.060	17,6
Tütün, İşlenmemiş	13.497	108.000	12,5	126.976	781.367	16,3
Hıyar (Turşuluk)	39.746	274.463	14,5	19.325	109.289	17,7
Yağlık Zeytinler	435.892	2.583.682	16,9	544.930	6.698.906	8,1
Biber (Salçalık, Kappa)	115.903	1.941.156	6,0	29.930	467.634	6,4
Kiraz	45.957	726.500	6,3	87.259	775.278	11,3
Kavun	69.521	1.479.000	4,7	26.624	564.808	4,7
Çilek	24.086	606.254	4,0	7.236	196.507	3,7
Pamuk, Çırçırılanmamış Kütlü	81.684	2.243.000	3,6	146.791	4.669.272	3,1
Ceviz	17.133	426.000	4,0	122.162	1.780.045	6,9
Mısır	151.830	8.100.000	1,9	135.971	7.894.438	1,7
Buğday	216.089	20.800.000	1,0	871.424	70.238.078	1,2
TÜİK Bitkisel Üretim İstatistikleri (2024)						

Manisa bir sanayi ili olmasının yanında, geniş bitkisel ve hayvansal ürün yelpazesi ile Türkiye tarımında çok önemli bir yere sahiptir.

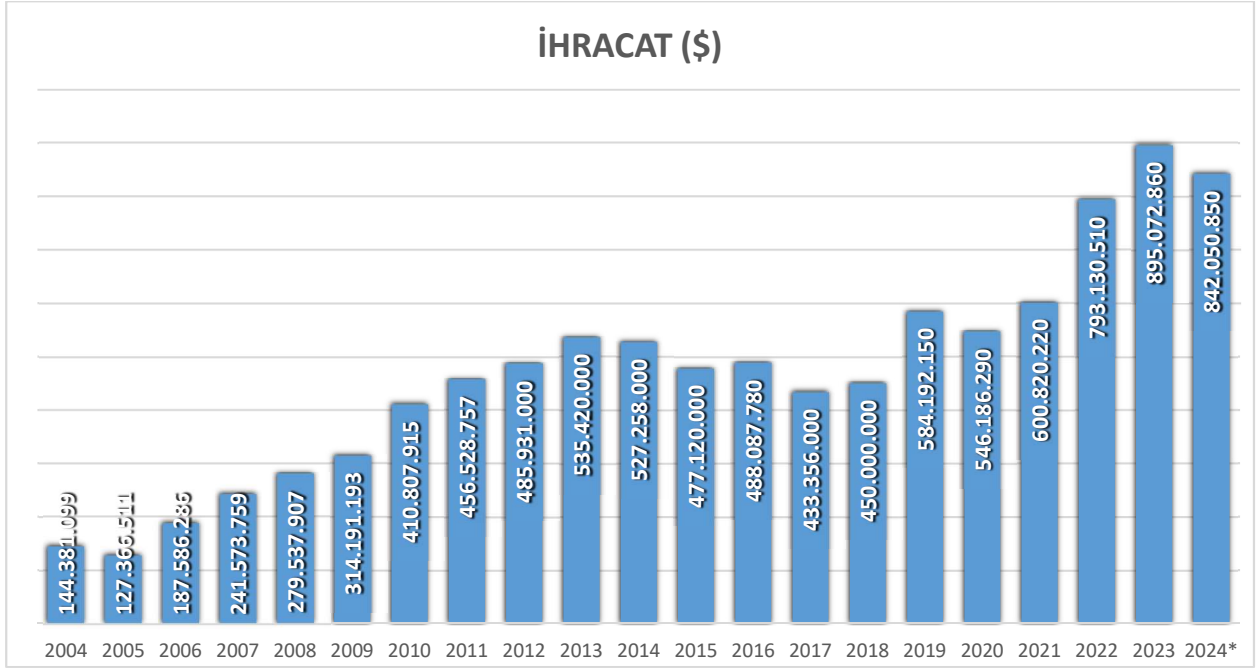
Kurutmalık Çekirdeksiz Üzüm 1. Sofralık Çekirdeksiz Üzüm 1. Sofralık Zeytin 1. Etlik Tavuk 1. Hindi 2. Salçalık Domates 2. (Bursa) Yumurta Tavuğu 2. (Afyon) Tütün 4. (Adıyaman, Denizli) Turşuluk Hıyar 3. (İzmir, Afyon)	Sivri Biber 4. (Antalya, Mersin, Bursa) Yağlık Zeytin 5. (İzmir, Muğla, Hatay, Aydın) Salçalık Biber (Kappa) 6. Kereviz 4. Ispanak 4. Kiraz 5. Şalgam 5. Kavun 5. Erik 6.
TUİK 2024	

Tarımsal İhracat 2024

İlimiz gıda ve tarımsal ürünlerin iç tüketim talep ve ihtiyaçlarını karşılamının yanında, yurtdışına da söz konusu ürünleri ihraç etmekte ve ülke ekonomisine katkıda bulunmaktadır. 2023 yılında gerçekleşen tarımsal ihracat değeri 895 Milyon 072 Bin dolar iken; 2024 yılının ilk 11 ayında ihraç edilen tarımsal ürünlerin değeri 919 Milyon 011 Bin dolar olarak gerçekleşmiştir.

İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI (\$)				
2023	SEKTÖR	1 OCAK - 31 ARALIK		
		2022	2023	DEĞİŞİM
	Fındık ve Mamulleri	35.890	164.100	%357,2
	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	160.896.720	176.561.530	%9,7
	Kuru Meyve ve Mamulleri	218.726.490	242.889.400	%11,0
	Meyve Sebze Mamulleri	168.669.430	204.596.040	%21,3
	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	78.231.780	80.147.400	%2,4
	Tütün	79.076.840	88.592.180	%12,0
	Yaş Meyve ve Sebze	39.819.970	35.943.230	-%9,7
	Zeytin ve Zeytinyağı	49.924.750	66.178.970	%32,6
	TOPLAM	795.381.860	895.072.860	%12,5

İHRACATÇI FİRMALARIN KANUNİ MERKEZLERİ BAZINDA SEKTÖR İHRACAT PERFORMANSI (\$)		
2024	SEKTÖR	1 OCAK - 31 ARALIK
		2024
	Fındık ve Mamulleri	51.190
	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	158.310.430
	Kuru Meyve ve Mamulleri	272.486.310
	Meyve Sebze Mamulleri	178.568.900
	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	55.344.750
	Tütün	89.109.970
	Yaş Meyve ve Sebze	30.913.560
	Zeytin ve Zeytinyağı	57.265.730
	TOPLAM	919.011.300

TİM 2004-2024 Tarımsal Ürün İhracatı	
YIL	İHRACAT (\$)
2004	144.381.099
2005	127.366.511
2006	187.586.286
2007	241.573.759
2008	279.537.907
2009	314.191.193
2010	410.807.915
2011	456.528.757
2012	485.931.000
2013	535.420.000
2014	527.258.000
2015	477.120.000
2016	488.087.780
2017	433.356.000
2018	450.000.000
2019	584.192.150
2020	546.186.290
2021	600.820.220
2022	793.130.510
2023	895.072.860
2024	919.011.300

Projeler

2024 YILI BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ TEKLİF EDİLEN TÜM PROJELER					
S	Proje Adı	Durumu	Yararlanıcı Sayısı	Dekar	Toplam Bütçe/ Finansman Kaynağı (TL)
1	NOHUT ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ (Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	118 üretici	1175	Toplam Bütçe:571.155,00 TL Bakanlık Katkısı:424.015,00 TL (%75) Yerel Katkı: 147.140,00 TL (%25)
2	DOMATES, BİBER VE PATLICAN ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ (Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	103 üretici	255	Toplam Bütçe:3.910.994,36 TL Bakanlık Katkısı:2.933.819,36 TL (%75) Yerel Katkı: 977.175,00 TL (%25)
3	KARNABAHAAR VE LAHANA ÜRETİMİNİ GELİŞTİRME PROJESİ (Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	104 üretici	270	Toplam Bütçe:1.523.453,70 TL Bakanlık Katkısı:1.131.750,00 TL (%75) Yerel Katkı: 391.703,70 TL (%25)
4	ZEYTİN SİNEĞİ MÜCADELESİNDE %3'LÜK DAP'LI ŞİŞE ASIMININ YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ (Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	201 üretici	1464	Toplam Bütçe:148.448,50 TL Bakanlık Katkısı:148.448,50 TL (%100)
5	ZEYTİN SİNEĞİNE KARŞI EKO-TRAP VE %3'LÜK DAP'LI ŞİŞE ASIMININ YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ (Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	21 üretici	168	Toplam Bütçe:90.000,00 TL Bakanlık Katkısı:73.210,00 TL (%81) Yerel Katkı: 16.790,00 TL (%19)
6	AHMETLİ İYİ TARIM UYGULAMALARI İLE KALINTISIZ ÜZÜME DEVAM DİYOR PROJESİ (Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	21 üretici	1110	Toplam Bütçe:601.150,00 TL Bakanlık Katkısı:450.862,50 TL (%75) Yerel Katkı: 150.287,50 TL (%25)
7	ORGANİK BAĞIMDAN YAPRAK TOPLUYORUM, MANİSA ASMA YAPRAĞI COĞRAFİ İŞARETİNİ TAŞIYORUM PROJESİ (Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü)	TAMAMLANDI	19 üretici	500	Toplam Bütçe:1.169.847,15 TL Bakanlık Katkısı:887.585,36 TL (%76) Yerel Katkı: 282.261,79 TL (%24)
8	KALINTI EYLEM PLANI KAPSAMINDA BİYOLOJİK MÜCADELENİN YAYGINLAŞTIRILMASI PROJESİ (Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü)	PROJE UYGULAMA AŞAMASINDA	İlçelerimizde bağcılık yapan üreticilerimiz.	300	Toplam Bütçe:2.500.000,00 TL (Gıda Kontrol Genel Müdürlüğü kaynaklı)
9	BÖCEK ŞENLİĞİ, ORGANİK TARIM EĞİTİMİ SOSYAL ETKİNLİK PROJESİ (TİKA) (Doğa Dostu Nesiller)	PROJE DEĞERLENDİRME AŞAMASINDA	3-4 bin ilköğretim öğrencisi	Sosyal sorumluluk projesi	TİKA tarafından karşılanmaktadır.

10	TARIMSAL SULAMA YÖNETİMİNDE SÜRDÜRÜLEBİLİR TEKNİKLERİN UYGULANMASI PROJESİ (Manisa İli Zeytin Yetiştiriciliği Alanlarında Dijital Akıllı Tarım Teknolojileri Kullanılarak Sulama Zaman Planlaması ve Su Kaynaklarının Korunmasının Değerlendirilmesi-Smart AQUA Projesi	PROJE DEĞERLENDİRME AŞAMASINDA	49 bin üretici	480.000	3 Milyon Euro (Smart Aqua Projesi)
11	ÜRETİMDE KADIN ELİ OLSUN SOFRALAR SIHHAT BULSUN PROJESİ (SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLEME PROGRAMI-ANADOLUDAKİLER) (ZAFER KALKINMA AJANSI)	PROJE DEĞERLENDİRME AŞAMASINDA	50 Kadın üretici	Yatırım projesidir.	Toplam Bütçe:14.073.313,89 TL Zafer Kalkınma Ajansı:12.243.783,08 TL (%87) Eş Finansman:1.829.530,80 TL (%13)
12	BÖCEK ŞENLİĞİ-ORGANİK TARIM EĞİTİMİ (Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şubesi) (2021-2024 Eğitim Öğretim Dönemi)	2021-2024 Yılları	Manisa İl genelinde 36 okulda 3775 öğrenciye eğitim verilmiştir.	Eğitim projesidir.	Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü
13	TARIMDA ENTEGRE MÜCADELEDE DİJİTAL GÖZÜM PROJESİ (ZAFER KALKINMA AJANSI TARAFINDAN İLAN EDİLEN (TUTAP) TURİZM VE TARIMSAL ALTYAPI MALİ DESTEK PROGRAMI KAPSAMINDA)	2023-2024 Yılı Projesi	18 bin üretici	580.000	Toplam Bütçe:1.000.000,00 TL Zafer Kalkınma Ajansı:750.000,00 TL (%75) Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı:250.000,00 TL
14	BİRLİKTE 3K'LI (KONTROLLÜ, KALİTELİ, KALINTISIZ) BAĞCILIK PROJESİ (ZAFER KALKINMA AJANSI)	2023-2024 Yılı Projesi	100 üretici	1000	Toplam Bütçe:4.156.000,00 TL Zafer Kalkınma Ajansı:2.500.000,00 TL Manisa Büyükşehir Belediye Başkanlığı:1.000.000,00 TL Bakanlığımız:656.000,00 TL
15	GÖLMARMARADA DÖRT MEVSİM SAĞLIKLI GIDA	PROJE DEĞERLENDİRME AŞAMASINDA	İlçe üreticileri	0	Toplam Bütçe:2.500.000,00 TL Zafer Kalkınma Ajansı:2.250.000,00 TL Gölmarmara Ziraat Odası Baş.:250.000,00 TL
16	DOĞAYA KEKLİK SALIMI VE ÇEKİRGE MÜCADELESİ	TAMAMLANDI	1000 Adet Keklik	5.808	Gıda Kontrol Genel Müdürlüğünce karşılanmıştır.

Desteklemeler

2024 YILI TARIMSAL DESTEKLEMELER	Miktarı (TL)
Hayvancılık	240.696.846
Bitkisel Üretim	659.615.728
Kırsal Kalkınma	101.896.517
TOPLAM	1.002.209.291

İDARİ VE MALİ İŞLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

TARIM VE ORMAN İL MÜDÜRLÜĞÜNÜN GENEL TANITIMI

MÜDÜRLÜĞÜMÜZÜN GÖREVLERİ

Müdürlüğümüz; Manisa ili sınırları içinde Tarım ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 03/06/2011 tarih ve 639 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28. maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan “Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Taşra Teşkilatı’nın Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelike” göre, ilin tarımsal (bitki, hayvan ve su ürünleri) üretim faaliyetlerini yönlendirmek, hizmetin gerektirdiği planlamaları yapmak, projeleri hazırlamak uygulamak ve sonuçları değerlendirmek, üreticinin ihtiyacı olan girdileri temin ve tevzii etmek, yeni teknolojik gelişmeleri üreticiye yaymak üzere çalışmalar yapmaktadır.

Bu çalışmaları aşağıdaki faaliyet alanları içinde özetlenmiştir;

1. İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve üretim potansiyelini belirlemek,
2. Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleştirilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile iş birliği yapmak,
3. Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlanmasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
4. Tarımla ilgili her türlü istatistiki bilginin zamanında toplanmasını sağlamak,
5. İl dahilinde hayvansal ve bitkisel hastalık ve zararlıları belirlemek, koruma programlarını hazırlamak ve uygulamak,
6. Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yaygınlaştırılması için il bazında çalışmalar yapmak,
7. Tarım ve kırsal kalkınma projeleri hazırlamak, projeye dayalı işletmelerin kredi taleplerini incelemek, il dahilinde ilaç bayileri ve ilgili kişileri gıda ve yem stoklarını kontrol etmek, etüt ve envanterlerini hazırlamak, teknik ve sağlık şartları bakımından gerekli denetimleri yapmak,
8. Su ürünleri ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ile ilgili çalışmalar yapmak,
9. Kayıt sistemleri veri girişleri ve destekleme uygulamalarını yapmak,
10. Çiftçi malları korunması, tabii afet yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,
11. Köy el sanatlarının geliştirilmesi ve mamullerinin pazarlanmasına yardımcı olmak,
12. Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını teşvik etmek, etüt ve projeler hazırlamak, mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
13. Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,
14. Çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamaktır.

İl Müdürlüğümüz çalışmalarını,

8 Şube Müdürlüğü ve 17 İlçe Müdürlüğü kanalı ile yürütmektedir.

İl Müdürlüğümüz çalışmalarını, 8 Şube Müdürlüğü ve 17 İlçe Müdürlüğü kanalı ile yürütmektedir.

İl Müdürlüğümüz ve Bağlı İlçe Müdürlüklerimizde çalışan toplam personel sayısı 904'dir

İl Müdürlüğü	4
Döner Sermaye	1
Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	34
Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	10
Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	31
Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	25
İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	67
Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	17
Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	16
Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	20
Ahmetli İlçe Müdürlüğü	32
Akhisar İlçe Müdürlüğü	84
Alaşehir İlçe Müdürlüğü	54
Demirci İlçe Müdürlüğü	20

Gölmarmara İlçe Müdürlüğü	20
Görmüş İlçe Müdürlüğü	26
Kırkağaç İlçe Müdürlüğü	26
Köpröbaşı İlçe Müdürlüğü	17
Kula İlçe Müdürlüğü	34
Salihli İlçe Müdürlüğü	105
Sarıgöl İlçe Müdürlüğü	23
Saruhanlı İlçe Müdürlüğü	31
Selendi İlçe Müdürlüğü	16
Soma İlçe Müdürlüğü	50
Şehzadeler İlçe Müdürlüğü	39
Turgutlu İlçe Müdürlüğü	70
Yunussemre İlçe Müdürlüğü	32
TOPLAM	904

Bina Durumu

İlçesi	Bina Durumu	Yüzölçümü
İL MÜDÜRLÜĞÜ	Merkez binaları ve bahçe	18.700,00 m2
AHMETLİ	Kaymakamlık Binasında	
AKHİSAR	Hizmet Binası ve Bahçe	3.444 m2
ALAŞEHİR	Hizmet Binası ve Bahçe	500 m2
DEMİRCİ	Kaymakamlık Binasında	
GÖRDES	Hizmet Binası ve Bahçe	194 m2
GÖLMARMARA	Kaymakamlık Binasında	
KIRKAĞAÇ	Hizmet Binası ve Bahçe	811 m2
KÖPRÜBAŞI	Hizmet Binası ve Bahçe	405 m2
KULA	Hizmet Binası	174 m2
SALİHLİ	Hizmet Binası ve Bahçe	1776 m2
SARIGÖL	Hizmet Binası ve Bahçe	2575 m2
SARUHANLI	Hizmet Binası ve Bahçe	9395 m2
SELENDİ	Hizmet Binası ve Bahçe	1549 m2
SOMA	Hizmet Binası ve Bahçe	1250 m2
ŞEHZADELER	İl Müdürlüğü hizmet binası	
TURGUTLU	Hizmet Binası ve Bahçe	3200 m2
YUNUNEMRE	İl Müdürlüğümüz hizmet binası içerisinde.	

ARAÇ VARLIĞI

İl ve İlçe Müdürlüklerimiz hizmetlerini yürütmek için toplam 36 adet demirbaş araç bulunmaktadır. Bunun yanında hizmetleri yürütmek üzere Döner Sermaye İşletmesi Bütçesinden karşılanmak üzere 61 adet araç kiralanmaktadır.

Birim Adı	Demirbaş	Kiralık	Toplam
Manisa İl Müdürlüğü	9	13	22
Ahmetli İlçe Müdürlüğü	1	2	3
Akhisar İlçe Müdürlüğü		6	6
Alaşehir İlçe Müdürlüğü		4	4
Demirci İlçe Müdürlüğü	2	2	4
Gölmarmara İlçe Müdürlüğü	2	2	4
Gördes İlçe Müdürlüğü	3	2	5
Kırkağaç İlçe Müdürlüğü	1	2	3
Köprübaşı İlçe Müdürlüğü	1	2	3
Kula İlçe Müdürlüğü	1	3	4
Salihli İlçe Müdürlüğü	5	5	10
Sarıgöl İlçe Müdürlüğü	2	2	4
Saruhanlı İlçe Müdürlüğü	2	2	4
Selendi İlçe Müdürlüğü	1	2	3
Soma İlçe Müdürlüğü	1	2	3
Şehzadeler İlçe Müdürlüğü		4	4
Turgutlu İlçe Müdürlüğü	4	3	7
Yunusemre İlçe Müdürlüğü	1	3	4
TOPLAM (Adet)	36	61	97

GIDA VE YEM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

2024 YILI FAALİYETLERİ

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bağlı mevzuatlar ile gıda, gıda ile temas eden madde ve malzeme ile yemlerin üretim, işleme ve dağıtımının tüm aşamaları ve bu konulara ilişkin resmî kontrol ve yaptırımlar kapsamında, tüketici sağlığının korunması ve güvenilir gıda ve yem arzının sağlanması için işletmelere yönelik denetimler yapılmaktadır.

5996 sayılı Kanun kapsamında "Yurtiçi gıda ve yem denetimlerimiz risk esasına göre, önceden haber verilmeksizin, yıllık denetim programlarının yanı sıra şüphe, şikâyet, ihbar, inceleme amaçlı gerçekleştirilmektedir.

Bakanlık olarak gıda güvenilirliği konusunda temel hedefimiz tüketici sağlığını en üst düzeyde korumak olduğundan 216 kontrol görevlisi ile ilimizdeki 18807 gıda ve yem işletmelerine denetim sayımız 2024 yılında 16724 ulaşmıştır.

İlçeler bazında işletme sayılarını gösterir tablolar aşağıda gösterilmektedir. Gıda İşletme Sayıları;

İLÇE	ONAYLI GIDA İŞLETMESİ (Adet)	KAYITLI GIDA ÜRETİM İŞLETMESİ (Adet)	KAYITLI GIDA SATIŞ/TOPLU TÜKETİM İŞLETMESİ (Adet)	ONAYLI/KAYITLI GIDA İŞLETMELERİ TOPLAMI (Adet)
AHMETLİ	1	33	184	218
AKHİSAR	26	591	1826	2443
ALAŞEHİR	13	188	1007	1208
DEMİRCİ	24	59	343	426
GÖLMARMARA	0	15	165	180
GÖRDES	12	29	299	340
KIRKAĞAÇ	8	109	373	490
KÖPRÜBAŞI	6	35	161	202
KULA	36	62	481	579
SALİHLİ	58	225	1638	1921
SARIGÖL	15	42	362	419
SARUHANLI	11	120	633	764
SELENDİ	10	14	199	223
SOMA	12	112	984	1108
ŞEHZADELER	9	204	1825	2038
TURGUTLU	17	253	1529	1799
YUNUSEMRE	12	235	1997	2244
GENEL TOPLAM	270	2326	14006	16602

Yem İşletme Sayıları;

İLÇE	ONAYLI YEM İŞLETMESİ (Adet)	KAYITLI YEM İŞLETMESİ (Adet)	TOPLAM YEM İŞLETMESİ (Adet)
AHMETLİ	0	5	5
AKHİSAR	7	75	82
ALAŞEHİR	4	43	47
DEMİRCİ	11	14	25
GÖLMARMARA	2	6	8
GÖRDES	3	27	30
KIRKAĞAÇ	2	21	23
KÖPRÜBAŞI	1	8	9
KULA	8	44	52
SALİHLİ	33	77	110
SARIGÖL	3	10	13
SARUHANLI	3	34	37
SELENDİ	4	15	19
SOMA	11	9	20
ŞEHZADELER	16	48	64
TURGUTLU	20	53	73
YUNUSEMRE	14	26	40
GENEL TOPLAM	142	515	657

Toplam Gıda ve Yem İşletme sayılarımız;

İLÇE	TOPLAM ONAYLI/KAYITLI YEM İŞLETMESİ (Adet)	TOPLAM ONAYLI/KAYITLI GIDA İŞLETMESİ (Adet)	DİĞER İŞLETMELER (Adet)	MANİSA İLİ TOPLAM İŞLETME SAYISI (Adet)
AHMETLİ	5	218	32	255
AKHİSAR	82	2.443	207	2.732
ALAŞEHİR	47	1.208	19	1.274
DEMİRCİ	25	426	31	482
GÖLMARMARA	8	180	15	203
GÖRDES	30	340	45	415
KIRKAĞAÇ	23	490	33	546
KÖPRÜBAŞI	9	202	51	262
KULA	52	579	83	714
SALİHLİ	110	1.921	263	2294
SARIGÖL	13	419	42	474
SARUHANLI	37	764	116	917
SELENDİ	19	223	20	262
SOMA	20	1.108	37	1.165
ŞEHZADELER	64	2.038	173	2.275
TURGUTLU	73	1.799	247	2.119
YUNUSEMRE	40	2.244	134	2.418
GENEL TOPLAM	657	16.602	1.548	18.807

Denetim İşlemleri

2024 yılı Gıda ve Yem Denetim sayılarını gösteren tablo aşağıda gösterilmektedir;

2024 YILI TOPLAM DENETİM SAYILARI (Adet)	
Yem Denetim Sayısı	640
• Olumlu:	583
• Olumsuz:	18
• Sonuçlanmayan:	39
Gıda Denetim Sayısı	16.084
• Olumlu:	15.157
• Olumsuz:	689
• Sonuçlanmayan:	238
Toplam Denetim Sayısı:	16.724

2024 yılı içerisinde risk esaslı denetimlerimizin dışında ve Bakanlığımızın emirleri doğrultusunda gerçekleştirilen denetim sebepleri aşağıdaki gibidir;

- 1- Alo Gıda 174 Hattı denetimleri
- 2- CİMER Hattı denetimleri,
- 3- Whatsapp Hattı denetimleri,
- 4- Diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlar aracılığıyla gelen ihbar denetimleri,
- 5- Dilekçe veya Telefon yolu ile gelen ihbar denetimleri,
- 6- Yazılı veya Görsel Medya Aracılığıyla gelen ihbar denetimleri
- 7- Numune Alma Planları doğrultusunda yapılan denetimler,
- 8- Risk Dışı Denetimler (Kolluk Kuvvetleri, diğer kamu kurumları vb. ile yapılan); Kaçakçılık Ürünleri
- 9- Hızlı Alarm (RASFF) kapsamında yapılan denetimler,
- 10- İhracat Denetimleri; Rusya Federasyonu Yaş Meyve-Sebze, AB Kuru Meyve, AB Asma Yaprığı, Çin vb.. model sertifika modelleri için yapılan denetimler, alıcı ülke şartlarının uygunluğunun tespit denetimleri, ihracattan geri dönen ürün işlem denetimleri
- 11- İthalat Denetimleri; yerinde kontrol ve numune alma,
- 12- HACCP Tetkik denetimleri,
- 13- Takip denetimleri,
- 14- İmha tespit denetimleri,
- 15- Alkol-Yılbaşı denetimleri,
- 16- Ramazan denetimleri,
- 17- Kurban denetimleri,
- 18- Sektör bazında eş zamanlı denetimler vb.

Sektör Bazında Gerçekleştirilen Eş Zamanlı Denetimler

5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında tüketici menfaatlerinin korunması ve güvenilir gıda arzının sağlanması amaçlarına hizmet etmek maksadıyla yürütülen risk esaslı, rutin, şikâyet, izlenebilirlik, ihracat denetimleri, Bakanlığımız ve İl Kontrol Planları kapsamındaki denetimler ve benzeri amaçlarla yürütülen denetimlere ilave olarak, gıda işletmelerinin mevzuatımızca belirlenen teknik ve hijyenik gerekliliklere ve Kanun tarafından tanımlanan işletmecî sorumluluklarına uygunluklarının doğrulanması amacıyla Bakanlığımızca 2024 yılı içerisinde sektör bazında eş zamanlı denetimler başlatılmıştır. Eş zamanlı denetimler 81 İl Müdürlüğüne belirtilen zaman aralıklarında yürütülmüştür. Bu kapsamda Bakanlığımız yazıları doğrultusunda;

- 24.06.2024-05.07.2024 tarihleri arasında **Otel Yerlerinin Denetimleri**
- 12.08.2024-29.08.2024 tarihleri arasında **Süt ve Süt Ürünleri Resmi Kontrolleri**
- 09.09.2024-13.09.2024 tarihleri arasında **AVM’lerdeki Satış ve Toplu Tüketim Yerlerine Yönelik Denetimler**

İl Müdürlüğümüz gıda kontrol görevlilerince gerçekleştirilmiştir.

Numune İşlemleri

2024 yılı içerisinde Risk Esaslı Denetim, Bakanlık / İl Yıllı Numune Alma Planı, Hızlı Alarm, İhbar ve Şikâyetler vb. sonucunda toplam 2703 adet numune alınmış olup alınan numunelere ait tablo aşağıda gösterilmektedir.

Toplam Numune Sayısı (Adet)	Olumlu	Olumsuz	Red	İşlemi Devam Eden
2.703	1.104	73	45	851

Gıda üretim ve satış zincirinin tüm aşamalarında, tüketici sağlığının korunması ve güvenilir gıda arzının sağlanması amaçlarıyla, Bakanlığımızca, değişik ürün gruplarında risk değerlendirmesine bağlı olarak Yıllık Gıda Numune Alma Planı hazırlanmaktadır.

Bahse konu plan, Bakanlık ve İl Gıda Numune Alma Planı olmak üzere iki bölümde uygulanmaktadır. 2024 yılında Bakanlık ve İl Yıllık Numune Alma Planı kapsamında numune programı sayısı ve alınan numunelere ait programlar aşağıda gösterilmektedir;

2024 Yılı Programı	Alınması Gereken (Adet)
İl Yıllık Numune Alma Planı	110
• Alınan Toplam Numune Sayısı	73
• Olumlu Numune Sonuçları	55
• Olumsuz Numune Sonuçları	6
• Sonuçlanmayan Numune	9
Bakanlık Kontrol Numune Alma Planı	278
• Alınan Toplam Numune Sayısı	224
• Olumlu Numune Sonuçları	180
• Olumsuz Numune Sonuçları	17
• Sonuçlanmayan Numune Sayısı	21
Yem Numune Alma Planı	326
• Alınan Toplam Numune Sayısı	235
• Olumlu Numune Sonuçları	204
• Olumsuz Numune Sonuçları	10
• Sonuçlanmayan Numune Sayısı	11

Cezai İşlemler

2024 yılı içerisinde Risk Esaslı Denetim, Bakanlık / İl Yıllık Numune Alma Planı, Hızlı Alarm, İhbar ve Şikâyetler vb. sonucunda yapılan 16724 adet denetim sonucunda tespit edilen olumsuzluklar sonucunda 5996 sayılı Kanun kapsamında toplam 230 adet idari para cezası yaptırım kararı uygulanmış olup toplam ceza miktarı 4.681.343 TL'dir;

İPC SAYISI (Adet)	İPC MİKTARI(TL)	SAVCILIK (Adet)
230	4.681.343	3

İhracat İşlemleri

İlimizden Genel İhracat, AB Kuru Meyve, Serbest Satış ve Rusya Federasyonu'na yapılan ihracatlar olmak üzere dünyanın farklı ülkelerine geniş ürün yelpazesinde işlenmiş ve işlenmemiş ürünlerimizin ihracatı yoğun bir şekilde yapılmaktadır. 2024 yılında 10569 adet Sağlık Sertifikası ile ihracat gerçekleşmiştir. İlimizden ihracat kapsamında 5 özel işlem ve 4 ihracattan geri dönen ürün işlemi yapılmıştır.

2020 ve 2024 yılı arası ihracat bilgisi aşağıdaki gibidir;

	SAĞLIK SERTİFİKASI (Adet)	RUSYA FEDERASYONU İHRACATI (Adet)	AVRUPA BİRLİĞİ İHRACATI (Adet)	SERBEST SATIŞ SERTİFİKASI (Adet)	TOPLAM (Adet)
2020	5333	3520	181	82	9116
2021	5845	4552	159	77	10633
2022	6956	9147	103	79	16285
2023	9271	3533	191	66	13061
2024*	9003	1371	140	55	10569

* Rusya Federasyonu ihracatı bilgisi ilk sekiz aya aittir.

Bakanlığımızın 13.08.2008 tarih ve 5839-30053 sayılı Hızlı Alarm Sistemi Uygulama Talimatı ile Avrupa Birliği Gıda ve Yemde Hızlı Alarm Sistemi (AB-RASFF) kapsamında alınan bildirimler Genel Müdürlüğümüz RASFF Ulusal Temas Noktaları tarafından, takip ve izlenebilirlik denetimleri gerçekleştirilmek üzere İl Müdürlüklerine yönlendirilmektedir. 2024 yılında ilimize yönlendirilen 20 adet Hızlı Alarm bildirimleri aşağıdaki ürün gruplarına yapılmış olup bu kapsamda denetim, izleme ve numune çalışmaları yapılarak sonucundan Bakanlığa bilgi verilmiştir;

- Baharat İşleme, Alınan Bildirim Sayısı: 1 adet
- Fermente ve Salamura Ürün Üretimi-Salamura Asma Yapağı, Alınan Bildirim Sayısı: 4 adet
- Doğal ve Fabrikasyon Kurutulmuş Ürün İşleme; Alınan Bildirim Sayısı: 7 adet
- Taze Meyve Sebze Paketleme: 1 adet
- Meyve ve sebze işleme Alınan Bildirim Sayısı: 2 adet
- Şekerleme ve şekerli mamul üretimi, Alınan Bildirim Sayısı: 2 adet
- Bitkisel Yağ İşleme, Alınan Bildirim Sayısı: 3 adet

İthalat İşlemleri

Ayrıca gıda ve yem ithalatı ile ilgili denetimlerimiz de titizlikle sürdürülmektedir. 2024 yılı içerisinde ilimize 17 adet ithalat başvurusu yapılmış olup analiz sıklığı değerlendirilmesi sonucunda numune alınarak veya tek pencere sistemi üzerinden ithalatlar gerçekleştirilmiştir. İlimizden yapılan ithalat başvuruları ağırlıklı olarak gıda ile temas eden madde ve malzeme faaliyet kapsamında olup cam kavanoz, metal kavanoz kapağı, aseptik dolum torbası, plastik ambalaj malzemesi ürünleri konusunda gerçekleştirilmiştir.

Alo 174 İhbar ve Şikayet Hattı

Bakanlığımızın "Güvenilir Gıda Sağlıklı Yaşam" kampanyasıyla hayata geçirmiş olduğu 174 ALO GIDA HATTI ile tüketicilerimizin üretim ya da satış yapan gıda/yem işyerlerinde veya toplu tüketim yerlerinde gördükleri insan sağlığını tehdit eden durumları, gıda zehirlenmelerini ve gıda ile hijyen ile ilgili fark ettikleri diğer olumsuzlukları bu hatta bildirme, şikayette bulunma hakları vardır.

Bu kapsamda 2024 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüze 174 Alo Gıda / Whatsapp ihbar hattı üzerinden toplam 630 şikâyet yönlendirilmiş olup şikâyetler sonucunda 592 adet denetim gerçekleştirilerek şikâyet sahiplerine elektronik ortamda gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır.

2024 yılı Alo Gıda şikâyetleri ve şikâyete istinaden yapılan denetimlere ait sonuçlar aşağıdaki gibidir;

ŞİKAYET SAYISI	DENETİM SAYISI (Adet)	İPC (Adet)	İPC MİKTARI(TL)
630	592	39	2.290.800

Kaçakçılık ve Tütün ve Alkol Daire Başkanlığı İşlemleri

İl/ilçe Müdürlüklerimiz tarafından 5607 Sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında İl/ilçe Emniyet Müdürlüklerince veya İl/ilçe Jandarma Komutanlıklarınca ele geçirilen diğer ürünlerden de (takviye edici gıda, tütün ve tütün mamulleri, çay vb.) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu kapsamında Savcılık talimatıyla numune alınarak ve gerekli incelemeler yapılarak, yetkili laboratuvarlarca analizi yaptırılır. Yetkili laboratuvarlarca düzenlenen muayene ve analiz raporları ile yetkili laboratuvarlarca düzenlenen muayene ve analiz raporlarına istinaden İl Müdürlüğümüz tarafından ekspertiz raporu düzenlenerek soruşturmayı yürüten mahkemeye iletilmek üzere İl/ilçe Emniyet Müdürlüklerine veya İl/ilçe Jandarma Komutanlıklarına gönderilmektedir.

İl ve İlçe kolluk kuvvetleri tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında ele geçirilen ürünlerden alınan numunelere ait 2024 yılında 67* adet alkollü içki ekspertiz raporu düzenlenmiştir. (* İlk 6 ay verisidir.)

İl ve İlçe kolluk kuvvetleri tarafından 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu kapsamında ele geçirilen ürünlerden alınan numunelere ait 2024 yılında 135 adet tütün ve tütün mamulleri ekspertiz raporu düzenlenmiştir. (Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü olarak düzenlenen sayıdır.)

Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığının satış belgesi sistemi üzerinden Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna ilişkin belge sayısı 5812 adet bulunmakta olup bu belgeler İlçe Müdürlüklerimiz tarafından düzenlenmektedir

EĞİTİM VE TOPLANTILAR

İlimizde yıl içerisinde düzenlenen eğitim ve toplantılar aşağıdaki gibidir;

1. 2024 yılının ilk ayında 2023 Yılı Değerlendirme Toplantısı şube ve ilçelerle olmak üzere yapıldı.
2. Gıdaların Resmi Kontrolü ve İdari Yaptırımlar Prosedürü hususunda Bakanlık yetkilisi tarafından eğitim yapıldı.
3. "Okullarda Gıda Güvenilirliği-Gıda Kayıpları Ve İsraf-Gıdanı Koru" Konulu eğitimler yapıldı.
4. İlimizde etkin ihracatta çalışan personellerimize Bakanlık yetkilisi ve kurum yetkilileri tarafından İhracat eğitimi yapıldı.
5. İlimizde sahada etkin çalışan personellere Gıdanın Resmi Kontrolü ve Numune Alma Eğitimi düzenlendi.
6. Kedi köpek maması üreticileri ile sektör toplantısı yapıldı.
7. Akhisar İlçe Müdürlüğü ile Zeytin ve Zeytinyağ konulu toplantılar yapıldı.
8. Manisa ilindeki Kamu Kurum ve Kuruluşları ile Gıda Zehirlenmesi konulu toplantı yapıldı.
9. İlimizde kapasite fazlasını değerlendirmek üzere TKDK ve diğer Kamu Kurumları ile istişare toplantısı yapıldı.
10. Dünya Gıda Güvenilirliği konulu etkinlik Bakanımızın da katılımıyla Ankara'da gerçekleştirildi.

11. Bakanlığımız Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü ve İngiltere-Birleşik Krallık Gıda Standartları Ajansı ile birlikte önemli ihraç ürünümüz olan kuru üzümün üretim ve ihracat aşamalarında yapılan Gıda Güvenilirliği Kontrolleri hakkında bilgilendirme toplantısı yapıldı.

BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- İlin bitkisel üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak veya hazırlatmak,
- İl için uygun olan çiftçilere kazanç sağlayıcı, bitkisel üretim desenlerini program, plan ve politikalara dayalı olarak belirlemek,
- Bitkisel üretimi tarım-sanayi entegrasyonunu sağlayacak şekilde yönlendirmek,
- İldeki bitkisel ürünlerde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırıcı çalışmalar yapmak,
- Ürün kaybını ve ekolojik sisteme zarar verici faaliyetleri önleyici işlemleri yürütmek, İnsan sağlığını ve ekolojik dengeyi gözeterek yeni üretim şekillerinin ilde uygulanması yönünde çalışmalarda bulunmak, alternatif tarımsal üretim tekniklerine yönelik eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak,
- Sertifikalı tohumluk, fide-fidan kullanımını yaygınlaştırma çalışmaları yapmak, üretici kuruluşların yetkilendirilmesi, kayıt ve denetimlerini sağlamak,
- Gübre ve toprak düzenleyicilerinin ithalatı ve piyasa arz edilen ürünlerin uygunluğunu denetlemek, üretim yerleri, depoları, bayileri ve fabrikaları için gerekli uygunluk denetimlerini gerçekleştirmek, ilgili rapor ve belgeleri düzenlemek,
- Üreticilere toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- İl dahilinde bitkilere zarar veren hastalık, zararlı ve yabancı otları tespit etmek ve mücadele programları hazırlamak, bitki sağlığını korumak, bitki hastalık ve zararlıları ile en az kimyasal kullanımını sağlayıcı yöntem ve teknikleri uygulamak, bitki ve bitkisel ürün hareketlerini kontrol ederek ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini yürütmek, çözölemeyen problemler için ilgili kurumlarla işbirliği yapmak,
- Zirai ilaç, alet ve makineleri satış, imalat ve bayiliği kontrollerini, kaydını yapmak, izin vermek gerekli denetimleri yapmak,
- Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,
- Konusu ile ilgili yayım programını hazırlamak, eğitim ve yayım çalışmalarında kullanılacak materyalleri hazırlamak,
- Genç çiftçileri, kadınları ve çiftçi çocuklarının eğitimi için program ve projeleri hazırlamak, uygulamak.

BİTKİ KORUMA ÇALIŞMALARI

Bitki hastalık, zararlı ve yabancı ot mücadelesinde; mücadele etmenlerinin yoğunluk durumları, biyolojileri, çevre koşulları, faydalı ve zararlılar dengesi vb. konular dikkate alınarak yapılan çalışmalarda amaç, tüketicilerin sağlıklı ve yeterli düzeyde ürüne ulaşabilmesinin yanında, çevrenin korunmasını sağlamaktır. Zirai mücadele çalışmaları ile ürünlerin kalitesi ve verimi yükseltilirken, kullanılan kimyasalların çevre ve insan sağlığına da olumsuz etki yapmasını engellemektir.

2024 yılında Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğümüz tarafından yapılan bitki hastalık ve zararlıları ile mücadele çalışmaları şu şekilde gerçekleşmiştir.

ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNE ÜRETİM İŞLETMELERİ;

İlimizde yoğunluğu Turgutlu ilçemizde olmak üzere toplam 30 adet aktif Zirai mücadele alet ve makine üretim işletmesi mevcuttur. Bu işletmelere 2024 yılında 42 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Denetimlerde Bakanlığımızın vermiş olduğu imalat ruhsatları ve imal izin belgelerine göre üretim faaliyetleri kontrol edilmekte, ruhsat süresi dolmuş ve ruhsatlarını yenilemek isteyen firmaların iş ve işlemleri takip edilmektedir. Ayrıca sıfırdan ruhsat ve imal izin belgesi almak isteyen firmaların tamamlaması gereken evrak ve fiziki şartlar hakkında bilgilendirme yapılarak firmalar Bakanlığımıza yönlendirilmekte ve takibi yapılmaktadır. Son bir yılda 4 adet firmaya daha imal izin belgesi verilerek üretimini yapacakları makinalara ruhsat almaları sağlanmıştır. Aşağıdaki tabloda zirai mücadele alet ve makinaları imalatçı firmalarının ilçelerimize göre dağılımı gösterilmiştir.

İLÇELER	TOPLAM
AKHİSAR	2
ALAŞEHİR	2
GÖLMARMARA	2
SALİHLİ	3
SARUHANLI	4
TURGUTLU	14
YUNUSEMRE	3
TOPLAM	30

ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNE BAYİLERİ;

İlimizde 153 adedi özel, 48 adedi ise tüzel kişi olmak üzere toplam 201 adet Zirai mücadele alet ve makine bayisi faaliyet göstermektedir. 2024 yılında 6 adet bayi açılışı olmuş, 15 adet bayi ise kapanmıştır. Söz konusu Zirai mücadele alet ve makine bayilerine şu ana kadar 189 adet denetim ve kontrol gerçekleştirilmiş olup, bayilerin ilçelerimize göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İLÇELER	ÖZEL BAYİLER	TÜZEL BAYİLER	TOPLAM
AHMETLİ	3	1	4
AKHİSAR	20	7	27
ALAŞEHİR	21	5	26
DEMİRCİ	3	1	4
GÖLMARMARA	2	1	3
GÖRDES	1		1
KIRKAĞAÇ	7	2	9
KÖPRÜBAŞI	2	1	3
KULA	5	1	6
SALİHLİ	25	11	36
SARIGÖL	20	3	23
SARUHANLI	15	6	21
SELENDİ	1	1	2
SOMA	9	1	10
ŞEHZADELER	7	4	11
TURGUTLU	11	1	12
YUNUSEMRE	1	2	3
TOPLAM	153	48	201

BİÇERDÖVER

İlimiz genelinde 2023/2024 üretim sezonunda yaklaşık 109.500 hektar (Buğday, arpa, mısır, tritikale v.b) tarla bitkisi ekilmiş olup ekilişi yapılan bu ürünlerin yaklaşık %80'i biçerdöverle hasat edilmektedir. Bakanlığımızın "Biçerdöverle Ürün Hasadında Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Talimatı" uyarınca Valilik Olur'u alınmış, Valilik Tebliği yayımlanmış ve bu kapsamda, 17 ilçemizde biçerdöver kontrolü için yetkilendirilmiş 44 kontrolörle hasat yapan biçerdöverler sürekli kontrol edilmektedir. İlimiz genelinde hasat yapan biçerdöverlere şu ana kadar 145 adet denetim gerçekleştirilmiş olup bu denetimlerde dane kayıp oranları, biçerdöver kullanıcılarının operatör belgeleri, yangın tüpleri, biçim yüksekliği, biçerdöver ayarları vb. hususlar sürekli kontrol edilmektedir. Valilik Olur'u ile ilimiz genelinde müsaade edilebilir dane kayıp oranı % 2'dir.

MAKİNALI PAMUK HASAT KONTROLLERİ

İlimiz genelinde bu yıl yaklaşık 12.950 hektar pamuk ekilişi yapılmış olup, bu alanın yaklaşık % 85'inin pamuk toplama makinaları ile hasat edilmesi beklenmektedir. Bakanlığımızın "Pamuk Toplama Makinası ile Hasatta Kontrol Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Uygulama Talimatı" uyarınca ilimiz kontrol bölgelerine ayrılarak denetimlerde görev alacak teknik elemanlar Talimata uygun olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Valilik Olur'u alınarak Valilik Tebliği yayımlanmış ve gerekli bütün hazırlıklar tamamlanmıştır. İlimizde makinalı pamuk hasadının ekim ayında başlaması beklenmekte olup hasat sırasındaki müsaade edilebilir ürün kayıp oranı % 3'tür.

BİTKİ KORUMA ÜRÜNÜ BAYİLERİ:

- İlimizde 2023 sonunda aktif olarak 485 bitki koruma ürünleri bayii faaliyet göstermekte iken 24.09.2024 tarihi itibari ile 482 adet bitki koruma ürünleri bayii faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte İlimizde 8 adet bitki koruma ürünleri toptancısı olarak faaliyet göstermektedir.
- 01.01.2024 tarihinden 24.09.2024 tarihine kadar 18 adet yeni bayi açılırken 21 adet bitki koruma ürünleri bayii kapanmıştır.
- 01.01.2024 tarihinden 24.09.2024 tarihleri arasında 482 adet bitki koruma ürünleri bayilerinin % 100'ünün fiziksel şartlarının Yönetmelik hükümlerine uygunluğu kontrol edilmiştir. Bu kapsamda 24.09.2024 tarihi itibari ile 1310 adet denetim gerçekleştirilmiştir.
- Yapılan denetimlerde 24 adet idari para cezası (1.828.505,00 TL) kesilirken 10 adet yazılı ikazda bulunulmuştur.
- İlçelerimizde 231 adet üretici kayıt defteri dağıtımı yapılırken, 248 adet üretici kayıt defteri kontrolü sağlanmıştır.
- İlçemizde halen reçete yazma yetkisine sahip 780 kişi bulunmaktadır.
- Arazide bitki koruma ürünü uygulaması yapan 117 adet çiftçi ziyareti gerçekleştirilmiştir. Uygulama esnasında çiftçilere bilgilendirme yapılmıştır.
- İlimizde faaliyet gösteren bitki koruma ürünü imalatçıları olan Tarkim Bitki Koruma A.Ş. ve Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İthalat İhracat San.ve Tic. A.Ş. tarafından ülkemizde kullanımı sonlandırılan ancak yurt dışından halen kullanılan bitki koruma ürünlerinin kontrollü bir şekilde ihracatı kapsamında 111.020 litre/kg bitki koruma ürünleri ihracatı üretimin başlangıcından ihracatın gerçekleşmesine kadar her aşaması tarafımızca kontrol edilmiştir.
- İl Müdürlükleri talepleri doğrultusunda Bakanlığımız tarafından gönderilen 11 adet geçici tavsiye ilçe müdürlüklerimize gönderilmiştir.

Tablo 3. İlçelere Göre BKÜ Bayi Sayıları

İLÇE	TOPLAM (Adet)	YAPILAN DENETİM SAYISI	UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI) ADET)	UYGULANAN İDARİ PARA CEZASI TUTARI (TL)
AHMETLİ	15	63	1	73.138,00
AKHİSAR	41	149	7	512.001,00
ALAŞEHİR	101	228	1	73.138,00
DEMİRCİ	5	17		
GÖLMARMARA	19	78		
GÖRDES	8	33		
KIRKAĞAÇ	14	42		
KÖPRÜBAŞI	6	18		
KULA	5	20		
SALİHLİ	82	245	1	73.138,00
SARIGÖL	55	109	4	292.572,00
SARUHANLI	42	54		
SELENDİ	3	15		
SOMA	9	27		
ŞEHZADELER	38	100	5	365.690,00
TURGUTLU	33	99	5	438.828,00
YUNUSEMRE	6	13		
TOPLAM	482	1310		

TOHUM BAYİLERİ:

İlimizde toplam 263 adet tohum bayisi bulunmaktadır. 2024 yılında Manisa ve 17 ilçesinde bulunan Tohum Bayilerinde denetim sayısı 206 adet olup; tohum bayi denetimleri Tohumluk Kontrolörlerince devam etmektedir. Tohum bayilerinin ilçelere göre dağılımını ve denetim sayılarını gösterir tablo (Tablo.4) aşağıda yer almaktadır.

Tablo 4. İlçelere Göre Tohum Bayisi Sayıları

İLÇE	ADET	DENETİM SAYISI
AHMETLİ	8	8
AKHİSAR	38	43
ALAŞEHİR	17	11
DEMİRCİ	3	3
GÖLMARMARA	8	8
GÖRDES	6	6
KIRKAĞAÇ	14	10
KÖPRÜBAŞI	4	4
YUNUSEMRE	6	6
KULA	5	5
SALİHLİ	60	26
SARIGÖL	9	9
SARUHANLI	23	16
SELENDİ	3	3
SOMA	10	10
ŞEHZADELER	24	20
TURGUTLU	25	18
TOPLAM	263	206

MEYVE HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

İlimizde geniş alanlarda ve yoğun olarak meyve üretimi yapılmaktadır. Ürün bazında ilimiz genelinde yapılan çalışmalar aşağıdaki şekildedir:

- Kiraz neredeyse tüm ilçelerimizde yetiştirilmektedir. Kiraz hasadı Nisan-15 te başlayıp, Eylül ayı başına kadar olan dönemde devam etmektedir.
- Kirazda monilya, yaprak бүken, ağaç kızıl kurdu, ağaç sarı kurdu, kiraz sineği, kapnodis, yaprak biti zararlılarına karşı tuzak ve arazi gözlemlerine göre ilaçlama ilanı verilmektedir.
- Bahçelerde dölleyici eksikliği, çiçek döneminin yağışlı ve serin gitmesi ve kışın ılık geçmesi sebebiyle soğuklama ihtiyacını karşılayamaması sorun oluşturmaktadır.
- Ağaç yazıcı böceği lokal bölgelerde sorun oluşturmaktadır. Dimethoate etkili maddesinin kirazda yasaklanması bazı konularda tek etkili madde olması sebebiyle sorun oluşturmaktadır.
- Demirci İlçesinde ISPM-26 standartında akdeniz meyvesineğinden Ari Alan Oluşturulması Projesi Şubat ayı itibarıyla 4. yılını doldurmuş olup EPPD tarafında “Akdeniz Meyvesineğinden Ari Alan” olarak ilam edilmiştir. Komşu ilçe olan Gördes 25 mahalle ve Selendi İlçelerinde 50 mahallede de tuzak asımı yapılarak projeye dahil edilmiştir. 2021 yılında Demirci İlçesi 260 tuzak, Gördes İlçesi 50 tuzakta ve Selendi İlçesinde 100 tuzakta yapılan sayımlarda Akdeniz Meyve Sineğine rastlanmamıştır. Proje sonuç raporu yazılarak Bakanlığa gönderilmiştir.
- İl genelinde Hasat Öncesi Pestisit Denetimi (HÖD) programı kapsamında 2024 yılında meyve grubu ürünlerden (kiraz, şeftali, erik, kayısı) 125 adet numune alınması planlanmıştır. 123 adet numune alımı yapılmış olup numune alım işlemleri devam etmektedir.
- İlimizde Ceviz, badem, şeftali, erik, cennet elması, elma yetiştiriciliği de lokal bölgelerde yapılmakta olup, bu meyve çeşitlerinde arız olan zararlılara karşı tuzak asımı yapılarak ilaçlama ilanları müdürlüğümüzce

verilmektedir. 2024 yılında yapılan meyve hastalıkları ve zararlıları ile mücadele sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.5) aşağıdadır.

Tablo 5. Manisa İlinde 2024 Yılında Yapılan Meyve Hastalıkları ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONU	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Kiraz Sineği	45000	da			Devam ediyor
Sert Çek. Monilya	45000	da			Devam ediyor
Meyvede Yaprak Bitleri	100000	da			Devam ediyor
Şeftali Yaprak Kıvrıcıklığı	8000	da			Devam ediyor
Erik İç Kurdu	5000	da			Devam ediyor
Elma İç Kurdu	3500	da			Devam ediyor
Elma ve Armutta Karaleke	4000	da			Devam ediyor
Ceviz Antraknozu	30000	da			Devam ediyor
Sert Çek. Bak. Zamklanma	25000	da			Devam ediyor
Badem İç Kurdu	25000	da			Devam ediyor
Meyvede Kırmızı Örümcekler	40000	da			Devam ediyor
Meyve Ağaçlarında Dipkurtları	10000	da			Devam ediyor
Erik Cep Hastalığı	5000	da			Devam ediyor
Badem Dal Kanseri	7500	da			Devam ediyor
Ayvada Monilya	2500	da			Devam ediyor
Şeftali Küllemesi	2500	da			Devam ediyor
Yum. Çek. Meyvelerde Ateş Yanıklığı	3000	da			Devam ediyor
Yaprakdelen Hastalığı	7500	da			Devam ediyor
Ayvada Elma İç Kurdu	2500	da			Devam ediyor
Dut Kabuklubiti (yaz)	5000	da			Devam ediyor
Elma Ağ Kurdu	2000	da			Devam ediyor
Erik Koşnili	6000	da			Devam ediyor
Meyve Göz Kurtları	1500	da			Devam ediyor
Testereli Arılar	10000	da			Devam ediyor
San-Jose Kabuklubiti	4500	da			Devam ediyor
Şeftali Güvesi	10000	da			Devam ediyor
Doğu Meyve Güvesi	3000	da			Devam ediyor
Yaprakbüklenler	25000	da			Devam ediyor
Meyve Bahçelerinde Yabancıotlar	25000	da			Devam ediyor
Elma Küllemesi	1500	da			Devam ediyor
Elma Gövde Kabukkurdu	250	da			Devam ediyor
Akdeniz Meyvesineği	1000	da			Devam ediyor
İncir Kanlı Balsıra	500	da			Devam ediyor

SEBZE HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

Hastalık Ve Zararlılar Yönünden Yazlık Sebzeler:

2023 verilerine göre ilimizde toplam 340.000 dekar sebze üretim alanı bulunmaktadır. Sebze üretimi açısından ilimizde 1.sırada domates yetiştiriciliği gelmektedir. (Salçalık Domates 119.506 dekar ve Sofralık Domates 25.518dekar olmak üzere toplam 145.024 dekar domates üretimi gerçekleştirilmiştir.)

Virüs açısından değerlendirme:

- 2024 yılı hastalık ve zararlılar yönünden özellikle son yıllarda artış gösteren Domates Lekeli Solgunluk Virüsü hastalığı ilimizde domates ve biber bitkilerinde yoğun olarak görülmüştür. Hastalık mücadelesinde dayanıklı çeşit kullanımı ve thrips mücadelesi konusunda üreticilere bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca Bornova Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ile birlikte ortak çalışmalar yürütülmüş ve eğitimler yapılmıştır. Hastalık teşhisi açısından Enstitü Müdürlüğüne numuneler gönderilmiştir. 2024 yılı itibarıyla yapılan arazi kontrollerinde virüs hastalıkları bakımından yoğunluk bulunmamaktadır. Fakat her ihtimal üzerinde durularak önlemler alınmaya başlanmıştır. Virüs hastalıklarının yayılmasının önlenmesinde çok önemli bir yeri bulunan vektör mücadelesi konusunda üretici eğitimleri yapılmakta ve sms ile vektör böceklerin ilaçlama zamanları konusunda üreticiler bilgilendirilmektedir.
 - hiyar mozaik virüsü hastalığı geçmiş yıllara oranla daha yoğun oranda seyretmektedir. Virüs hastalıklarının vektör mücadelesi konusunda üretici eğitimleri yapılmakta ve sms ile vektör böceklerin ilaçlama zamanları konusunda üreticiler bilgilendirilmektedir. Bornova Zirai Mücadele Enstitüsüne 5 adet virüs şüpheli numune gönderilmiştir. Şüpheli gönderilen numunelerin tamamında Lekeli Solgunluk Virüsü tespit edilmiştir.
 - 2024 yılının zararlılar yönündende yoğun popülasyonun olduğu bir yıldır. Zararlıların takipleri için delta ve kameralı tuzaklar kurulmuş olup yoğunluk takipleri izlenmeye başlanmıştır. Temmuz ayı itibarıyla aşırı sıcaklar nedeniyle külleme, kırmızı örümcek yoğunluğu görülmekle birlikte sıcaklık yüksekliği virüs hastalığını baskılamıştır.
 - Bazı ilçelerde yağmur, dolu vb. mevsim şartlarının olumsuz gitmesi sonucu ürün kayıpları ve hastalık yoğunluğunun artışı gözlenmiştir.
 - Örtüaltı üretim alanlarında da hastalık ve zararlı takipleri devam etmektedir. Kontrollü üretimden kaynaklı olarak açık alana oranla zararlı popülasyonu ve hastalık yoğunluğu daha az görülmektedir.
- Kameralı ve Delta tipi tuzak takip sonuçlarına göre üreticilere sms ile bilgi mesajı gitmekte ve ilaçlama zamanı ile ilgili bilgi verilmektedir.

Tablo 6. Manisa İlinde 2021 Yılında Sebze Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME (%)
Bozkurt	30000	Da		Devam Ediyor
Patates Böceği	650	Da		Devam Ediyor
Kabakgillerde Mildiyö	45000	Da		Devam Ediyor
Kırmızı Örümcek	90000	Da		Devam Ediyor
Beyaz Sinek	55000	Da		Devam Ediyor
Domates Pas akarı	55000	Da		Devam Ediyor
Patlıcangillerde Külleme	47000	Da		Devam Ediyor
Sebzede Yeşilkurt	115000	Da		Devam Ediyor
Domates Bakteriyel Benek	35200	Da		Devam Ediyor
Sebze Yaprak Biti	120000	Da		Devam Ediyor
Domates Güvesi	85000	Da		Devam Ediyor
Erken Yaprak Yanıklığı	25600	Da		Devam Ediyor
Domates Mildiyö Hastalığı	50000	Da		Devam Ediyor
Lahana Kelebeği	4050	Da		Devam Ediyor

HUBUBAT HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

- İlimizde 2023 yılı TÜİK verilerine göre Hububat ekiliş alanı 1.257.860 dekarıdır. 2024 yılı süne survey programı kapsamında 123.212 dekar alanda Kıymetlendirme Survey Çalışmaları; 19 ekip, 37 teknik elemanla ve 17 ilçede yapılmıştır. İlimizde süne mücadelesi eğitimi 03.04.2024 tarihinde İl Müdürlüğünde gerçekleştirilmiştir.
- Kışlak survey raporları incelendiğinde son 4-5 yıldır kışlaklardaki süne popülasyonlarında önemli bir değişiklik olmadığı görülmektedir. Bu stabil durum arazideki kıymetlendirme survey sayımlarda da tespit edilmiştir. Önceki yıllara göre ergin popülasyonunda önemli bir artış-azalış olmadığı tespit edilmiştir.
- Kaba Survey 25.03.2024 tarihinde başladı, Kıymetlendirme Surveyi ise 03.04.2024-15.04.2024 tarihleri arasında yapılmıştır.
- Kıymetlendirme Surveyi sonucu m² de 0,8 ve üzeri kışlamış ergin bulunan 8.807 dekarlık survey alanında yumurta (Parazitlenme) surveyi 15.04.2024 tarihinde başlatılmıştır. 30.04.2024 tarihinde bitirilmiştir. İlimizde parazitlenme oranı ortalama % 72,07 olarak tespit edilmiştir.
- Kıymetlendirme surveylerinde ergin süneye düşük oranlarda rastlanması ve parazitlenme surveylerinde parazitlenmenin % 35-98 arasında olması ve nimf sayısının mücadele eşiğinin üstünde olan 1 ilçede (Saruhanlı) 27.895 dekar alanda (700 lt) kimyasal ilaç kullanılmıştır.
- İlimizde lokal olarak zarar yapan Hortumlu Böcek bazı bölgelerimizde zararlı konumuna geçmiş ve lokal olarak ilaçlama uyarısı yapılarak kimyasal mücadele yapılmıştır.
- Zabrus zararlısına karşı yine lokal olarak ilaçlamalar yapılmıştır.
- Yine Salihli Çelikli de bulunan 300 dekar garsiyat alanın 100 dekarında 4 litre.Cypermethrin 250 EC ile ilaçlama yapıldı. Alaşehir ilçemizde 300 dekar garsiyat alanın tamamında 7 litre Cypermethrin 250 EC ile ilaçlama yapıldı
- İlimizde Salihli ilçemizde 2024 yılı içerisinde, yaban domuzu ile mücadele kapsamında yapılan 2 süre avında 12 yaban domuzu, Yunusemre ilçemizde 1 süre avında 6 yaban domuzu vurulmuştur.
- Pas hastalıkları, 2024 yılı itibarıyla önemli bir zarara yol açmamıştır. Lokal olarak ilaçlamalar yapılmıştır. Hububat hastalıkları ve zararlıları ile mücadele sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.7) aşağıdadır.

Tablo 7. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Hububat Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Sürme	5.600	Ton	Devam ediyor	Ton	-
Süne(survey)	188.600	Da	Devam ediyor	Da	-
Buğday Hortumlu	28.000	Da	Devam ediyor	Da	-
Mısırdaki Bozkurt	1.500	Da	Devam ediyor	Da	-
Mısır Koçan Kurdu	38.300	Da	Devam ediyor	Da	-

ENDÜSTRİ BİTKİLERİ HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

- İlimizde pamuk ekim alanları 2024 yılı verilerine göre 129.788 dekarıdır. Son yıllarda pamuk alanlarında damlama sulamaya geçildiğinden ve Beyazaltın 440, Glodya, Gloria gibi çeşitlerde dekara yaklaşık olarak 550-600 kg ürün alınmaktadır.
- Tütün ekiliş alanı 2024 yılı verilerine göre yaklaşık 90.000 da alanda gerçekleşmiştir. Tütünde ilimizde sözleşmeli üretim yapıldığından kimyasal mücadelede kullanılacak ilaçlar sözleşme sahibi firma tarafından temin edilerek çiftçi tarafından kullanılmaktadır.
- Pamukta makineli hasada uygun ekim yapılması, yüksek verimli çeşitlerin kullanılması ile birlikte verim bazı çeşitlerde 600-700 kg'a kadar çıkmaktadır.
- Tütünde ortalama verim 80-120 kg/da şeklinde gerçekleşmektedir. Bu döneme kadar her iki üründe epidemi yapan hastalık ve zararlıya rastlanmamıştır. Genel olarak hastalık ve zararlıdan kaynaklı verim kaybı yaşanmayacağı öngörülmektedir.

- 2024 yılında yapılan endüstri bitkileri hastalıkları ve zararlıları ile mücadele sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.8) aşağıdadır..

Tablo 8. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Endüstri Bitkileri Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Pamuk Fide kök Çürüklüğü	10.000	Ton	Devam	Ton	-
Pamukta Yeşil Kurt	25.250	Da	Devam	Da	-
Pamukta tütün Thrips	13.500	Da	Devam	Da	-
Pamuk Toprak Altı Zararlıları	1.000	Da	Devam	Da	-
Pamukta Pembe Kurt Sap	4.500	Da	Devam	Da	-
Pamukta yabancı Ot	10.650	Da	Devam	Da	-
Pamukta Tütün Beyaz Sineği	13.000	Da	Devam	Da	-
Pamukta yaprak Biti	15.750	Da	Devam	Da	-
Pamukta yaprak Piresi	21.750	Da	Devam	Da	-
Pamukta Kırmızı Örümcek	20.750	Da	Devam	Da	-
Tarlada mavi Küf	150.650	Da	Devam	Da	-
Tütün Fideliklerinde çökerten	1.142.500	M ²	Devam	M ²	-
Tütünde Külleme	105.150	Da	Devam	Da	-
Tütün Fideliklerinde mavi küf	150.650	Da	Devam	Da	-
Tütünde Bozkurt	930	Da	Devam	Da	-

SUBTROPİK MEYVE HASTALIK VE ZARARLILARI İLE MÜCADELE

-
- Sofralık zeytin üretiminde önemli sorun olan zeytin kabuklu biti son yıllarda yapılan ilaçlama ilanları ve yeni nesil ilaçlar ile sorun olmaktan çıkmıştır.
- Zeytin güvesi, Zeytin pamuklu biti, zeytin fidan tırtılı konusunda tuzak ve arazi gözlemleri sonucunda 1-2 adet ilaçlama ilanı verilmiştir. Zeytin antraknozu ve zeytin akarı ekonomik zarar eşliğinin altında olduğu için mücadele gerek görülmemiştir.
- Zeytin Sineği (*Bactrocera olea*) Mücadelesinde Eco-Trap tuzak ve %3'lük DAP şişe asımının Yaygınlaştırılması Projesi" Soma İlçesi Karacakaş Mahallesi'nde 167,9 da alanda gerçekleştirilmiş olup 2024 yılı içerisinde Yunusemre ilçemizde Maldan, Türkmen ve Osmanlı mahallerinde 1460 da'lık alanda %3 lük Dap'lı şişe asımı yapılmıştır.

Tablo 9. Manisa İlinde 2022 Yılında Yapılan Subtropik Meyve Hastalıkları Ve Zararlıları İle Mücadele Programı

KONULAR	PROGRAM		GERÇEKLEŞME		GERÇEKLEŞME (%)
Zeytin Halkalı Leke	850000	da			Devam ediyor
Zeytin Sineği	900000	da			Devam ediyor
Zeytin Güvesi (meyve nesli)	900000	da			Devam ediyor
Zeytin Fidan tırtılı	100000	da			Devam ediyor
Zeytin Kabuklu Biti	500000	da			Devam ediyor
Zeytin Pamuklu Biti	750000	da			Devam ediyor
Zeytin Dal kanseri	750000	da			Devam ediyor
Zeytin Güvesi Çiçek	50000	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Göz Kurdu	1750	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Karagöz Kurdu	1000	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Psillidi	500	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Şıralı Zenk	1750	da			Devam ediyor
Antepfıstığı Karazenk	1750	da			Devam ediyor

GENEL ZARARLILAR, YABANCI OT VE PARAZİT BİTKİLER İLE MÜCADELE

- 2024 yılında Salihli ve Alaşehir İlçelerimizde çekirge popülasyonunun çok yoğun olduğu bölgelerde kimyasal mücadele yapılmıştır. Çekirge mücadelesi için Salihli İlçemizde 100 dekar 4 lt Cypermethrin 250 EC, Alaşehir ilçemizde ise 300 dekar 7 lt Cypermethrin 250 EC kullanılmıştır. Toplam 400 da alanda ilaçlama gerçekleştirilmiştir. Çekirge mücadelesinde 5808 dekar alanda 5 İlçede(Saruhanlı, Yunusemre, Şehzadeler, Akhisar ve Turgutlu) toplam 1000 adet keklik salımı yapılmıştır.
- 2024 yılında Süne mücadelesinde Saruhanlı İlçemizde 27.895 dekar alanda 830 litre Delthamethrin ile ilaçlama yapılmıştır.
- Tarla faresi mücadelesinde kış aylarında eğitimlere önem verilmiş olup, mücadelede öncelikle kültürel mücadelenin yapılması, doğal hayatın korunması ve gerektiğinde tüm insan ve çevre sağlığı önlemleri alındıktan sonra tarama mücadele yapılmasının önemi yapılan çiftçi toplantılarında üreticilere anlatılmıştır. Tarla faresi mücadelesi için Müdürlüğümüzden 2024 yılında toplam 630 kg zehirli yem satışı yapılmıştır. 25.200 dekar alanda mücadele gerçekleştirilmiştir. Müdürlüğümüz bünyesinde yeterli miktarda zehirli yem bulunmaktadır.
- Yaban domuzu popülasyonu ilimizde her yıl artmakta olup, zararı da bu oranda artmaktadır. Çiftçilerimiz bu konuda önlem almaya (elektrikli tel, patlayan tüp, korkuluk vb.) çalışmakta olup bu önlemlerde yabancı domuz zararını önlemede yetersiz kalmaktadır. İlimizde tarımsal amaçlı süreklilik avları düzenlenmekte olup bu avlara katılacak avcı sayısı yetersiz kalmaktadır. Düzenlenen süreklilik avı yeterli sayıda olmadığından yabancı domuzu popülasyonu kontrol altına alınamamaktadır. İlimiz genelinde 2024 yılında 3 adet süreklilik avı gerçekleştirilmiştir. Süreklilik avlarında toplam 18 adet domuz avlanmıştır. Ayrıca yapılmış olan genel zararlılar, yabancı ot ve parazit bitkiler ile sonuçlarını gösterir tablo (Tablo.10) aşağıdadır.

Tablo 10. Manisa İlinde 2024 Yılında Yapılan Genel Zararlılar, Yabancı Ot ve Parazit Bitkiler İle Mücadele Programı

Çekirge(DYM)	700	Da	Devam ediyor	Da	-
Tarla Faresi	43.580	Da	Devam ediyor	Da	-
Yabancı Domuz	2.600	Ad.	Devam ediyor	Ad.	-
Hububatta Geniş Yapraklı	306500	Da	Devam ediyor	Da	-
Hububatta Dar Yapraklı	12000	Da	Devam ediyor	Da	-

MANİSADA BAĞCILIK

TÜİK verilerine göre Türkiye'de kurutmalık üzümün % 85 ünü, sofralık üzümün %20'sini ilimiz üretmektedir. Manisa'da 871.387 dekar alanda (TÜİK, 2023) yaklaşık 40 bin aile bağcılıktan geçimini sağlamaktadır. (827.897 dekar Çekirdeksiz, 37.100 dekar çekirdekli, 6.390 dekar şaraplık) Manisa sadece Türkiye'de değil Dünyada da en önemli üzüm üretim merkezidir.

MANİSA BAĞ ALANI (da)					
	2019	2020	2021	2022	2023
Çekirdeksiz Kurutmalık	619.131	628.573	644.369	648.666	657.716
Çekirdeksiz Sofralık	152.237	163.548	173.250	174.881	170.181
Çekirdekli Sofralık	30.942	34.902	34.520	36.169	36.711
Çekirdekli Kurutmalık	569	390	390	389	389
Şaraplık	6.694	6.440	6.390	6.391	6.390
Toplam	809.123	833.853	858.919	866.496	871.387

MANİSA ÜZÜM ÜRETİMİ (TON)					
	2019	2020	2021	2022	2023
Çekirdeksiz Kurutmalık	1.093.400	1.065.263	990.762	1.216.195	902.658
Çekirdeksiz Sofralık	388.762	354.116	254.097	374.576	285.134
Çekirdekli Sofralık	56.374	71.622	56.709	69.406	54.067
Çekirdekli Kurutmalık	802	540	497	542	317
Şaraplık	6.850	6.746	6.305	8.106	3.638
Toplam	1.546.188	1.498.287	1.308.370	1.668.825	1.245.814

MANİSA-TÜRKİYE ÇEKİRDEKSİZ BAĞ ALANI (da)				
		Manisa	Türkiye	Manisa Payı
Çekirdeksiz Kurutmalık	2023	657.716	767794	85,66%
Çekirdeksiz Sofralık	2023	170.181	309838	54,93%
TOPLAM		827.897	1.077.632	76,83%
MANİSA-TÜRKİYE ÜZÜM ÜRETİMİ (TON)				
		Manisa	Türkiye	Manisa Payı
Çekirdeksiz Kurutmalık	2023	902.658	981.741	91,94%
Çekirdeksiz Sofralık	2023	285.134	422.983	67,41%
TOPLAM		1.187.792	1.404.724	84,56%

Çekirdeksiz Kuru Üzüm İhracat Miktarları

YIL	MİKTAR (ton)
2014	258.700
2015	199.100
2016	270.000
2017	276.000
2018	252.373
2019	247.166
2020	223.132
2021	252.236
2022	259.557
2023	203.000 (17.08.2024 itibariyle)

Çekirdeksiz kuru üzüm ihracatı ile ülkemize 500 milyon dolar civarında gelir kazandırılmaktadır.

2018 ihracatı 516 Milyon Dolar, 2019 ihracatı 507 Milyon dolar, 2020 ihracatı 428 Milyon dolar, 2021 ihracatı 441 Milyon dolar, 2022 ihracatı 440 Milyon dolar, 2023 ihracatı 478 Milyon Dolar (17.08.2024)

Sofralık Üzüm İhracat Miktarları

YIL	MİKTAR (ton)	AÇIKLAMA
2014	250.840	
2015	155.849	(Büyük Soğuk zararı nedeniyle)
2016	130.157	(Rusya uçak krizi nedeniyle)
2017	254.000	
2018	137.400	(Rekoltenin çok düşük olması nedeniyle)
2019	169.000	
2020	212.000 Türkiye Toplam (150.000 S. Çekirdeksiz)	
2021	265.873 (203.000 Sultani Çekirdeksiz)	
2022	224.367 (130.000 S. Çekirdeksiz)	176.000.000
2023	143.406	134 milyon dolar

2024 SEZONU DEĞERLENDİRMESİ

Manisa İl Tarım ve Orman Müdürlüğü ve İlçe Müdürlüklerimizdeki teknik personellerimizce; sezon başından sonuna kadar bağlarda fenoloji takibi, kültürel işlemler, ilaçlama ve gübreleme, beklenmedik iklim olayları vb. aşamaları dikkatle takip edilmektedir. İlimizde 2024 üretim sezonunda kış ayları ılıman geçmiştir. Buna bağlı olarak şubat ayının son haftalarına yaklaşıldığında Superior Seedless erkenci çeşidi ile kurulmuş bağlarda uyanmalar normalden daha erken şekilde başlamıştır. Sultani çekirdeksiz üzüm çeşidinde ise mart ayıyla birlikte uyanma kademeli olarak başlamıştır. Gözlenen bu ekstrem durumun küresel ısınmanın etkilerinin bir sonucu olabileceği düşünülmektedir. Bağcılığın yoğun olarak yapıldığı Alaşehir, Ahmetli, Akhisar, Gölarmara, Salihli, Saruhanlı, Sarıgöl, Turgutlu, Şehzadeler, Yunusmre ilçelerimizdeki yapılan gözlemlerde; genel olarak asmalardaki salkım sayısının önceki yıllara oranla daha az olduğu gözlenmiştir. Salkım sayıları geçtiğimiz yıllarla kıyaslandığında homojen dağılım göstermemiştir. Bölge ve mevkilere göre salkım oluşum oranında farklılık görülmekte olup aynı bağ içerisindeki asmalarda dahi 5 ile 35 gibi salkım sayılarına rastlanmıştır. Üreticiler ve konu uzmanlarıyla yapılan görüşmelerde, Mildiyö hastalığının etkilerinin fazla olduğu bağlarda daha az salkım olduğu ifade edilmiştir. İl genelinde bağlarda asma başına ortalama 15 civarında salkım tespit edilmiştir. Bu durumun rekolte üzerinde olumsuz etkileri olabileceği düşünülmektedir.

Ölöl kol kış mücadelesi için şubat ayında kış ilaçlaması ilanları verilmiştir. Son yıllarda artış görülen ve sofralık üzüm kalitesini etkileyen, salkımlarda kurumalara neden olan ölöl kol hastalığına karşı İl Müdürlüğümüzce çalışmalar yapılmış, hazırlanan afiş ve broşürler dağıtılmıştır.

2024 yılı Mart ayıyla birlikte sultani çekirdeksiz üzüm çeşidi ve diğer çeşitlerde de uyanmalar başlamıştır. Kış dönemi yağışları normal düzeyde gerçekleşmiştir.

İl Genelinde 21-23-24 Mart tarihlerinde hafif şiddetli don meydana gelmiştir. -2 C°'ye varan 2-3 saatlik düşük sıcaklıklar görülmüş ve bu durum erkenci çeşitlerle kurulmuş olan bazı bağlara zarar vermiştir. Bağlarımız fenolojik durum, mevkii gibi birçok faktöre bağlı olarak düşük sıcaklıklardan farklı oranlarda etkilenmiştir. Yaşanan don olayı erken dönemde gerçekleştiği için rekolteye etkisinin fazla olması beklenmemektedir.

Nisan ayı genel olarak ılık olarak geçmiştir. Sürgün ve salkım uzunlukları hızlı bir şekilde artış göstermiştir ve fenoloji önceki yıllara göre 2-3 hafta erken ilerlemiştir. Nisan ayında çiçek öncesi dönem mücadele programı kapsamında ölöl kol, külleme, mildiyö gibi hastalıklarla mücadele ve maymuncuk ve thrips gibi zararlılarla mücadele için gerekli uyarılar yapılmıştır, ilan ve broşürler dağıtılmıştır. Kışın ılık geçmesi nedeniyle trips için uygun bir ortam oluşa da yapılan mücadeleler ile nisan ayında hastalık ve zararlı kaynaklı önemli bir zarar oluşmamıştır. Nisan ayı sonunda çiçeklenme başlamıştır. Mildiyö hastalığıyla mücadele kapsamında hazırlanan broşür ve afişler İlçe Müdürlüklerimize gönderilmiştir. 2023 yılında yaşanan mildiyö epidemisi nedeniyle 2024 yılı üretim sezonunda çeşitli fizyolojik lekeler ve bitki besin elementi eksikliği nedeniyle yapraklarda görülen lezyonların mildiyö hastalığıyla

kariştirilmaması ve gereksiz kimyasal tarım ilacı kullanımının önüne geçilmesi amacıyla sms, bilgilendirme videosu ve sosyal medya paylaşımları yapılmıştır.

Mayıs ayı itibarıyla çiçeklenme dönemi devam etmiştir ve tane tutumları başlamıştır. Bağda çiçek sonrası dönemde ilaçlama programı ile ilgili tüm ilçelerimize gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. İlimizin Şehzadeler ilçesi Yeniharmandalı bölgesinde 4 Mayıs 2024 tarihinde dolu yağışı meydana gelmiştir ve bağlarda bir miktar hasar meydana getirmiştir. Mayıs ayında yaprak toplama dönemi başladığından kalıntısız asma yaprağı konulu Alaşehir, Akhisar ve Merkezde 3 adet toplantı gerçekleştirilmiştir.

Mayıs ve Haziran aylarında hava sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi nedeniyle üretimde dikkatli olunması gereken hususlar sms ve bilgilendirme videosu yoluyla üreticilerimize bildirilmiştir. 8 Haziran 2024 tarihinde Alaşehir ilçemizde meydana gelen dolu yağışı Cabarfakılı, Işıklar, Tepeköy, Çakırcaali ve Sobran Mahallelerinde etkili olmuştur.

Bazı bölgelerde Temmuz ayının son haftasında Sultani Çekirdeksiz üzüm çeşidinin hasat ve kurutma sezonu başlamış olup, Ağustos ayının ilk haftası itibarıyla il genelinde sergilerin büyük ölçüde kurulduğu tespit edilmiştir. Bu yıl kurutma sezonu bölgemizde, önceki yıllara kıyasla yaklaşık 10-15 gün kadar erken başlamıştır. Ağustos ayı sonunda meydana gelen yoğun yağış, kurutma işleminin %80-90 oranında tamamlanmış olması nedeniyle, kuru üzüm rekoltesinde kayda değer bir hasara yol açmamıştır.

1 kilogram kuru üzüm maliyeti 48 TL olarak hesaplanmış olup, 1 kilogram yaş üzüm maliyeti ise örtü, ilave işçilik, gübre gibi faktörlere bağlı olarak 15-18 TL/Kg civarında değişiklik göstermektedir. Üreticiler, kuru üzüm işletmeleri ve Manisa Ticaret Borsası ile yapılan görüşmelerde kuru üzümün Eylül ayı itibarıyla yaklaşık 100 TL seviyesinde işlem gördüğü belirtilirken, yaş üzüm fiyatları kalite, çeşit gibi faktörlere bağlı olarak 25-50 TL arasında değişiklik gösterdiği görülmüştür.

Üretim sezonu içerisinde sofralık üzümlerin kalite özelliklerinin bozulması durumunda, üzümler sumalık (alkol üretimi) olarak değerlendirilmektedir. Eylül başında meydana gelen yağışlar, gece-gündüz sıcaklık farkının artması gibi iklim faktörlerinin etkisiyle, örtülü bağlar dahil bazı bağ alanlarında üzüm çatlamaları meydana gelmiş; bu durum kalite ve verim kaybına yol açarak sumalık üzüm miktarında artışa neden olmuştur. "Sumalık üzüm" olarak adlandırılan ve alkol üretiminde kullanılan üzümler, sofralık üzümlerden arta kalanlar üzümlerden oluşmakta olup, sezon başında 15 TL'den işlem görmüş, daha sonra fiyat 20 TL'ye yükselmiş ve fiyat dalgalanmaları sonucunda şu an 8-10 TL aralığında işlem görmektedir. TARIŞ, kendi ortaklarından 5'er ton ile sınırlı olacak şekilde 16 TL'den alım yapacağını açıklamıştır.

Bağcılığın yoğun olarak yapıldığı 10 ilçede Tahmin ve Uyarı kapsamında her Pazartesi – Perşembe hastalık zararlı ve fenolojik takip yapılmaktadır. Bağ bölgelerindeki 28 Tahmin Uyarı İstasyonundan alınan veriler, fenolojik takipler ve yapılan değerlendirmeler sonucunda hastalık ve zararlılara karşı sms sisteminden uyarılar yapılmaktadır. Sms sisteminde çoğunluğu bağcı 70 bin üretici kayıtlıdır. Sms sistemi 2005 yılından beri verimli bir şekilde hastalık ve zararlılar ilanlarını duyurmada etkin olarak kullanılmaktadır.

ÜZÜM COĞRAFİ TESCİLİ

Manisa Sultani Çekirdeksiz üzümleri, ilimizde yaklaşık 150km'lik bir hat boyunca kapama bağ denizi şeklinde yetiştirilmektedir. İzmir ve Denizli gibi bölgenin diğer illerinde ise geniş alanlarda değil parça parça arazilerde yetiştirilmektedir. Bağcılık tüm Türkiye'de çok fazla çeşitle yapılsa da, Çekirdeksiz Sultani üzüm coğrafi anlamda üretim yeri Manisa'dır. İzmir ve Ege isimleri üretimden ziyade ihracat ve satışta bilinirliğinin fazla olmasından kaynaklanmaktadır. Sultani Çekirdeksiz üzüm üretiminde İzmir ve Denizli de hiç üretim yapılmasa bile Manisa tek başına sahip olduğu üretim kapasitesi ile Türkiye Çekirdeksiz Sultani üzümlerini tek başına üretebilir.

Manisa Ticaret Borsası öncülüğünde 2019 yılında Türk Patent ve Marka Kurumu nezdinde 418 No'lu Menşe adı ile Coğrafi Tescil işareti alınarak "Manisa Sultani Çekirdeksiz Üzümleri" adıyla tescil edilmiş, Avrupa Birliği nezdinde de tescil edilmesi için çalışmalar başlatılmıştır.

ASMA YAPRAĞI COĞRAFİ TESCİLİ

Manisa Sultani çekirdeksiz bağlarımızın asma yaprağı, İl Müdürlüğümüz tarafından Manisa Asma Yapağı adı ile Türk Patent ve Marka Kurumu tarafından 7 Şubat 2023 tarihinde 1334 No'lu coğrafi işaret olarak tescillenmiştir.

Ticari sarmalık yaprak üretiminde öne çıkan iki üzüm çeşidimiz Sultani (Ege Bölgesi) ve Narince (Tokat)'dir. Ege Bölgesinde 30 adet salamura yaprak işletmesi mevcuttur. Türkiye'nin asma yaprak ihracatından yaklaşık 13,5 milyon dolar, yapraktan üretilen sarma ve dolmadan ise 135 milyon dolar ihracat geliri elde edildiği bildirilmektedir. Manisa'dan 2022 yılında gerçekleşen yaprak ihracatı 334 tondur. Sarma olarak 7.677 ton ihraç edilmiş ve 15 milyon 500 bin dolar ihraç geliri elde edilmiştir. İlimizin hakim çeşidi olan Manisa Sultani Çekirdeksiz üzümünün yaprağı, lezzetli tadı, ince damarsız yapısı ve kalitesinden dolayı taze ve salamuralık olarak iç ve dış piyasada tercih edilmekte ve Avrupa Birliği başta olmak üzere pek çok ülkeye asma yaprağı ihracatı yapılmaktadır.

Manisa'da Sultani Çekirdeksiz çeşidiyle kurulmuş bağlarda ben düşme dönemine kadarki dönemde dekinden ortalama 200-250 kg yaprak toplanabilmektedir. Asma yaprağı yoğun olarak mayıs ve haziran aylarında, az miktarda da nisan ve temmuzda toplanmaktadır. İlimizdeki işletmelerde 5.743 ton kayıtlı üretim mevcuttur. Üreticilerin kendi evlerinde en az 6 bin ton salamura yaptığı bilinmektedir. Taze olarak ise 10 bin ton yaprak satıldığı düşünülmektedir. 871 bin dekar bağ alanımızın 400 bin dekarından ortalama 55 kg asma yaprağı elde edildiği düşünülürse ilimizde toplam 22 bin tona yakın asma yaprağı üretildiği öngörülmektedir. 2024 yılı üretim sezonunda asma yaprağının fiyatı ortalama 60 TL/kg'dir. İlimizde sadece asma yaprağından 1.320.000.000 TL gelir elde edileceği görülmektedir.

Özellikle organik ve kontrollü bağlardan toplanarak üretimin yapılması, pazarlama olanaklarının ve desteklemenin artırılması, coğrafi işaret, tanıtım gibi faaliyetlerle marka değerinin yükseltilmesi ile üretim katlanarak artacağı düşünülmektedir.

KALINTI EYLEM PLANI

Pestisit kalıntısı riski görülen ürünlerde kurumsal kapasitenin geliştirilmesi, eğitim ve denetimlerde etkinliğin artırılması, üretici farkındalığının oluşturulması ve kalıntının önlenmesi amacıyla 2024 yılında Bakanlığımızca İlimiz Manisa üzüm ürününde "Kalıntı Eylem Planı" kapsamına alınmıştır. Bu doğrultuda, İl Müdürlüğümüzce "Bağ Kalıntı Eylem Planı" hazırlanarak Bakanlığımız Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğüne sunulmuştur.

HEDEFLERİ

- Hastalık ve zararlıların hem üretici hem de ticaret ayağındaki olumsuz etkilerini ortadan kaldırmak,
- Gıda güvenliği ve güvenilirliği sağlamak,
- Bağcılığın sağlıklı ve pestisit kalıntısından arı bir şekilde gerçekleştirilmesi,
- İhracatta kalıntı sebebiyle yaşanan sorunların ortadan kaldırılması,
-

AMAÇLARI

- Bağ hastalık ve zararlılarının Manisa'da sebep oldukları ürün kayıplarına bağlı olarak orataya çıkan ekonomik zarar durumu da göz önüne alınarak entegre mücadele yöntemlerinin uygulama alanının artırılması,
- Üzüm ihracatını olumsuz yönde etkileyen AB Gıda ve Yem Hızlı Alarm Sistemi (AB-RASFF) kapsamındaki bildirimlerin de önüne geçilmesi
- Bu kapsamda denetim ve eğitim programlarının artırılması, projelerin hayata geçirilmesidir.

Bu plan kapsamında, Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü ile gerçekleştirilecek ortak proje ile Manisa'da biyolojik mücadelenin yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. "Bağ Alanlarında Kalıntı Eylem Planı Kapsamında Biyolojik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi" çerçevesinde, ilimiz bağlarında zararlı olan Salkım Güvesi (*Lobesia botrana*) ve Unlu Bit (*Planococcus spp.*) türlerine karşı biyolojik mücadele yöntemlerinin uygulanması amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda, entomopatojen fungus (*Metarhizium anisopliae*) üretimine yönelik çalışmalar yapılacak olup, üretim tesisinin kurulması planlanmaktadır. Üretim tesisinin ihalesi Ağustos ayı içerisinde

gerçekleştirilmiş olup, tesisin yıl sonuna kadar faaliyete geçmesi ve üretim sezonuna kadar AR-GE çalışmalarının tamamlanması ve sezonda ilk arazi uygulamalarının gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Hasat Öncesi Denetimleri

Bakanlığımızın programı doğrultusunda Hasat öncesi denetimler ile üreticilerin üretim sezonu boyunca kullandığı ilaçlar denetlenmekte uygunsuz pestisit çıkan üreticilere 5996 sayılı kanun kapsamında adli/idari ceza uygulanmaktadır.

2019 yılında hasat öncesi dönemde 392 adet üzüm, 139 adet yaprak olmak üzere 531 numune alınmıştır. Sadece 26 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2020 yılında hasat öncesinde 396 üzüm, 139 yaprak olmak üzere 535 numune alınmıştır. 8 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2021 yılında hasat öncesinde 484 üzüm, 110 yaprak olmak üzere 594 numune alınmıştır. 23 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2022 yılında hasat öncesinde 474 üzüm, 150 yaprak olmak üzere 624 numune alınmıştır. 5 numunede yasaklı veya ruhsatsız aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2023 yılında hasat öncesinde 742 üzüm, 229 yaprak olmak üzere 971 numune alınmıştır. Üzümde 5, asma yaprağında 8 adet ruhsatsız; üzümde 2 adet yasaklı aktif madde tespit edilmiş ve cezai işlem uygulanmıştır.

2024 yılında üzüm ve yaprakta toplam 980 adet numune alınacaktır. Temmuz 2024 itibariyle 226 adet asma yaprağı numunesinde 4 adet yasaklı aktif madde tespit edilmiştir. Alınan toplam 760 adet üzüm numunesinde ise 8 adet yasaklı madde tespit edilmiştir. Numune alımları tamamlanmıştır, 5 adet hasat geciktirme uygulaması yapılmış ve 8 adet idari para cezası kesilmiştir.

Entegre ve EKÜY Projeleri

İlimizde Entegre Mücadele Projesi Bağda 11 ilçede 1100 çiftçide 30.800 dekar alanda uygulanmaktadır. Entegre ve Kontrollü Ürün Yönetimi (EKÜY) Projesi Bağda 4 ilçede 125 çiftçi ile 4.000 dekar alanda uygulanmaktadır.

İyi Tarım ve Organik Tarım

İlimizde 8.200 dekar bağ alanında iyi tarım uygulamaları yapılmakta ve 21 bin ton üzüm elde edilmektedir. 59.800 dekar alanda yapılan organik bağcılıktan elde edilen üzüm miktarı ise 29 bin tondur.

Biyoteknik Mücadele Yıllara Göre Destekleme Miktarları			
	Desteklenen Bağcı Sayısı	Destekleme Miktarı (TL)	Alan (da)
2016	4.526	5.227.000	149.386
2017	5.748	6.502.298	185.779
2018	5.662	9.376.939	187.538
2019	5.380	9.004.894	180.098
2020	4.240	7.216.629	144.332
2021	3.437	8.438.530	120.550
2022	3.182	14.952.547	110.759
2023	2.217	20.305.301	75.204

Manisa, Türkiye'de biyoteknik mücadele uygulayan iller arasında kişi ve alan bazında birinci sıradadır. Bakanlığımız biyoteknik mücadele uygulayan üreticilere dekar başına 35 TL olarak başlatmış, 2018,2019 ve 2020 yıllarında 50 tı/dekar, 2021 yılında 70TL/dekar, 2022 yılında 135TL ve 2023 yılında 270TL/dekar olarak uygulanmıştır.

2020-2024 yılları arasında; 13.204 alanda biyoteknik mücadele projesi uygulanmıştır. 2024 yılında; 1624 dekar alanda biyolojik mücadele projesi uygulanmıştır. 2025 yılı itibariyle; kalıntı eylem planı kapsamında salkım güvesi ve unlu bitle mücadelede entomopatojenik funguslar kullanılacaktır.

Rekolte

Manisa'da her yıl gerçekleştirilen üzüm rekoltesi tahmini, bölgenin ekonomik ve tarımsal dinamikleri açısından büyük önem taşımaktadır. Üzüm yetiştiricileri için bu tahminler, ürünlerini pazarlama ve fiyatlandırma stratejilerini belirlemede kritik bir rol oynamaktadır. Ayrıca, tahminler üretim planlaması açısından da büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla, ilimizde her yıl yapılan üzümde rekolte tahmini çalışmaları bağcılıkta sürdürülebilirlik ve ekonomik istikrar anlamında önemli bir araç konumundadır. Üzümde Rekolte Tahmin Çalışması Bakanlığımız talimatları çerçevesinde Tarım ve Orman İl Müdürlükleri koordinatörlüğünde yapılmaktadır.

Çalışmalar ben düşme döneminden itibaren üniversite, araştırma enstitüsü, ticaret borsası, ihracatçı birlikleri, üretici birlikleri ve ziraat odası temsilcilerinden oluşan komisyonlar tarafından yaklaşık 90 kişilik bir ekiple yapılmaktadır. Belirlenen bağlarda asma sayısı, asmalardaki salkım sayısı ve salkım ağırlığı değerleri üzerinden hesaplamalar yapılarak Bakanlığımıza gönderilmektedir.

2024 yılı üretim sezonu rekolte tahmin çalışmaları 1 Temmuz 2024 tarihinde 17 ilçemizde rekolte tahmin komisyonlarının kurulması ile başlamıştır. 11 Temmuz 2024 tarihinde rekolte tahmini eğitimi gerçekleştirilmiş ve ardından İlçe Tahmin Komisyonları saha çalışmalarına başlamıştır. İlçelerimizden gelecek tahmin verilerinin İl Müdürlüğümüze ulaşmasının ardından veriler analiz edilmiş olup ve 30 Temmuz 2024 tarihinde İl Tahmin Komisyon toplantısı gerçekleştirilmiş ve tahmini rekolte rakamları resmi karara bağlanmıştır. Bu karara göre kurutmalık çekirdeksiz üzüm rekoltesinin 203 bin ton, sofralık çekirdeksiz üzüm rekoltesinin ise 212 bin ton olacağı öngörülmektedir.

Manisa yıllara göre rekolte tahminleri;

YIL	SULTANİ ÇEKİRDEKSİZ (Kurutmalık)		SOFRALIK ÇEKİRDEKSİZ	
	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)	ALAN (da)	ÜRETİM MİKTARI (ton)
2017	611.198	271.441	154.844	442.218
2018	617.791	232.836	152.534	258.154
2019	617.943	259.679	153.728	381.759
2020	638.081	236.731	134.550	285.677
2021	640.766	192.513	159.634	218.952
2022	664.586	293.152	150.084	340.150
2023	655.246	190.175	167.960	286.099
2024	670.274	203.127	157.950	212.681

Tahmin ve Erken Uyarı Çalışmaları

İlimizde Tahmin ve Uyarı Sistemi çalışmaları 1980 li yıllarda başlamıştır. Eski cihazlar yardımıyla yürütülmekte iken 2016 yılında alınan 16 istasyonla hızlı ve etkin bir aşamaya geçilmiştir. Bunların 14 Adedi Manisa Büyükşehir Belediyesi, 2 adedi Şehzadeler Belediyesi tarafından finanse edilmiştir.

Personellerin Sahada Tahmin ve Uyarı Sistemlerinden çok etkin yararlanması ve çiftçilerin memnuniyeti sebebiyle istasyon sayısı arttırılmıştır.

2020 yılında Manisa Büyükşehir Belediyesi projesi ve finansmanı ile alınan 24 adet istasyon, Demirci Ziraat Odası Başkanlığından 6 adet istasyon, Valiliğimiz YİKOB tarafından 3 adet istasyon, Zafer Kalkınma Ajansından 1 adet istasyon alınmıştır. Toplam 50 adet istasyon ile Manisalı çiftçilerimize hizmet verilmektedir.

10 ilçede, 850.000 dekar alanda, 30 adet Tahmin ve Erken Uyarı İstasyonundan alınan veriler ile Bağda erken uyarı çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

- Tahmin ve Uyarı Sistemleri ile;
- Geçmişe Yönelik İklim Verilerini Elde Etme (sıcaklık, hava nemi, yağış miktarı, rüzgâr hızı ve yönü, toprak sıcaklığı, güneşlenme, toprak nemi)
- Hava Tahminleri
- Don, Dolu, Yağış Tahminleri
- Hastalık Ve Zararlıların Başlangıç Dönemi Tespiti yapılmaktadır.

Tahmin Uyarı Sistemi 4 aşamada uygulanmaktadır;

1. Aşama : Fenolojik Takip
2. Aşama: Tahmin Uyarı Sisteminden Gelen Uyarı Bilgilerin Toplanması
3. Aşama: Bilgilerin, Fenolojik Gözlem Yapan Uzmanlarca Analiz Edilmesi
4. Aşama: Çiftçilere; Yerinde, Zamanında ve Doğru Şekilde Bilgi Verilerek İlaçlama Uyarısının İletilmesi

Hastalık ve zararlı takibi konu sorumlusu teknik personeller tarafından düzenli olarak haftanın Pazartesi ve Perşembe günleri sahada fenolojik gözlem ve tuzak sayımı ile yapılmaktadır. Hastalık ve zararlılara karşı erken uyarılar, ilaçlama ve sulama önerileri de sistem sayesinde öğrenilerek, ürünlerdeki verim ve kalitenin artması sağlanmaktadır. Bu anlamda zamanında mücadele ile ürün kayıpları önlenerek, maddi kayıpların da önüne geçilmiştir.

Bağda Mildiyö ve Salkım Güvesi, Zeytinde Halkalı Leke, Cevizde İç kurduna karşı Tahmin ve Uyarı Sistemi talimatları çerçevesinde yürütülmektedir. Talimatlarda yer almasa da diğer hastalık ve zararlılarda da sistemden yararlanılmaktadır.

Manisa Tarım ve Orman İl Müdürlüğü teknik personelleri Tahmin ve Uyarı sisteminden alınan uyarılar, monitör tuzaklar ve fenolojik gözlemler neticesinde ekonomik zarar eşiğinin aşıldığını tespit ettiklerinde ilaçlama smsleri atmaktadır.

Çiftçilerimize yılda yaklaşık 10 milyon adet sms gönderilmektedir. Hastalık ve zararlılara karşı mücadele zamanı doğru olarak tespit edilerek SMS sistemiyle üreticilerimize duyurulmuştur. Hastalıklarla mücadelede zaman çok önemlidir. Gereksiz bir ilaçlama maddi anlamda da bizi zarara uğratabilir. Bu anlamda erken uyarı istasyonları yardımıyla zamanında mücadele ile ürün kayıpları önlenerek, maddi kayıpların da önüne geçilmiştir.

Belli aralıklarla Tahmin ve Uyarı sisteminin Teknik konuları için toplantılar yapılmaktadır. Sistemi daha ileri seviyelere taşımak için 2024 yılı sezonunda çalışmalara hız verilmiştir.

Tahmin ve Uyarı sisteminin Ülkemizde en geniş kapsamlı ve etkili kullanıldığı il Manisa'dır. Tahmin ve Uyarı ile ilgili firma yetkilileri tarafından sistemin işleyişi ile ilgili toplantılar düzenlenmektedir.

2021 yılında YİKOB finansmanı ile 22 adet, 2023 yılında Zafer Kalkınma Ajansı finansmanı ile alınan 25 adet dijital kameralı tuzak alınarak toplam 47 adet tuzak İl Müdürlüğümüz tarafından kullanılmaktadır. 1 adet dijital kameralı tuza da Alaşehir İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğümüzün Zafer Kalkınma Ajansı ile hayata geçirdiği projeden alınarak bölgeye kurulmuştur. Böylece dijital kameralı tuzak kullanımımız 11 ilçede 48 adet olacak şekilde yaygınlaşmıştır. Bu tuzaklarla birçok zararlıya karşı zamandan ve yakıttan tasarruf edilerek mücadele etme şansı yakalanmıştır. 10 adet dijital kameralı tuzak bağda salkım güvesine karşı kullanılmaktadır.

Tahmin ve Erken Uyarı Projesi Bağda Hastalık ve Zararlılara karşı mücadelede Teknik Personelimize ve dolayısıyla çiftçimize çok faydalı olmaktadır.

Bağcılık Desteklemeleri

Bakanlığımızca Biyoteknik Mücadele için Bağda 270TL/da destek verilmektedir. 2023 yılında 75.204 dekar alanda Biyoteknik Mücadele uygulanmıştır. 2.217 kişiye 20 Milyon 305bin TL destekleme ödemesi yapılmıştır. 6.245 dekar alanda Bakanlığımız ve Büyükşehir Belediyesi ve Ege İhracatçı Birlikleri kaynaklı toplu Biyoteknik mücadele projeleri yürütülmektedir. İlimiz Biyoteknik Mücadele alanında Türkiye’de birinci sıradadır. Çiftçi kayıt sistemine kayıtlı 750.000 dekar Bağ alanı mevcut olup, Mazot için 86 TL/da olmak üzere toplam 64.500.000 TL, Gübre için 21 TL/da olmak üzere toplam 15.750.000 TL, Bu kapsamda bağcılarımıza 2023 yılında 80.250.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Hasat ve İhraç İzinleri

Sofralık çekirdeksiz üzüme olan talep küresel ölçekte giderek artmaktadır. Manisa, Türkiye'nin en büyük üzüm üretim merkezlerinden biri rolündedir ve her yıl bu talebi karşılayarak uluslararası pazarda rekabetçi bir konum elde etmektedir. Erkenci sofralık "Superior Seedless" üzüm çeşidi de ilimizin önemli bir ihracat kalemi olarak ön plana çıkmakta, kayda değer döviz potansiyeliyle hem yerel hem de ulusal ekonomiye katkıda bulunmaktadır.

Coğrafi İşaretli Sultani Çekirdeksiz ve Mevlana (Razaki Tipi) üzüm çeşitleri, ülkemizi uluslararası arenada temsil eden önemli tarım ürünleri arasında yer almakta ülkenin üzüm ihracat potansiyelini de belirgin şekilde artırmaktadır. Sultani çekirdeksiz üzüm çeşidi, tatlı ve sulu yapısıyla dünya pazarlarında talep gören bir çeşit olarak öne çıkmaktadır. Aynı şekilde, Mevlana üzümü de büyük ve lezzetli meyveleriyle tanınmakta olup, yüksek kaliteli üzüm üretiminde önemli bir yere sahiptir. Her iki çeşidin de ihracat potansiyeli, Manisa'nın tarımsal çeşitliliğine ve üzüm yetiştiriciliğindeki uzmanlığına dayanmakta olup Türkiye'nin tarım ekonomisine katkı sağlamaktadır.

Erkenci sofralık "Superior Seedless", "Sultani Çekirdeksiz" ve "Mevlana (Razaki Tipi)" üzüm çeşitlerinin hasat ve ihraç tarihlerinin belirlenmesi her yıl, Ticaret Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ege İhracatçı Birlikleri'nin katılımlarıyla kurulan komisyonlar tarafından belirlenmektedir. Kurulan komisyonlar tarafından 2024 yılı üretim sezonunda;

"Superior Seedless" üzüm çeşidinin;
11 Temmuz 2024 tarihinde KESİMİNE
11 Temmuz 2024 tarihinde İHRACATINA,

Sofralık amaçlı yetiştirilen "Sultani Çekirdeksiz" üzüm çeşidinin;
24 Temmuz 2024 tarihinde KESİMİNE,
25 Temmuz 2024 tarihinde İHRACATINA,

Mevlana (Razaki Tipi) Üzüm çeşidinin;
05 Ağustos 2024 tarihinde KESİMİNE,
07 Ağustos 2024 tarihinde İHRACATINA,

karar verilmiştir.

HASAT ÖNCESİ PESTİSİT DENETİM PROGRAMI

Tablo 19. Manisa İlinde ürün ve ilçe bazında hasat öncesi pestisit denetim programı

ÜRÜN	AHMETLİ	AKHISAR	ALAŞEHİR	DEMİRCİ	GÖLMARMARA	GÖRDES	KIRKAĞAÇ	KÖPRÜBAŞI	KULA	SALİHLİ	SARIGÖL	SARUHANLI	SELENDİ	SOMA	ŞEHZADELER	TURGUTLU	YUNUSEMRE	ALINACAK	PROGRAM
KİRAZ	2	2	5	16		8	1	3	2	10	3		12	2	10	12	2	90	80
KAYISI								1		6					4	1		12	10
ŞEFTALİ															4	6		10	10
ERİK	2		1			1		2		4					6	11		27	25
ÇİLEK				2		2		20	2	3							1	30	30
BİBER	1	1	1		1	2	1		3	1	1	1		1	1	1	1	17	15
DOMATES	2	3				2	2		2	2	1	3		2	2	2	2	25	25
HIYAR		3				2			1	1					1	1	1	10	10
PATLICAN		1					1		1			1				1		5	5
MARUL		1			1				1			1			1			5	5
ISPANAK	2	2	1	1	3	3	2	1	3	15	1	3	1	3	3	3	3	50	50
ÜZÜM	60	75	120		60					75	115	70			75	65	45	760	750
ASMA YAPRAĞI	20	20	30		20					20	30	20			20	20	20	220	200
TOPLAM	89	108	158	19	85	20	7	27	15	137	151	99	13	8	127	123	75	1261	1215

Hasat Öncesi Pestisit Denetiminde Uygulanan İdari Yaptırım Sayıları Tablosu

ÜRÜN	İDARİ YAPTIRIM SAYISI
ISPANAK	3
KİRAZ	9
ERİK	4
ASMA YAPRAĞI	4
KAYISI	1
ÇİLEK	1
TOPLAM	22

SÜRVEY ÇALIŞMALARI:

İlimizde 2024 yılında sürvey çalışmaları, Bakanlığımız 2024 Yılı Bitki Sağlığı Uygulama Programına göre 27 zararlı organizma üzerinde yürütülmektedir. Toplam 587 bahçede 4.175 dekar alan programa dahil edilerek sürvey çalışmaları 17 ilçemizde uygulanmaktadır.

Tablo 21. 2024 Yılında Farklı ürün gruplarında yapılan survey çalışmaları

Ürün	Toplam Alan(da)	Planlanan Survey Alanı Tarla/Bahçe(da)	Planlanan Survey Alanı Tarla/Bahçe(adet)	Planlanan Numune Sayısı(adet)	Sürveyi Yapılan Zararlı Organizma
KESTANE	8.551	25	10	2	Phytophthora ramorum
KARPUZ	29.972	170	34	5	Acidovorax avenae subsp. Citrulli, Dacus ciliatus
BİBER	45.482	120	20	3	Candidatus Liberibacter solanacearum, Tomato brown rugose fruit tobamovirus (ToBRFV)
HIYAR	24.012	105	50	5	Dacus ciliatus, Lasioptera spp.
MISIR	335.573	265	51	1	Diabrotica virgifera, Spodoptera frugiperda
KAVUN	30.383	15	3	15	Acidovorax avenae subsp. Citrulli, Dacus ciliatus
DOMATES	115.793	370	76	15	Candidatus Liberibacter solanacearum, Lasioptera spp., Ralstonia solanacearum, Tomato brown rugose fruit tobamovirus (ToBRFV)
PATATES	1.821	200	77	10	Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus, Epitrix similaris, Globodera rostochiensis, Globodera pallida, Meloidogyne chitwoodi, Meloidogyne spp., Phthorimaea operculella, Ralstonia solanacearum, Synchytrium endobioticum
ÜZÜM	866.496	500	50	10	Xylella fastidiosa
KİRAZ	90.718	200	60	30	Anoplophora chinensis, Monilinia fructicola
ZEYTİN	1.152.976	885	30	5	Xylella fastidiosa
CEVİZ	109.132	200	40	10	Garella (Erschoviella) musculana
NAR	2.711	25	5	1	Xanthomonas axonopodis pv. punicae
ERİK	17.269	50	10	5	Monilinia fructicola, Plum pox potyvirus
BADEM	59.917	100	20	10	Monilinia fructicola, Xylella fastidiosa

FİDE, SERTİFİKALI FİDAN VE BİTKİ PASAPORTU ÇALIŞMALARI

İlimizde standart fide ve fidan, sertifikalı fidan üretimi İl Müdürlüğümüz ve İlçe Müdürlüklerimiz Tohumluk Kontrolörleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Tohumluk Kontrolörleri personellerince, fide-fidan parsel kontrolleri sertifikasyon iş ve işlemleri yürütülmektedir. Ayrıca; üretimi yapılan yerlerden alınan toprak-torf numuneleri Nematod ve patates siğili hastalığı yönünden, alınan asma fidanı bitki numuneleri ise Agrobacterium Vitis (Bağ kök uru) yönünden analizlerinin yapılması doğrultusunda bitki sağlığı kontrolleri yapılmaktadır.

Tablo 22. 2024 Yılı İlimizde üreticiler tarafından üretileceği beyan edilen ve kontrol edilen standart/sertifikalı fidan üretim miktarları;

BEYAN EDİLEN SERTİFİKALI FİDAN SAYILARI (ADET)		
TÜR ADI	ÇEŞİT SAYISI	ADET
Üzüm	25	918.000
Zeytin	8	1.100.000
İncir	3	110.000
Kiraz	1	5.000

Tablo 23. 2024 yılı ilk 9 ayda Manisa genelinde üretilen fide sayısı;

2024 YILINDA İLİMİZDE ÜRETİLEN FİDE SAYILARI (ADET)	
Domates	36.828.000
Karpuz	350.000
Kavun	755.000
Biber	10.109.000
Patlıcan	540.500
Karnabahar	1.525.000
Brokoli	295.000
Lahana	1.260.000
Kereviz	5.000.000
Marul	1.675.000

Tablo 24. Manisa ilinde 2024 yılı sertifikalı fidan, fide, bitki pasaportu çalışmaları

ÇALIŞMA TÜRÜ	ADET
Fidan Üretici Sayısı	62
Fide Üretici Sayısı	16
Tohum Yetiştirici Sayısı	337
Süs Bitkisi Üretici Sayısı	12
Bitki Pasaportu Denetim Sayısı	345
Fidan Denetim sayısı	58
Alınan Toprak Numunesi	24
Alınan torf (örtüaltı) Toprak Numunesi	25
Analize gönderilen Fidan Numunesi	20
Hastalık ve Zararlı Yönünden Bulaşık Çıkan Fidan Numune Sayısı	0
Hastalık ve Zararlı Yönünden Bulaşık Çıkan Toprak Numune Sayısı	0
Bulaşık Bitki İmhası	0

GÜBRE DENETİM ÇALIŞMALARI

- Gübrelerin piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri neticesinde Ocak-Eylül döneminde gübre dağıtıcılarında 579 adet denetim yapıldı. Denetlenen ürün sayısı ise yerli ve ithal toplam 1.114 adet olmuştur.
- İl Müdürlüğümüz yetki alanları içerisinde 807 gübre dağıtıcısı bulunmakta olup bir önceki yıl sonuna göre 30 yeni dağıtıcı açılışı yapılmıştır. İlimizde 57 adet aktif üretim lisansı bulunmaktadır, yıl içinde 2 adet üretim yerine uygunluk belgesi düzenlenerek faaliyete geçmeleri sağlanmıştır.
- Piyasa gözetim ve denetim faaliyetleri kapsamında 53 adet gübre numunesi alınarak analize gönderilmiştir. Olumsuz sonuçlanan analiz süreçleri sonucunda 1 üreticiye 96.226 TL idari yaptırım uygulanmıştır DNA içerik kontrolüne yönelik numune programı 88 adet olarak gerçekleştirilmiştir. Ayrıca şikâyetle esas 1 adet piyasa denetimi yapılmış olup 240.566 TL idari yaptırım uygulanmış ve savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur.
- Tescile esas gübrelere ait 21 adet numune alınmış, analize gönderilmiş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir. Müdürlüğümüzce sonuçlandırılan ithalat müracaatına ait sayı ise 7'tür.
- 3 adet fason üretim sözleşmesi onayı gerçekleştirilmiştir.
- Bakanlıktan gelen geçici satış durdurma, satışa izin verme, kesin satış durdurma, gübrelerin üreticisine iade edilmesi kararları ilçelere yazılmakta ve tesis edilen işlemler Müdürlüğümüzce takip edilmektedir.
- Üretilen nitratlı gübrelerin tedarik ve satış süreçleri izlenmekte, periyodik olarak raporlamaları yapılmaktadır.

Kimyevi/Organik Gübre Tüketimi:

01/01/2024-24/09/2024 tarihleri arasında Manisa ilinde 118.134 ton kimyevi gübre, 14.273 ton organik gübre olmak üzere toplam **132.407 ton** gübre tüketimi gerçekleşmiştir.

Tablo 25. Gübre dağıtıcı bayilerinin ilçelere göre dağılımı

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
AHMETLİ	17	SALİHLİ	127
AKHİSAR	86	SARIGÖL	100
ALAŞEHİR	152	SARUHANLI	76
DEMİRCİ	15	SELENDİ	9
GÖLMARMARA	20	SOMA	14
GÖRDES	26	SEHZADELER	53
KIRKAĞAÇ	21	TURGUTLU	51
KÖPRÜBAŞI	14	YUNUSEMRE	14
KULA	12		

PESTİSİT KULLANIM MİKTARLARI

Tablo 26. İlçelere göre insektisit, fungusit, herbisit, akasirit, rodentisör vb. kullanımı dağılım tablosu

İLÇE ADI	İNSEKTİSİT		FUNGUSİT		HERBİSİT		AKARİSİT		RODENTİSİT		DİĞERLERİ		TOPLAM		GENEL TOPLAM
	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	kg	lt	
AHMETLİ	1.640	1.750	202.000	13.500	0	1.430	0	1.030	18	0	0	0	203.658	17.710	221.368
AKHİSAR	2.000	23.000	200.000	15.700	0	6.500	0	1.400	110	0	0	0	202.110	46.600	248.710
ALAŞEHİR	750	32.000	630.000	35.000	35	1.280	0	12.000	140	0	45	2.900	630.970	83.180	714.150
DEMİRCİ	10	40	15	200	225	65	0	0	10	0	0	0	260	305	565
GÖLMARMARA	2.400	22.000	79.000	1.800	360	8.100	320	6.500	25	0	0	0	82.105	38.400	120.505
GÖRDES	460	1.200	5.500	2.500	0	3.400	0	0	15	0	70	0	6.045	7.100	13.145
KIRKAĞAÇ	1.600	24.000	72.000	3.500	1680	13.500	0	3.450	14	0	0	0	75.294	44.450	119.744
KÖPRÜBAŞI	100	120	3.400	2.250	0	2.160	0	120	16	0	16	0	3.532	4.650	8.182
KULA	460	180	5.300	130	0	64	20	30	14	0	62	0	5.856	404	6.260
SALİHLİ	3.500	28.000	390.000	17.300	335	10.500	230	1.470	75	0	21	7.800	394.161	65.070	459.231
SARIGÖL	200	23.000	290.000	38.600	0	72.000	0	5.400	72	0	5	1.700	290.677	140.700	431.377
SARUHANLI	2.100	28.000	461.000	14.750	540	6.900	0	2.400	124	0	2.016	0	465.780	52.050	517.830
SELENDİ	18	860	1.240	28	0	5.300	0	0	21	0	30	0	1.309	6.188	7.497
SOMA	2.650	1.420	2.740	575	0	5.900	100	3.300	30	0	14	0	5.534	11.195	16.729
ŞEHZADELER	12.100	16.000	192.500	53.200	275	3.600	1.000	2.600	120	0	462	8.100	206.457	83.500	289.957
TURGUTLU	2.700	27.000	306.000	81.000	2.400	3.500	57	2.300	112	0	9	8.760	311.278	122.560	433.838
YUNUSEMRE	6.500	9.200	125.000	20.200	160	1.620	430	1.420	82	0	253	1.300	132.425	33.740	166.165
TOPLAM	39.188	237.770	2.966.095	300.233	6.010	145.819	2.157	43.420	998	0	3.003	30.560	3.017.451	757.802	3.775.253

ENTEGRE KONTROLLÜ ÜRÜN YÖNETİMİ UYGULAMASI

Bakanlığımızca 2010 yılında uygulamaya konulan entegre ve kontrollü ürün yönetimi projesi, tarımsal üretim alanlarında zararlı organizmalarla mücadelede; entegre mücadele prensipleri doğrultusunda hareket edilerek, çevre dostu mücadele yöntem ve tekniklerinin uyum içerisinde kullanılıp, zorunlu hallerde, son çare olarak kimyasal mücadelenin tercih edildiği, kimyasal kullanımının zorunlu olduğu durumlarda ise önceliğin biyolojik preparatlara verildiği, böylece kalıntı sorunu olmayan, sağlıklı, güvenilir ürün yetiştirilmesi esasına dayanan bir sistemdir. Çalışmanın yürütüldüğü üretim alanlarından alınan ürün numuneleri kalıntı analizi yönünden değerlendirilmek üzere laboratuvara gönderilmekte ve sonucu olumlu çıkan ürünler için sertifika düzenlenerek ürünler pazara sunulmaktadır.

İlimizde entegre ve kontrollü ürün yönetimi projesi çeşitli ürünlerde yapılmakta olup 2024 yılı durumunu gösterir tablo (Tablo.25) aşağıda yer almaktadır.

Tablo 27. İlimizde entegre ve kontrollü ürün yönetimi projesi kapsamındaki üretici sayısı ve toplam tarım alanı (da)

ÜRÜN ADI	ÜRETİCİ SAYISI	ALAN (DA)	ANALİZ SAYISI	ÜRETİM MİKTARI (TON)
Bağ	125	4000	32	2000
Çilek	20	240	20	960
TOPLAM	165	4506	52	2960

Entegre Mücadele Projesi:

Tablo 28. İlimizde Entegre Mücadele Projesi kapsamındaki üretici sayısı ve toplam tarım alanı (da)

ENTEGRE ÜRÜN ADI	ÜRETİCİ SAYISI	ALAN (DA)
Bağ	951	29.167
Kiraz	200	2.500
Zeytin	490	17.111
Şeftali	40	600
Hububat	124	5.696
TOPLAM	1.805	55.074

Tablo:29 İlçelere Göre İşlem Yapılan Bitki Sağlık Sertifika Sayıları

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
AHMETLİ	199	SARUHANLI	733
AKHİSAR	494	TURGUTLU	638
ALAŞEHİR	1810	ŞEHZADELER	262
GÖLMARMARA	87	YUNUSEMRE	464
KULA	11	MANİSA İL MÜD.	182
SALİHLİ	811		
TOPLAM		5691	

ISPM-15

ISPM 15 Uluslararası Bitki Sağlığı Konvansiyonu (IPPC) tarafından, bitki sağlığı önlemleri için belirlenen, zararlı organizmaların ihracatta kullanılan ahşap ambalaj malzemeleri ile taşınması ve yayılmasını önlemek üzere, uluslararası ticarete konu ahşap ambalaj malzemeler hakkındaki standarttır. İhracatta kullanılacak ahşap ambalaj malzemelerine ısı işlem uygulaması ve ISPM 15 işaretlemesini sadece Tarım ve Orman Bakanlığından izin alan işletmeler yapabilir. Ahşap ambalaj malzemelerinin; buhar fırınları veya kuru fırınlar ile ahşap özü sıcaklığının asgari 56 °C'lık bir sıcaklığa ulaştıktan sonra en az 30 dakika 56 °C veya üzerindeki bir ısıya maruz bırakılmasıdır. Yönetmeliğe göre ülkemizden ihraç edilen ürünlerle birlikte kullanılan ahşap ambalaj malzemelerinin tamamında karşı ülkenin ISPM-15 standardını isteyip istemediğine bakılmaksızın ISPM-15 standardı aranmaktadır. İlimiz hem bitkisel ürün ihracatları hem de sanayi ürün ihracatları yönünden potansiyeli çok fazla olup aynı oranda ISPM 15 standardına uygun Ahşap Ambalaj Malzemesi üreten firmaların sayısında da artış olmaktadır. Ülkemizde Manisa ili beşinci sırada bulunmaktadır. Bazı işletmelerin Isıl İşlem yaptığı Fırın sayıları birden fazla olmuştur.

Ahşap Ambalaj Malzemelerinin Isıl İşleme Tabi Tutulması ve İşaretlenmesine Dair Yönetmelik 26.07.2024 tarih ve 32613 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yenilenmiştir.

- 2024 yılı içinde İzin Belgesine esas denetim 4 adet yapılmış ve ruhsat verilmiştir.
- İzin belgesi olan işletmelerin denetimi yılda 2 kez yapılmaktadır.
- 2024 yılı içinde 1.Dönem 54 adet firma denetimi yapılmıştır.
- 2024 yılı içerisinde 1 adet ahşap ambalaj malzemesi izin belgesine sahip firma iptal edilmiştir
- 2.Dönem denetimlerimiz devam etmekte olup, Manisa ilinde 2024 yılı itibariyle toplam 58 adet ISPM-15 izin Belgeli işletme mevcuttur.

Tablo 30. İlçelere Göre ISPM-15 izin Belgeli İşletme Sayıları

İLÇE	ADET	İLÇE	ADET
AHMETLİ	0	KULA	0
AKHİSAR	11	SALİHLİ	6
ALAŞEHİR	4	SARIGÖL	2
DEMİRCİ	1	SARUHANLI	1
GÖLMARMARA	0	SELENDİ	0
GÖRDES	1	SOMA	0
KIRKAĞAÇ	0	ŞEHZADELER	2
KÖPRÜBAŞI	0	TURGUTLU	13
YUNUSEMRE	17		
TOPLAM		58	

İYİ TARIM UYGULAMALARI

Ülkemizde İyi tarım uygulamaları faaliyetinin başladığı 2007 yılında 18 ilde 651 çiftçi 53.607 dekar alanda İyi Tarım Uygulamaları uygunluk kriterlerine göre üretim yaparken 2015 yılında bu sayılar artarak 61 ilde 39.740 üretici 3.443.955 dekar alanda İyi Tarım Uygulamaları uygunluk kriterlerine göre üretim yapılmıştır.

İyi Tarım Uygulamaları (İTU), gerek kaliteli ve verimli bir tarımsal üretim gerekse güvenli gıda tüketimi açısından oldukça önemlidir. İTU ile üreticilerimizin kazancı ve rekabet gücü artacağı gibi tüketicilerin sağlığı da korunmuş olacaktır.

İyi Tarım Uygulamaları, topraktan sofraya kadar uzanan bütün üretim ve pazarlama aşamalarını kapsar. İyi Tarım yapmaya karar verdikten sonra gerekli prosedürü yerine getirmek üzere yapılacak ilk iş, İTU konusunda yetkilendirilmiş kuruluşlara başvurarak üretim sürecinin kayıt altına alınmasını sağlamaktır. Hastalık ve zararlılarla mücadele "Entegre Mücadele Teknik Talimatları" doğrultusunda öncelikle kültürel tedbirler, mekanik mücadele, biyolojik mücadele veya biyoteknik yöntemler uygulanmalıdır. Son çare olarak kimyasal mücadele yapılmalıdır.

- İlimizde 2024 yılında İyi Tarım Uygulamaları kapsamında veriler kesinleşmediği, 2023 yılında kesinleşen ve Bakanlığımıza rapor olarak gönderilen verilere göre; 157 üretici, 74.575,01 dekar alanda iyi tarım uygulamaları kriterlerine göre üretim yapmış ve 83.971,83 ton İyi Tarım Uygulamaları sertifikalı ürün üretilmiştir.
- İlimizde 2023 üretim yılında İyi Tarım Uygulamaları Birimi Elemanlarınca 21 adet eğitim düzenlenerek 364 üreticimize bilgi verilmiştir.
- Yine aynı üretim sezonunda İl/İlçe Müdürlüğü İTU Birimi Elemanları tarafından 56 adet yerinde İTU denetimi yapılmıştır.
- 2023 üretim yılı hayvansal üretim verileri; 10 işletme, 228 üretici, Cıvcıv, Kuluçkalık Yumurta, Etlik Piliç, Hindi, Hindi Cıvcıv, Çiğ Süt ürünlerinde İyi Tarım Uygulamaları yapmaktadır.
- Tanıtım/görünürlük faaliyetleri kapsamında İyi Tarım Uygulamaları hakkında lifletler digital olarak hazırlanmış ve kullanıma sunulmuştur.
- Ayrıca 2024 Yılı İyi Tarım Uygulamaları Destekleme Ödemeleri Kapsamında 111 Adet üreticiye, 49.869 dekar alanda 2.565.329,11 TL Destekleme Ödemesi yapılmıştır.

- “İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması ve Kontrolü” Projesi kapsamında Ahmetli İlçesi’nde 2024 yılında “Ahmetli İyi Tarım Uygulamaları İle Kalıntısız Üzüme Devam Diyor” Projesi kapsamında toplam 601.150,00 TL’lik bütçe ile 21 üreticinin yararlandığı 1110 dekarlık bağ alanında iyi tarım uygulamaları yapılarak entegre mücadele kapsamında üreticilere biyolojik preparatların dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

ORGANİK TARIM

Ülkemizde organik tarım faaliyetlerinin başladığı 1985-1986 yılında, ilimizde organik çekirdeksiz kuru üzüm üretimi ile organik tarım faaliyeti yapılmaya başlanmıştır. İlimizde organik tarım yapan üretici sayısı, ürün çeşitliliği, üretim alanı ve üretim miktarı yıllara bağlı olarak değişim göstermektedir.

Bakanlığımızca organik tarımı kontrol etme ve sertifikalandırma yetkisi verilen kuruluşların 2023 yılında ilimizde yürüttükleri faaliyetler ile ilgili Organik Tarım Bilgi Sistemine (OTBİS) veriler aşağıdaki tablodaki şekildedir. 2024 yılı verileri henüz kesinleşmemiştir.

Tablo 31. 2023 yılında organik üretim yapan üretici sayısı, organik üretim alanı ve üretim miktarı

ÜRETİM YILI	ÜRETİCİ SAYISI	ORGANİK TARIM ALANI (DA)	ÜRETİM MİKTARI (TON)
2023	1.654	170.171,93	181.686,14

Tablo 32. 2023 yılında organik hayvancılık istatistikleri

HAYVAN TÜRÜ	ÇİFTÇİ SAYISI	HAYVAN SAYISI (ADET)	SÜT MİKTARI (TON)	YUMURTA MİKTARI (ADET)	ET MİKTARI (TON)
Buzağı	1	1.979			
Dana					65
İnek (Süt)			8.500		
Kanatlı	4	93.083		26.717.939	
TOPLAM	5	95.062	8.500	26.717.939	65

Organik Tarım Birimi (OTB) Faaliyetleri: Her yıl il ve İlçe müdürlüklerinde görevli Organik Tarım Birimi (OTB) elemanları tarafından eğitim, yayım, denetim ve proje faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan eğitimler, eğitimi yapan birim tarafından OTBİS Sistemine girilmektedir.

- **Eğitimler:** 2023 yılında Manisa İlinde Organik Tarım kapsamında 330 katılımcıya 11 adet eğitim düzenlenmiştir.
- **Denetimler:** 2023 yılında Manisa İlinde organik tarım yapan üreticiler kapsamında 31 adet bitkisel ve hayvansal üretim işletmesi denetimi gerçekleştirilmiştir.
- **Proje Faaliyetleri:** Bakanlığımızın “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi” kapsamında 2023 Yılında “Organik Ürün Numune Alma Programında” yer alan, ilimizde üretilen, işlenen ve satışa sunulan organik ürünlerden numune alınarak kalıntı ve okratoksin analizleri yapılmıştır.

Organik Tarım Birimi (OTB) Faaliyetleri: 2023 yılında il ve İlçe müdürlüklerinde görevli Organik Tarım Birimi (OTB) elemanları tarafından eğitim, yayım, denetim ve proje faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan eğitimler, eğitimi yapan birim tarafından OTBİS Sistemine girilmektedir.

- **Eğitimler:** 2021-2024 yılında Manisa İlinde 36 okulda 3.775 öğrenciye organik tarım kapsamında eğitim verilmiştir.
- **Denetimler:** 2023 yılında Manisa İlinde 31 adet organik tarım yapan üreticilere yönelik denetim yapılmıştır.
- **Proje Faaliyetleri:** Bakanlığımızın “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi” kapsamında 2024 Yılında “Organik Ürün Numune Alma Programında” yer alan, ilimizde üretilen, işlenen ve satışa sunulan organik ürünlerden numune alınarak kalıntı ve okratoksin analizleri yaptırılacaktır
- “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü” Projesi kapsamında Turgutlu İlçesi’nde 2024 yılında “Organik Bağımdan Yaprak Topluyorum, Manisa Asma Yaprığı Coğrafi İşaretini Taşıyorum” Projesi kapsamında toplam 1.129.047,15 TL’lik bütçe ile 19 üreticinin yararlandığı 500 dekarlık organik bağ alanında entegre mücadele kapsamında biyolojik ve biyoteknik preparat dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

- Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü” Projesi kapsamında Turgutlu İlçesi’nde 2024 yılında “Organik Bağımdan Yaprak Topluyorum, Manisa Asma Yapağı Coğrafi İşaretini Taşıyorum” Projesi kapsamında toplam 1.129.047,15 TL’lik bütçe ile 19 üreticinin yararlandığı 500 dekarlık organik bağ alanında entegre mücadele kapsamında biyolojik ve biyoteknik preparat dağıtımı gerçekleştirilmiştir.
-
- Bakanlığımızın “Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi” kapsamında 2024 Yılında “Organik Ürün Numune Alma Programında” yer alan, İlimizde üretilen, işlenen ve satışa sunulan organik ürünlerden numune alınarak kalıntı ve okratoksin analizleri olarak 16 adet numune alınacaktır.
- Tanıtım/görünürlük faaliyetleri kapsamında Organik Tarım hakkında lifletler dijital olarak hazırlanmış ve kullanıma sunulmuştur.

Alınan Numune (adet)	Sonucu Olumlu Numune (adet)	Sonucu Olumsuz Numune (adet)
16	16	0

- **Desteklemeler:** 2024 yılında Organik Tarım Destekleme Ödemeleri kapsamında 890 adet üreticiye 69.737 da alanda 4.424.573,94 TL Destekleme Ödemesi yapılmıştır.

ÇİFTÇİ TARLA OKULU PROJESİ

Bakanlığımızca 2012 yılında yapılan Bitki Sağlığı ve Karantina Bölge toplantılarında alınan kararlar neticesinde 2014 yılından itibaren İl Müdürlüklerimiz tarafından bitki sağlığı eğitim çalışmalarının bir bölümünün Çiftçi Tarla Okulları şeklinde gerçekleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Bu bağlamda; Ülkemizde bitki sağlığı uygulamalarında çiftçi eğitimlerine yeni bir vizyon ve ivme kazandırmak amacıyla Bakanlığımızca yaygınlaştırmaya çalışılan "Çiftçi Tarla Okulları" çiftçi eğitim yayım çalışmaları çiftçilerimizin katılım ve motivasyonlarının sağlanması amaçlanmıştır.

İlimizde 2024 yılı "Tarla Okulları Projesi" çalışmaları kapsamında, başta bağ ve zeytin yetiştiriciliği olmak üzere 2 konuda 3 tarla okulu açılması planlanmış olup, burada yapılacak eğitimlere ise 115 üreticimizin katılması hedeflenmiştir.

Tablo 34. 2024 Yılı Konularına göre açılan çiftçi tarla okulu sayıları

KONU	OKUL SAYISI	ÇİFTÇİ SAYISI
Bağ	1	20
Zeytin	2	95
TOPLAM	3	115

ÇKS & BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLERİ

ÇKS Yönetmeliğine göre 2024 üretim yılına ait kayıtlarımız 31 Aralık 2023 tarihinde sona ermiştir. İlimizde toplam ortalama 73.000 işletme her yıl Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)'ne kaydını yaptırırken 2024 yılında sisteme kayıt yaptıran çiftçi sayımız artarak 87.119 işletmeye yükselmiştir. 17 İlçemiz arasında en çok çiftçiye sahip ilçemiz 10.556 işletme ile Akhisar, en az işletmesi olan ilçemiz ise 1.624 işletme ile Gölarmarmara'dır.

Sıra No	İlçe	Kadın Çiftçi Sayısı	Erkek Çiftçi Sayısı	Tüzel Kişi Sayısı	Çiftçi Sayısı Toplam
1	AHMETLİ	247	1.695	11	1.953
2	AKHİSAR	1.822	8.676	58	10.556
3	ALAŞEHİR	1.922	8.257	25	10.204
4	DEMİRCİ	1.067	4.715	18	5.800
5	GÖLMARMARA	161	1.456	7	1.624
6	GÖRDES	618	3.448	23	4.089
7	KIRKAĞAÇ	540	3.157	10	3.707
8	KÖPRÜBAŞI	552	2.039	63	2.654
9	KULA	968	4.272	35	5.275
10	SALİHLİ	1.547	6.806	88	8.441
11	SARIGÖL	1.544	5.216	9	6.769
12	SARUHANLI	797	6.747	25	7.569
13	SELENDİ	1.415	3.178	4	4.597
14	SOMA	686	3.015	10	3.711
15	ŞEHZADELER	434	3.485	37	3.956
16	TURGUTLU	628	3.441	25	8.091
17	YUNUSEMRE	197	1.913	13	2.123
	Toplam:	15.142	71.516	461	87.119

BİTKİSEL ÜRETİM DESTEKLEMELERİ	DESTEKLEME MİKTARI (TL)
Mazot ve Gübre Desteği (2023)	429.018.515
Zeytinyağı Destekleme Ödemesi (2023)	7.948.279
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği (2023)	2.055.353
Biyoteknik Mücadele 2023 (Feromon+Tuzak)	20.552.850
Küçük Aile İşletmesi Desteği (2023)	546.966
Sertifikalı Fidan Kullanım Desteği (2023)	3.143.494
Fındık Alan Bazlı Gelir Desteği (2023)	4.030
Fark Ödemeleri Desteği 2023 (Hububat, Baklagil ve Dane Mısıır)	68.300.328
Yem Bitkileri Desteklemesi (2023)	16.440.142
F.Ö. Yağlı Tohumlu Bitkiler 2023 (Pamuk,Ayçiçeği))	87.403.931
Katı Organik/Organik Gübre Desteği (2023)	9.006.489
Lisanslı Depoculuk Desteği (2023)	7.801
Organik Tarım Desteği (2023)	4.424.573
İyi Tarım Uyg. Desteği (2023)	2.565.329
Dane Zeytin Desteği (2023)	8.197.640
TOPLAM	659.615.728

DIŞ KAYNAKLI PROJELERİMİZ

1. Drosophilla suzukii. İle Mücadele Projesi

Proje Bütçesi : 28.500,00 TL (Ege İhracatçılar Birliği)

Uygulama Alanı: Manisa

Kirazın en büyük zararlılarından biri olan drosophilla suzukii ile mücadele kapsamında 5000 adet tuzak kabı satın alınmış ve kiraz üretimi yapan ilçelerimize dağıtılmıştır.

BİTKİSEL ÜRETİM VE BİTKİ SAĞLIĞI 2024 YILI PROJELERİ

Sıra No	Projenin adı	Alan (da)	Toplam Bütçe (TL)	Açıklama
1	Nohut Üretimini Geliştirme Projesi (Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi (Takep) Kapsamında)	1.175	571.155,00	İlimiz Selendi ve Gölarmara İlçelerine 1.175 dekar alanda 118 üreticimize 11.750 kg “Azkan Çeşidi” nohut tohumunun dağıtımı gerçekleştirilmiştir.
2	Domates, Biber Ve Patlıcan Üretimini Geliştirme Projesi (Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi (Takep) Kapsamında)	255	3.910.994,36	Şehzadeler İlçesine: toplam:650.000 adet Domates ve Biber fidesi 180 dekar alanda 26 üreticimize, Kula İlçemize ise 150.000 adet Aşılı Patlıcan fidesi 75 dekar alanda 77 üreticimize dağıtımı gerçekleştirilmiştir.
3	Karnabahar Ve Lahana Üretimini Geliştirme Projesi (Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi (Takep) Kapsamında)	270	1.523.453,70	Kula İlçende 300.300 adet Karnabahar fidesi 150 dekar alanda 52 üreticiye ve 234.900 adet Lahana fideleri 120 dekar alanda 52 üreticiye dağıtımı gerçekleştirilmiştir.
4	Zeytin Sineği Mücadelesinde %3 Lük Dap’lı Şişe Asımının Yaygınlaştırılması Projesi	1464	148.448,50 TL	Biyoteknik Mücadele kapsamında Yunussemre İlçesi ilgili mahallelerinde 201 üreticiye 1464 dekar alanda 25.000 adet şişe ve 30 torba DAP gübresi dağıtımı yapılarak zeytin ağaçlarına DAP gübreli şişe asımını gerçekleştirilmiştir.
5	Zeytin Sineğine Karşı Eko-Trap Ve % 3’lük Dap’lı Şişe Asımının Yaygınlaştırılması Projesi	168	90.000,00	Soma İlçesinde 21 üretici ile 168 dekar zeytin alanında Zeytin Sineği’ ne karşı biyoteknik mücadele yöntemlerinden olan 3.400 adet Eko-Trap ve % 3’lük DAP’lı şişe asımı gerçekleştirilmiştir.
6	Üretimde Kadın Eli Olsun Sofralar Sıhhat Bulsun Projesi (Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı-Anadoludakiler)	Enstitü uygulama alanı	14.073.313,89	Üzüm suyu, kalıntısız yaprak salamurası ve pekmez üretimi gerçekleştirilen tesis modernize edilecektir. Bu tesiste kadınlar başta olmak üzere dezavantajlı gruplar çalıştırılacak ayrıca kadın çiftçilerden bir biyolojik mücadele ağı kurularak hem Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesindeki bağlarında hem de kadın çiftçilerin bağlarında biyolojik mücadele ürünü hammaddeler tesiste işlenmesi planlanmaktadır.
7	Ahmetli İyi Tarım Uygulamaları İle Kalıntısız Üzüm Devam Diyor Projesi (İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi Kapsamında)	1110	601.150,00	Ahmetli İlçesi ilgili mahallelerinde 1100 dekar bağ alanında 21 İyi Tarım Uygulamaları yapan üreticimize salkım güvesi, külleme ve kurşuni küf hastalık ve zararlılarına karşı entegre mücadele kapsamında toplam 620 adet biyolojik preparatlar dağıtılmıştır.
8	Organik Bağımdan Yaprak Topluyorum, Manisa Asma Yapağı Coğrafi İşaretini Taşıyorum Projesi (Organik Tarımın Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi Kapsamında)	500	1.169.847,15	OTBİS’e kayıtlı organik bağ yetiştiriciliği yapan 19 üreticimize 500 dekar bağ alanında salkım güvesi, kurşuni küf, mildiyö ve külleme hastalık ve zararlılarına karşı toplam 30.355 adet biyolojik ve biyoteknik preparatların dağıtımı yapılmıştır.

9	Kalıntı Eylem Planı Kapsamında Biyolojik Mücadelenin Yaygınlaştırılması Projesi	300	3.000.000,00	Bu proje ile bağın ana zararlısı konumunda olan salkım güvesi ve unlu bit mücadelesinde çevre ve insan sağlığı açısından zehirli kimyasal tarım ilaçlarına gerek kalmadan çevre dostu metotlar uygulayarak aktif madde sayısını azaltmak ve biyolojik mücadelede kullanılan Entomopatojen Fungusların üreticiler tarafından tanınması amaçlanmaktadır. Proje uygulama aşamasındadır.
10	Tarımda Entegre Mücadelede Dijital Gözüm Projesi (Zafer Kalkınma Ajansı Tarafından İlan Edilen (Tutap) Turizm Ve Tarımsal Altyapı Mali Destek Programı Kapsamında)	580.000	1.000.000,00	Proje kapsamında; Demirci, Selendi, Kula, Gördes, Köprübaşı ilçelerinde 18 bin üreticiyi kapsayan yaklaşık 580.000 dekar alanda tarımsal üretimde zarar oluşturan (böcekler) zararlıların kontrol altına alınmasına katkı sağlayacak 25 adet dijital kameralı feromon tuzaklar üretici arazilerine kurulmuş ve takipleri yapılmaktadır. Proje 2023 yılında başlamış olup 2024 yılında da devam etmektedir.
11	Böcek Şenliği-Organik Tarım Eğitimi (2021-2024 Eğitim Öğretim Dönemi)	-	-	2021-2022-2023-2024 eğitim öğretim yılında Okulöncesi ve İlköğretim kurumlarındaki 4-8 yaş grubu geleceğimiz olan öğrencilere yönelik olarak "Böcek Şenliği ve Organik Tarım " eğitimi kapsamında çocuklarımızın doğanın yaşamının bir parçası olan böcekleri tanımaları, korkmadan onları sevmeleri, tarımı, organik tarımı ve faydalı böcekleri öğrenmeleri, doğa sevgisinin kazandırılması, çevreye duyarlı bireylerin yetişmesi amaçlanmıştır. Manisa İl genelinde 36 okulda 3775 öğrenciye eğitim verilmiştir.
12	Birlikte 3k'lı (Kontrollü, Kaliteli, Kalıntısız) Bağcılık Projesi (Zafer Kalkınma Ajansı)	1000	4.156.000,00	İlimiz Alaşehir İlçesinde 1000 dekar bağ alanında 100 üretici ile zirai ilaç kalıntısının ortadan kaldırılması, bağcılıkta teknolojik altyapının güçlendirilmesi, ihracatta pazar payının artırılması amaçlanmıştır. Proje kapsamında 5 adet elektrostatik pülverizatör, TR Zirai İlaçlama Dronu, Erken Uyarı Cihazı, Kameralı Tuzak, Biyolojik/Biyoteknik Preparatlar ve Web Portal Yazılım Programı satın alımlarının bir kısmı yapılmıştır, proje 2024 yılında da devam etmektedir.
13	Böcek Şenliği, Organik Tarım Eğitimi Sosyal Etkinlik Projesi	-	-	Böcek Şenliği, Organik Tarım Eğitimi Doğu Avrupa Ülkelerini kapsayan sosyal etkinlik projesidir. Projemiz Türk İşbirliği ve Koordinasyon Başkanlığına (TİKA) sunulmuş ve değerlendirme aşamasındadır.
14	Tarımsal Sulama Yönetiminde Sürdürülebilir Tekniklerin Uygulanması Projesi	480.000	3 Milyon Euro	Türkiye'nin Batı Anadolu Bölgesi Gediz Havzası içerisinde bulunan Manisa İli zeytin yetiştirme alanlarında Dijital Akıllı Tarım Teknolojilerinin kullanımı ile bu teknolojilerin su kaynaklarının etkin kullanımında incelenmesi amacıyla hazırlanmış ve değerlendirme aşamasında olan bir projemizdir. (Smart Aqua Projesi)

15	Gölmarmarada Dört Mevsim Sağlıklı Gıda Projesi (Zafer Kalkınma Ajansı)	-	2.500.000,00 TL	İlçe kaymakamlık binasında tesis edilecek olan işletmede kuru üzüm ve asma yaprağı işleme/üretimi için tesis modernize edilecektir. Kurulacak olan tesiste uzun vadede 50 kadınlar üretici çalıştırılacak ve elde edilen ürünlerin 17 İlçede temin edilecek olan karavan ile gerek bilgilendirme çalışmaları gerekse ürün satışlarının yapılması planlanmaktadır.
16	DOĞAYA KEKLİK SALIMI VE ÇEKİRGE MÜCADELESİ	5.508	-	İlimiz Saruhanlı, Şehzadeler, Akhisar, Turgutlu ve Yunusemre İlçelerine Biyolojik Mücadele Projesi kapsamında Süne ve Çekirge mücadelesine yönelik 1000 adet kınalı keklük doğaya salındı. Kimyasal mücadele yapılmadan çekirge popülasyonunun kontrol altına alınması ve yayılmasının önlenmesi, doğal ekosistemin ve biyolojik çeşitliliğin korunması, ürün verim kayıplarının önlenmesi, bitkisel üretimde verim ve kalitenin artırılması, zararlılarla etkin-çevreci mücadele yönteminin yaygınlaştırılması ve yaban hayatına katkı sunulması amaçlanmıştır.

BASIN BİRİMİ FAALİYETLERİMİZ

Kurumumuz tarafından yapılan faaliyetler ve Bakanlığımız uygulamaları hakkında üreticilerimizi bilgilendirmek amacıyla sosyal medya, web sitesi, Web Tarım Tv aracılığıyla paylaşımlar gerçekleştirilmektedir.

Manisa tarımının durumu, tarımdaki yeni gelişmeler, hastalık ve zararlılar ile üreticilere ödenen destek, prim uygulamaları ve benzeri konularda sosyal medya sayfalarımızda (Facebook, Instagram, Twitter) toplam 673 adet, Web sitemizde 8 adet haber paylaşımı yapılmıştır. Bakanlığımız yayın organı Web Tarım TV'ye 80adet görüntülü haber, basın kuruluşlarına 15 adet haber bülteni hazırlanarak gönderilmiştir.

Bitkisel Üretim, Gıda ve Hayvancılık konularında 110 adet video çekimi, 22 Facebook canlı yayını gerçekleştirilmiştir.

BASIN BİRİMİ 2024 YILI HABER SAYILARI TABLOSU							
AYLAR	Yapılan Haber Sayısı	Facebook	Instagram	Twitter	WEB Sitesi	Basın	WEB Tarım TV
Ocak	69	69	54	64	1	1	0
Şubat	72	72	51	66	2	2	2
Mart	100	100	85	85	1	1	0
Nisan	63	63	50	51	1	2	1
Mayıs	73	73	61	65	2	2	2
Haziran	82	82	74	71	0	0	1
Temmuz	87	86	61	85	0	3	2
Ağustos	70	68	35	68	1	2	0
Eylül	57	57	51	53	0	2	0
Ekim	0	0	0	0	0	0	0
Kasım	0	0	0	0	0	0	0
Aralık	0	0	0	0	0	0	0
TOPLAM	673	670	522	608	8	15	8

DİĞER	KONU BAZLI VİDEO ÇEKİMİ	FACEBOOK CANLI YAYIN
YILLIK TOPLAM	110	22

HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ

ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- Hayvan sağlığı ve hayvan refahının korunmasının yanı sıra, güvenilir gıda temini ve hayvan ve ürünlerinden insanlara ve hayvanlara geçen hastalıkların önlenerek halk sağlığının korunması amacıyla, il çapında hazırlanan plan, program ve projeleri uygulamak, hayvan hastalık ve zararlılarına karşı koruyucu hizmetleri yürütmek, tedavilerini yapmak, kontrol etmek, denetlemek,
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak hayvanların tanımlamak, tescil etmek, kayıt altına almak, ildeki hayvan hareketlerini kontrol etmek
- Yurtiçi ve yurtdışı hayvan ve hayvansal ürünlerin hareketlerinin kontrolü ile canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin ithalat ve ihracatlarında Bakanlık ile ilgili işlemleri yürütmek, Bakanlıkça belirlenmiş esaslar doğrultusunda hayvan hastalıkları ve zararlıları ile mücadele etmek, koruyucu ve tedavi edici hayvan sağlığı hizmetlerini yürütmek, hayvan refahını sağlayıcı çalışmalarda bulunmak, hayvan sağlığı ile ilgili karantina hizmetlerini yürütmek,
- Hayvan sağlığı, teşhis ve tedavi edici ve koruyucu maddeler ile bunların etken ve yardımcı maddelerinin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek, İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- Hayvan sağlığı, teşhis, tedavi ve koruyucu hizmetler alanında faaliyet gösteren, kişi, kurum ve kuruluşlar ile hayvan-hayvansal ürün, üretim, satış, kesim ve eğitim, araştırma yerleri ve barınakların durumları ve faaliyetlerinin kaydını tutmak,
- Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak, faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- İldeki damızlık hayvanların sağlık kontrollerini yapmak,
- Konusunda faaliyet gösteren laboratuvarların belgelendirilmesi, yetkili oldukları hususlarda denetlemek.
- Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek,
- Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- Bakanlığın belirlediği hayvan ıslah programını ilde uygulamak, izlemek.
- Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin, teknik yönden kontrolünü yapmak,
- Bakanlığın belirlediği çerçevede, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar gerçekleştirmek, bunları denetlemek, İlde hayvansal üretimin arttırılmasına ve pazarlanmasına yönelik faaliyetlerde bulunmak,
- Hayvancılık projeleri ile ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek,
- Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- Kurulmak istenen hayvancılık tesislerinin izin ve tescil işlemlerini yapmak, izlemek ve denetlemek,
- Hayvancılık ve su ürünleri üretim potansiyeline uygun geliştirme projeleri hazırlamak ve/veya hazırlatmak,
- Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ile balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek,
- Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarını koruma, üretim ve yetiştiricilik alanlarını belirleyerek, bu alanlarda koruyucu tedbirleri almak, Su ürünleri ile ilgili inceleme, değerlendirme çalışmaları yapmak,

- Bakanlığın belirlediği esaslar dahilinde ve yetkisi ölçüsünde ilde her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğine uygun üretim alanları ve balıkçı barınaklarına ilişkin esasları, üretim araçlarının asgari vasıf ve şartlarını kiralanma ve kullanılma
- Su ürünlerinin yetiştiriciliği kapsamında ithalat ve ihracat işlemlerini Bakanlık faaliyetleri çerçevesinde gerçekleştirmek,
- Su ürünleri üretim, işleme ve satış yerlerinin ruhsatlandırmak, denetlenmek,
- Amatör ve ticari balıkçılık ile ilgili düzenlemeleri, gerekli işlem ve denetlemeleri yapmak,
- Akarsu ve kuru dere yataklarından kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması ve işletilmesi faaliyetlerine ilişkin su ürünlerini korumak adına çevresel etki değerlendirme çalışmalarını yürütmek,
- Kalıntı - nitrat izleme çalışmaları; alıcı ortam su kirliliği çalışmaları, atık su kirliliği Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, demonstrasyonlar, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere, tüketicilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgileri çiftçilere yayım yoluyla iletmek,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak, Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

HAYVAN SAĞLIĞI, YETİŞTİRİCİLİĞİ VE SU ÜRÜNLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ 2024 YILI ÇALIŞMALARI

İlimiz Kanatlı üretimi bakımından Ülkemizin önemli merkezlerinden birisidir. İlimiz TÜRKVET verilerine göre 38.665.300 Broiler ile 1. sırada, 1.000.250 Hindi sayısı ile 2. Sırada ve 12.322.871 Yumurtacı Tavuk sayısı ile 2. sırada bulunmaktadır. İlimizden 2024 yılı İlk 6 ayda 133.414.349 adet Sofralık Yumurta, 11.175.006,79 kg Kanatlı Eti ve Ürünleri, 204.290,66 kg Süt Ürünleri, 23.521.368.126 kg Kedi Köpek Maması ihracatı yapılarak ülke ekonomisine ciddi katkılar sağlamıştır.

İlimizin hayvan varlığını inceleyecek olursak TÜİK 2024 verilerine göre Ülke genelinde Küçükbaş yetiştiriciliğinde 905.884 hayvan ile 23. sırada yer almakta olup Büyükbaş hayvan sayısında ise 235.891 adet hayvan ile 24. sırada yer almaktadır. İlimiz 91.202 arılı kovan sayısı ile 41. Sırada yer almakta olup bal üretiminde 663.228 kilo (663ton) ile 39. sırada yer almaktadır. İlimizde TJK Kulübüne kayıtlı 15 adet hara' da 79 adet pedigriyi yarış atı bulunmaktadır.

İlimizde toplam 3 adet kanatlı kesimhanesi (2 adet Broiler, 1 adet Bildircin), 11 adet kırmızı et kesimhanesi olmak üzere toplam 14 adet kesimhane bulunmaktadır. Bu kesimhanelerde 2023 yılı ilk 6 aylık dönemde 2.814.669 kg büyükbaş, 1.385.938 kg küçükbaş ve 129.161.554 kg kanatlı eti üretimi yapılmıştır. İlimiz yıllık (2023) süt üretimi 297.610 Tonu kayıtlı olmak üzere yaklaşık 505.000 ton, 2022 yılı itibariyle avlanan balık miktarı 35 ton, üretilen balık miktarı 424 tondur.

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüz koordinasyonu ile Manisa İlinde 2024 yılı ilk 6 aylık aylık dönemde Anthrax, Bruselloz, Şap, hastalıklarına karşı 414.012 doz büyükbaş, PPR, Çiçek, Mavidil, Koyun Keçi Brucelloz hastalıklarına karşı 872.160 doz küçükbaş, 8.139 doz kedi köpek aşısı olmak üzere toplam 1.294.311 doz aşı yapılmıştır.

2023 YILI PROJELERİMİZ

Projenin Adı	Projenin Kapsamı	Projenin Kaynağı	Projenin Bütçesi	Açıklama
Sığırların Dış Parazitlere Karşı Korunması Projesi	5 İlçe (Alaşehir, Demirci, Kula, Sarıgöl, Selendi)	Manisa Büyükşehir Belediyesi	808.180 TL	50 Başa kadar büyükbaş hayvanı olan işletme sahiplerine ektoparaziter sırta dökme ilaç dağıtımı yapıldı.
Küçükbaş Hayvanlarda Sürü İyileştirme Projesi	17 İlçe	Manisa Büyükşehir Belediyesi	3.750.000 TL	Proje kapsamında 500 yetiştiriciye 500 baş damızlık koç dağıtımı yapılacaktır. Sürülerde Kaliteli damızlık kullanımı ve kan değişimi sayesinde ilimiz küçükbaş hayvanlarında et üretiminde artış hedeflenmektedir.
Yaban Hayatını Seviyorum, Sürümü Koruyorum Projesi	Yunusemre	Manisa Büyükşehir Belediyesi	136.000 TL	Proje kapsamında 8 yetiştiriciye 8 adet erkek ve 8 adet dişi olmak üzere toplam 16 adet Kangal ırkı yavru çoban köpeği teslim edilmiştir.
Küçükbaş Otomatik Yemlik Projesi	6 İlçe (demirci, köprübaşı, selendi, soma, Saruhanlı. Gördes)	Tarım ve Orman Bakanlığı	1.555.200	Proje kapsamında 240 yetiştiriciye 240 adet küçükbaş otomatik yemlik dağıtımı yapılmıştır.
TOPLAM PROJE BÜTÇESİ			6.249.380 TL	

BAKANLIK TARAFINDAN ONAYLANAN VE DEVAM EDEN PROJELERİMİZ

	PROJE ADI	PROJE BÜTÇESİ
1	MANGUS Projesi	1.000.000 TL
	TOPLAM	1.000.000 TL

MANİSA İHRACAT VERİLERİ

İlimizden diğer Ülkelere ihraç edilen hayvansal ürünler için, görevlendirilen Veteriner Hekimler tarafından Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenmektedir. İl Müdürlüğümüz Hayvan Sağlığı Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şubemizde görevli Veteriner Hekimler tarafından; “yem ihracat izin belgesi” düzenlenmektedir. İlimizden yıllara göre Veteriner Sağlık Sertifikası düzenlenerek ihraç edilen hayvansal ürünler aşağıda belirtilmiştir.

YILLAR	2021		2022		2023		2024 İlk 6 Ay	
ÜRÜN CİNSİ	Miktar	Birim	Miktar	Birim	Miktar	Birim	Miktar	Birim
Sofralık yumurta	399.403.577	Adet	133.414.349	Adet	527.188.049	Adet	133.414.349	Adet
Damızlık Yumurta	396.000	Adet						
Pastörize Yumurta	54.150	Kg	81.000.00	kg	54.000	Kg	81.000.00	kg
Bıldırcın Yumurtası	253.440	Adet	384.000	Adet	96.000	Adet	384.000	Adet
Kanatlı Eti ve Ürünleri	23.741.878	Kg	11.175.007	kg	27.817.746	Kg	11.175.007	kg
Kırmızı Et ve Et Ürünleri (Sakatat)	1.028.750	Kg	78.375	kg	101.500	Kg	78.375	kg
Jelatin ve Kolejen	214.200	Kg			291.792	Kg		
Süt ürünleri	19.630.755	Kg	5.616.495	kg	8.143.178	Kg	5.616.495	kg
Süt Ürünleri (Bebek Maması)			204.290,66	kg	387.324	Kg	204.291	kg
Kedi köpek maması	49.234.519	Kg	23.521.368	kg	45.462.929	Kg	23.521.368	kg
Yem Amaçlı Hayvansal Protein	10.513	Kg		kg	69.814	Kg		kg
Balık Yemi	72 000	Kg			48.000	Kg		
Diğer (Süs Kuşu Yemi)			33200	kg	52.720	Kg	33200	kg
Diğer (Kanatlı Ayağı)	-				719.950	Kg		
Diğer (Kompozit Ürün)	42.854	Lt	15.542	Kg			15.542	Kg
			68.720	kg			68.720	kg
	428.437	Kg	1.316.197	kg	297.647	Kg		
Canlı Kanatlı	28.000	adet	35.000	Adet			35.000	Adet
Hayvansal Gübre	211.460	Kg	1436	lt	155.908	Kg	1436	lt
Ev ve Süs Hayvanı	16	Adet	36	Adet	93	Adet	36	Adet
Bal ve Arıcılık Ürünleri	34.691	Kg			217	Kg		
Düzenlenen Yıllık Sağlık Sertifika Sayısı	4.501	Adet	2.003	Adet	4.565	Adet	2003	Adet
Düzenlenen İhracat Yem Ön İzin Belgesi	355	Adet	672	Adet	775	Adet	507	Adet

YETİŞTİRİCİLİK

Kanatlı Yetiştiriciliği

İlimiz Kanatlı üretimi bakımından Ülkemizin önemli merkezlerinden birisidir. İlimiz Ülke genelinde Broiler (Etlik Piliç) kapasitesinde 1. Sırada (Tüik 2023), Hindi sayısı olarak 2. Sırada (Tüik 2023) ve Yumurtacı Tavuk sayısı bakımından da 2. sırada (Tüik 2023) bulunmaktadır.

Ticari Etlik ve Yumurtacı Kanatlı İşletmelerinde yapılan işlemler:

Aktif ve Pasif Survey Çalışmaları kapsamında; işletmelerde ve köylerde Pasif Survey için denetimler yapılmaktadır. Aktif Survey için ise, Bakanlık tarafından belirlenen ticari ve köy kanatlılarından kan ve swap numuneleri alınarak Avian İnfluenza ve Newcastle hastalıklarının teşhisi için Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilmektedir. İlimizde 2024 yılı içinde 5 Mahallede 5 Kanatlı İşletmesinde Aktif Survey çalışması yapılmıştır.

İşletme Denetimleri; Biyogüvenlik talimatı uyarınca ilimizdeki tüm Ticari İşletmelerin en az % 10'u İl/ilçe Müdürlüklerimiz Kümes Denetim Ekipleri tarafından denetlenmektedir.

Ulusal Salmonella Kontrol Programı; İşletmelerin kendi Salmonella Kontrol Programlarına ilave olarak İl Müdürlüğümüz tarafından toplam işletmelerin %5 i kadar Resmi Kontrol Numunesi alınarak ilgili laboratuvara gönderilir. 2022 yılı içerisinde 41 adet, 2023 yılı içerisinde 39 adet Salmonella numunesi alınarak Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Laboratuvarına gönderilmiştir.

Damızlık Kümes ve Kuluçkahanelerde yapılan işlemler ve sertifikalandırma:

*Damızlık Kümes ve Kuluçkahaneler 6 ayda bir denetlenmektedir. Hem hayvan sağlığı hem de insan sağlığı açısından önemli olan etkenlerin tespitine yönelik Numuneler alınarak Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsüne gönderilir. Analiz sonucu uygun olan işletmelere Sağlık Sertifikası düzenlenir.

*2024 yılı içerisinde Damızlık Kümes ve Kuluçkahane için toplam 65 adet Sağlık Sertifikası düzenlenmiştir.

*2023 Yılında İlçe Müdürlüğü Personelleri, Ticari Yumurtacı İşletmeler, Entegre Firmalar ve Kanatlı Birliklerinin Yetkililerinin toplamda 183 kişinin katıldığı eğitim ve bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

*2024 Yılında Tüm Özel Sektör Temsilcilerinin ve İlçe Müdürlüğü Personellerinin katıldığı Manisa Kanatlı Çalıştayı düzenlendi.

*İlimizde bulunan kanatlı işletmeleri Ticari Kanatlı İşletmeleri ve Damızlık Kümes/Kuluçkahane olarak ayrıntılı olarak aşağıda listelenmiştir:

TİCARİ KANATLI İŞLETMELERİ (TÜRKVET KAPASİTELERİ)										
Sıra	İlçe	Ticari Etlik			Yumurtacı Tavuk			Hindi		
		İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Toplam Kapasite	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Toplam Kapasite	İşletme Sayısı	Kümes Sayısı	Toplam Kapasite
1	AHMETLİ	25	53	1.164.920	2	4	194.000	3	5	40.600
2	AKHISAR	105	241	5.678.400	4	36	3.730.000	0	0	0
3	ALAŞEHİR	39	82	1.831.480				18	38	203.500
4	DEMİRCİ	28	38	976.825				1	2	12.600
5	GÖLMARMARA	5	20	518.400				0	0	0
6	GÖRDES	72	88	1.703.443				0	0	0
7	KIRKAĞAÇ	23	49	1.306.190				0	0	0
8	KÖPRÜBAŞI	103	160	3.801.558				0	0	0
9	KULA	52	89	2.420.980				6	11	92.000
10	SALİHLİ	126	294	6.675.810	9	44	2.081.036	6	26	175.550
11	SARIGÖL	11	23	595.596				0	0	0
12	SARUHANLI	41	156	3.656.564	14	67	5.491.490	0	0	0
13	SELENDİ	19	30	934.500				28	42	389.460
14	SOMA	32	76	2.223.955	1	7	40.783	0	0	0
15	ŞEHZADELER	7	36	743.000	2	6	190.880	0	0	0
16	TURGUTLU	79	187	3.915.678	8	18	534.668	6	13	86.540
17	YUNUSEMRE	9	28	518.000	3	5	60.014	0	0	0
	Toplam	776	1.650	38.665.299	43	187	12.322.871	68	137	1.000.250

DAMIZLIK KÜMES VE KULUÇKAHANE İŞLETMELERİ				
İLÇE	Damızlık		Kuluçkahane	
	İşletme	Kapasite	İşletme	Kapasite
AKHİSAR	2	246.000	-	-
GÖRDES	-	-	-	-
KIRKAĞAÇ	1	148.428	-	-
SALİHLİ	-	-	1	6.760.000
SARUHANLI	9	872.600	4	369.291.936
YUNUSEMRE	1	350.000	-	-
TOPLAM	10	1.617.028	5	376.051.936

** 1 HİNDİ KULUÇKAHANESİ (SALİHLİ), 1 BILDIRCIN KULUÇKAHANESİ (SARUHANLI)

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliği

İlimiz TÜİK (2024) verilerine göre Ülke genelinde Büyükbaş hayvan sayısı sıralamasında 235.891 hayvan ile 24. sırada yer almaktadır. Küçükbaş yetiştiriciliğinde 905.884 hayvan ile TÜİK verilerine göre 23. sırada yer almaktadır.

Tek Tırnaklı Yetiştiriciliği

Tek tırnaklı hayvan yetiştiriciliğinde öncelikle safkan İngiliz ve Arap atlar olmak üzere Türk Soy kütüğüne kayıtlı pedigrili atlar akla gelmektedir. Bunların yanı sıra ilimizde çeşitli amaçlarla at, eşek, katırlardan oluşan tek tırnaklı hayvanlar da yetiştiricilerimiz tarafından bulundurulmaktadır. TÜİK 2024 verilerine göre ilimizde 1.835 adet tek tırnaklı hayvan bulunmaktadır.

İlimizde TJK Kulübüne kayıtlı 15 adet hara'da 79 adet pedigrili safkan Arap ve İngiliz atı bulunmaktadır. Pedigrili atlara ait aşılama, tay tescili, damızlık muayeneleri ve sağlık taramaları İl Müdürlüğümüz ve Türk Jokey Kulübü ile işbirliği içerisinde yapılmaktadır.

Tek tırnaklı hayvanların kimliklendirilmesi ve sisteme kaydedilmesi ile ilgili yayınlanan Yönetmelik gereği ilimizde 2020 yılından itibaren tek tırnaklı hayvanlarda mallein testi uygulaması ve mikroçip ile kimliklendirme çalışmaları başlatılmış olup şu ana kadar 373 adet tek tırnaklı hayvan mevzuat kapsamında kimliklendirilmiştir.

Arı Yetiştiriciliği

İlimiz 92.450 arılı kovan sayısı ile Ülke genelinde 35. Sırada yer almakta, bal üretiminde 663.228 kg (663 ton) ile 37. Sırada yer almaktadır. Geçtiğimiz yıl iklimsel değişiklikler nedeniyle tüm Ülkede olduğu gibi ilimizde de ciddi oranda bal rekolte kaybı şekillenmiş, aynı zamanda koloni kayıpları da şekillenmiştir.

2023 arılı kovan desteklemeleri kapsamında 1238 arı yetiştiricimizin 91.202 kovanı için 5.073.600 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

*2022 yılında arı yetiştiricilerimize Yetiştirici ve Üretici Birliklerimiz aracılığı ile 265 ton besleme şekeri dağıtımı yapıldı.

*2023 yılında 1 tüzel kişi, 2022 yılında 5 arı yetiştiricimiz daha ana arı üretim izni alarak, ilimizdeki ana arı üreticisi sayısı toplam 8'e yükselmiştir.

Kalıntı İzleme Çalışmaları (UKİP)

Ulusal Kalıntı İzleme Programı dahilinde hayvanlardan ve hayvansal ürünlerden sıklıkla numune alınmakta olup Ülkemiz genelinde farklı Enstitü ve Laboratuvarlara gönderilerek insan ve hayvan sağlığına zarar verebilecek kalıntılar (hormon, antibiyotik, antiparaziter, kimyasal elementler vb.) yönünden analiz edilmektedir. İlimizden alınan büyükbaş, kanatlı, yumurta, süt, su ürünleri, balık ve bal numune sayılarına ait tablo aşağıdadır.

2024 yılı numune alma programı devam etmekte olup şu ana kadar alınan numunelerden pozitif sonuca rastlanılmamıştır. Bu sonuçların takipleri yapılmaktadır.

YILLAR	NUMUNE SAYISI
2015	550
2016	630
2017	640
2018	730
2019	690
2020	720
2021	1.182
2022	1.426
2023	1.485
2024 (İlk 6 Ay)	640

HAYVANSAL ÜRETİM

Et Üretimi

İlimizde toplam 3 adet kanatlı kesimhanesi (2 yuadet Broiler, 1 adet Bildircin), 11 adet kırmızı et kesimhanesi (5 büyük kapasiteli-6 küçük kapasiteli) olmak üzere toplam 14 adet kesimhane bulunmaktadır. Bu kesimhanelere 2024 yıl ilk 6 aylık dönemde 14 kez denetim yapılmıştır.

2024 Yılı Ocak-Haziran (6 Ay) Aylarındaki Et Üretimine ait Mezbaha Kesim Miktarı Tablosu

Ay	B.Baş Adet	B.Baş Karkas Kg	K.Baş Adet	K.Baş Karkas Kg	Kanatlı Adet	Kanatlı Karkas Kg
Ocak	1.055	330.707	5.784	136.308	6.931.642	16.870.444
Şubat	1.070	332.368	7.179	173.531	6.871.964	16.879.610
Mart	1.399	443.532	7.799	176.255	7.420.180	18.284.459
Nisan	1.058	341.242	7.117	166.195	7.020.089	17.286.300
Mayıs	1.309	435.739	8.171	180.097	7.938.454	19.315.947
Haziran	1.412	467.869	11.541	242.789	4.178.174	10.295.660
Toplam Adet ve Karkas Kg	7.303	2.351.457	47.591	1.075.175	40.360.594	98.932.420
Ortalama Karkas	321,98 Kg		22,59 Kg		2,45 Kg	

Süt Üretimi

İlimizde üretilen süt miktarları aşağıya çıkarılmıştır. Üretilen sütlerin soğutulmasında kullanılan Süt Tankı Miktarı 878 adettir. Bu süt tankları İl ve İlçe Müdürlüklerimizce denetlenmektedir.

MANİSA İLİ SÜT ÜRETİMİ	Süt Üretim Miktarı 2018 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2019 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2020 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2021 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2022 Yılı (Ton)	Süt Üretim Miktarı 2023 Yılı (Ton)
Kayıtlı Üretilen Süt Miktarı (Sanayiye Giden) (Yıl/Ton)	283.563 Ton	281.899 Ton	298.059 Ton	315.266 Ton	304.359 Ton	297.610 Ton

Arı Ürünleri Üretimi

İlimizde üretilen arı ürünleri miktarı tabloda sunulmuştur.

Toplam Aktif Arılı Kovan Sayısı	Yıllık Toplam Üretim (2023 yılı)
	Bal
92.450	663 ton

HAYVAN HASTALIKLARI İLE MÜCADELE HİZMETLERİ

Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğümüz koordinasyonu ile Manisa İlinde 2024 yılı ilk 6 aylık aylık dönemde Anthrax, Bruselloz, Şap, hastalıklarına karşı 414.012 doz büyükbaş, PPR, Çiçek, Mavidil, Koyun Keçi Brucelloz hastalıklarına karşı 872.160 doz küçükbaş, 8.139 doz kedi köpek aşısı olmak üzere toplam 1.294.311 doz aşı yapılmıştır.

İlimizde Bakanlık programınca yapılan aşılama sayılarını gösterir tablo aşağıda verilmiştir.

2024 Yılı Hayvan Hastalıkları İle Mücadele Sonuçları

HASTALIK	İl Programı	Gerçekleşme	%
ANTHRAX BÜYÜKBAŞ	500	500	100
KOYUN KEÇİ BRUSELLOZU	203.590	145.738	71,58
KOYUN KEÇİ ÇİÇEK	945.450	375.831	39,75
KOYUN KEÇİ VEBASI	407.060	286.326	70,34
KUDUZ	25.650	8.131	31,7
LUMPY SKIN DİSEASE	0	0	0
MAVİDİL	30.250	30.250	100
SIĞIR BRUSELLOZU	37.930	18.282	48,20
ŞAP GRUBU	281.910	172.006	30,94

2024 Yılı Şap Aşılması Sonuçları

İLÇE	Yıllık Program	İlkbahar Gerçekleşme	İlkbahar Başarı Yüzdesi
AHMETLİ	4.710	4103	44,4
AKHISAR	16.030	12439	40,02
ALAŞEHİR	14.100	9869	36,22
DEMİRCİ	14.520	10125	34,87
GÖLMARMARA	3.290	2266	30,62
GÖRDES	16.740	12201	36,73
KIRKAĞAÇ	6.950	6345	47,07
KÖPRÜBAŞI	4.990	3000	29,82
KULA	46.670	7809	8,61
SALİHLİ	45.550	34642	37,92
SARIGÖL	11.340	10158	44,89
SARUHANLI	5.180	4824	47,39
SELENDİ	17.770	7016	20,1
SOMA	9.400	8058	44,37
ŞEHZADELER	14.760	8612	29,82
TURGUTLU	33.860	20821	31,17
YUNUSEMRE	16.050	9718	30,73
TOPLAM	281.910	172006	30,94

2024 Yılı PPR (Koyun Keçi Vebası) Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (Adet/YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	3.980	7500	188,44
AKHISAR	27.210	1048	3,85
ALAŞEHİR	41.050	37690	91,81
DEMİRCİ	36.390	12001	32,98
GÖLMARMARA	11.010	6023	54,7
GÖRDES	31.610	23072	72,99
KIRKAĞAÇ	15.050	10320	68,57
KÖPRÜBAŞI	20.090	17500	87,11
KULA	41.110	44496	108,24
SALİHLİ	53.400	51320	96,1
SARIGÖL	15.840	1014	6,4
SARUHANLI	22.330	13334	59,71
SELENDİ	32.030	21758	67,93
SOMA	7.680	16654	216,85
ŞEHZADELER	11.010	3756	34,11
TURGUTLU	13.800	5913	42,85
YUNUSEMRE	23.470	12927	55,08
TOPLAM	407.060	286326	70,34

2024 Yılı Sığır Brucellozu Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	580	324	55,86
AKHISAR	1.940	1127	58,09
ALAŞEHİR	1.740	1213	69,71
DEMİRCİ	2.120	1079	50,9
GÖLMARMARA	340	397	116,76
GÖRDES	2.610	980	37,55
KIRKAĞAÇ	840	759	90,36
KÖPRÜBAŞI	640	200	31,25
KULA	7.380	1654	22,41
SALİHLİ	6.540	2725	41,67
SARIGÖL	1.760	1463	83,12
SARUHANLI	530	222	41,89
SELENDİ	2.670	1070	40,07
SOMA	1.300	1287	99
ŞEHZADELER	1.480	724	48,92
TURGUTLU	3.090	1275	41,26
YUNUSEMRE	2.370	1783	75,23
TOPLAM	37.930	18282	48,2

2024 Yılı Koyun Keçi Brucellozu Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	1.990	0	0
AKHISAR	13.610	12142	89,21
ALAŞEHİR	20.530	26006	126,67
DEMİRCİ	18.200	9162	50,34
GÖLMARMARA	5.510	4496	81,6
GÖRDES	15.810	12382	78,32
KIRKAĞAÇ	7.530	5526	73,39
KÖPRÜBAŞI	10.050	9750	97,01
KULA	20.560	16477	80,14
SALİHLİ	26.700	21838	81,79
SARIGÖL	7.920	8536	107,78
SARUHANLI	11.170	3900	34,91
SELENDİ	16.020	8212	51,26
SOMA	3.840	2439	63,52
ŞEHZADELER	5.510	1304	23,67
TURGUTLU	6.900	750	10,87
YUNUSEMRE	11.740	2818	24
TOPLAM	203.590	145738	71,58

2024 Yılı Kuduz Aşılama Sonuçları

İLÇE	PROGRAM (YILLIK)	GERÇEKLEŞME	%
AHMETLİ	530	315	59,43
AKHISAR	5.000	3467	69,34
ALAŞEHİR	1.550	0	0
DEMİRCİ	1.500	800	53,33
GÖLMARMARA	150	20	13,33
GÖRDES	1.000	0	0
KIRKAĞAÇ	550	0	0
KÖPRÜBAŞI	500	0	0
KULA	1.850	41	2,22
SALİHLİ	3.700	672	18,16
SARIGÖL	1.200	284	23,67
SARUHANLI	1.300	53	4,08
SELENDİ	650	91	14
SOMA	2.050	994	48,49
ŞEHZADELER	1.500	686	45,73
TURGUTLU	1.120	376	33,57
YUNUSEMRE	1.500	332	22,13
TOPLAM	25.650	8131	31,7

Buzağı Ölümleri

2024 yılı ilk 6 ayda ilimizde 28.350 buzağı doğumu gerçekleşmiş ve 64 buzağı kaybı bildirimi tarafımıza iletilmiştir. Buzağı Kayıplarının ölüm oranı yaklaşık % 1 civarındadır.

BUZAĞI ÖLÜM RAKAMLARI	2024 YILINDA DOĞAN VE KÜPELENEN BUZAĞI MİKTARI	ÖLÜM ORANI
64	28.350	Yaklaşık % 1

Hayvan İtlaf ve Tazminatları

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 5. Maddesine dayanılarak hazırlanan “Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği” çerçevesinde, Hayvanlarda herhangi bir tazminatlı hastalık tespit edilmesi sonucu resmî veteriner hekim veya yetkilendirilmiş veteriner hekim gözetiminde mecburî kesime tâbi tutulan veya itlaf edilen hayvanlar ile mezbahalarda tespit edilen tazminatlı hastalık nedeniyle imha edilen hayvanların bedelleri Cumhurbaşkanlığı Kararınca belirlenen oranlarda, hastalık nedeniyle imha edilen hayvansal ürünlerin, yem, madde ve malzemelerin bedelleri ile imha, nakliye ve dezenfeksiyon masrafları Bakanlık tarafından sahiplerine tazminat olarak ödenmektedir.

Bu kapsamda 2024 yılı ilk altı ayında Tazminatlı hastalıklar kapsamında toplam 88 adet hayvan için **3.000.680,79 TL** Tazminat ödemesi yapılmıştır.

Toplam Hastalık Tazminatları

HASTALIK	2022 Hayvan Sayısı	2022 Tazminat Miktarı	2023 Hayvan Sayısı	2023 Tazminat Miktarı	2024 Hayvan Sayısı	2024 Tazminat Miktarı
TÜBERKÜLOZ	568	8.341.854	793	₺18.502.830	9	617.330
KUDUZ	0	0				
BRUSELLA	10	114.990			14	61.400
LSD	0	0				
ANAFİAKTİK ŞOK	60	750.457	24	803.940	71	2.626.652
ATIK TAZMİNATI	8	11.200				
TOPLAM	646	9.218.501	817	₺19.306.770	94	3.305.381

Yıllara Göre Hastalık Çıkışları

İlimizde yıllar itibarıyla tespit edilmiş olan hastalıklar aşağıdaki sıralanmıştır. Hastalıkların görülme oranları, sıklıkları ve çeşitlerine göre hastalıklarla mücadele yöntemleri belirlenmekte, yapılan aşılama ve mücadele çalışmalarının etkinliği ölçülmektedir.

HASTALIK	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ŞAP	7	8	1	6	-	1	-	-	1	
TÜBERKÜLOZ	17	16	15	12	11	6	10	7	4	6
KUDUZ	15	13	13	9	15	7	-	-	-	
LSD	-	40	1	-	-	-	-	-	-	
MAVİDİL	2	1	-	10	-	-	-	1	-	1
PPR	-	1	-	5	2	3	2	1	-	4
BRUCELOZ (Sığır)	-	2	1	1	1	2	1	1	-	
BRUCELOZ (K.Baş)	1	2	-	1	-	2	1	1	-	2
ANTRAKS	-	-	2	-	1	-	-	-	-	
KOYUN KEÇİ ÇİÇEK	2	-	8	1	-	2	6	1	-	1
AVİAN İNFLUENZA	7	-	-	-	-	-	-	-	-	
NEWCASTLE	-	2	2	2	-	-	-	-	-	
AMERİKAN YAVRU ÇÜRÜKLÜĞÜ	-	-	-	-	3	-	-	-	-	

İŞLETMELER, TESİSLER VE ÇİFTLİKLER

Hastalıktan Ari İşletmeler ve Onaylı Süt Çiftlikleri

Tüberküloz ve Bruselloz Hastalıkları ile etkin mücadele edilmesi, sürdürülebilir hayvancılığın sağlanması ve hayvanlardan insanlara bulaşabilen bu hastalıklardan halk sağlığının korunması amacı ile ilimizde 21 adet büyükbaş ve 1 adet Küçükbaş olmak üzere toplam 22 adet hastalıktan ari işletme bulunmaktadır.

Aynı zamanda hastalıktan ari işletmelerden 4 tanesi AB standartlarında süt üreten Onaylı Süt Çiftliği kapsamındadır. İlimizde bu Hastalıktan Ari ve Onaylı Süt Çiftliklerinde bulunan hayvan sayıları aşağıya çıkarılmıştır.

Hastalıktan Ari İşletmeler

Onaylı İşletmeler

Büyükbaş Ari Çiftlik ve Hayvan Sayıları

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı
Akhisar	1	427
Göğdes	1	153
Kula	4	2.153
Salihli	4	3.750
Şehzadeler	3	2.314
Turgutlu	1	560
Yunusemre	6	3.789
Sarıgöl	1	82
Toplam	21	13.228

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı
AKHİSAR	1	427
KULA	1	1757
SALİHLİ	1	2812
ŞEHZADELER	1	1822
TOPLAM	4	6.818

Küçükbaş Ari Çiftlik ve Hayvan Sayıları

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı
YUNUSEMRE	1	188
TOPLAM	1	188

2024 yılında ilimiz genelinde bulunan Hastalıktan Ari ve Onaylı Süt Çiftliklerine toplam 2.682.200 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

Hayvansal Yan Ürün İşleme Tesisleri

İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği kapsamında Halk ve hayvan sağlığına, gıda ve yem güvenilirliğine yönelik riskleri engellemek veya asgariye indirmek amacıyla insan tüketimine sunulmayan hayvansal yan ürünler ile bunların türev ürünlerini işleyen tesisler için Onay ya da Kayıt Belgesi düzenlenmektedir.

İlimizde hayvansal yan ürünler kapsamında çalışan;

- 7 adet Hayvansal Organik Gübre Üretim Tesisi
- 6 adet Solucan Gübresi Üretim Tesisi
- 2 adet Yarasa Gübresi Üretim Tesisi
- 2 adet Rendering (Et-Kemik Unu) Tesisi
- 3 adet Deri İşleme Tesisi
- 1 adet Yün Deposu
- 2 adet Kayıtlı Tüccar-Depo

Bu Tesislere 2024 yılı ilk 6 aylık dönemde 25 kez denetim uygulanmıştır.

Deney Hayvanları Üretici, Kullanıcı ve Tedarikçi Kuruluşlar

DeneySEL ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılacak hayvanları yetiştiren ve barındıran, deney hayvanı üretici, tedarikçi, kullanıcı ve araştırma yetkili kuruluşlar Bakanlığımızca ruhsatlandırılmaktadır.

İLÇESİ	SAYISI
SALİHLİ	1
YUNUSEMRE	1
TOPLAM	2

Ev Hayvanları Satış Yerleri

İlimizde toplam 54 adet Ev Hayvanı Satış Yeri bulunmaktadır.

İlçe	İşletme Sayısı	Hayvan Sayısı	İlçe
AKHİSAR	9	SOMA	6
ALAŞEHİR	6	ŞEHZADELER	16
DEMİRCİ	1	TURGUTLU	6
SALİHLİ	5	YUNUSEMRE	4
SARIGÖL	2	TOPLAM	54

Ev Hayvanları Üretim Yerleri

İlimizde 1 Adet köpek üretim yeri bulunmaktadır.

PETVET Kayıt Sistemi

Manisa genelinde 13.987 Kedi ve 16.611 Köpek olmak üzere toplam 30.598 Ev Hayvanı mikroçip takılarak kayıt altına alınmıştır. 30.07.2024 tarihinden itibaren her yaştaki ev hayvanlarına mikroçip takma ve pasaport düzenleme işlemleri devam etmektedir.

Aşağıda verilen Tabloda 01.09.2024 tarihinde kadar yapılmış mikroçip işlemleri yer almaktadır.

İlçesi	Kedi	Köpek
Ahmetli	48	195
Akhisar	1618	2688
Alaşehir	626	1092
Demirci	100	1406
Gölmarmara	23	155
Gördes	77	237
Kırkağaç	123	271
Köprübaşı	19	156
Kula	128	511
Salihli	1491	1945
Sarıgöl	94	657
Saruhanlı	319	572
Selendi	22	154
Soma	1348	1460
Şehzadeler	1911	1211
Turgutlu	1611	1561
Yunusemre	4429	2340
TOPLAM	13.987	16.611

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinikleri

Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği gereğince ilimizde ruhsatlandırılmış toplam 201 adet Klinik/Poliklinik bulunmaktadır. Aynı zamanda Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik gereği Muayenehane, Poliklinik, Veteriner Hekim istihdam eden hayvancılık işletmeleri ve kamu kuruluşlarına veteriner tıbbi ürün temin izni verilmektedir.

Söz konusu ilaç temin iznli hayvancılık işletmeleri ve belediyeler ile veteriner klinik ve poliklinikler yılda en az 1 kez İl ve İlçe Müdürlüklerimizce koordineli olarak denetlenmektedir.

İLÇESİ	SAYISI	İLÇESİ	SAYISI
AHMETLİ	2	SALİHLİ	39
AKHİSAR	14	SARIGÖL	7
ALAŞEHİR	14	SARUHANLI	5
DEMİRCİ	5	SELENDİ	10
GÖLMARMARA	2	SOMA	6
GÖRDES	12	TURGUTLU	14
KIRKAĞAÇ	6	ŞEHZADELER	15
KÖPRÜBAŞI	5	YUNUSEMRE	21
KULA	25	TOPLAM	201

VETERİNER MUAYENEHANE / POLİKLİNİK / HAYVANCILIK İŞLETMESİ BELEDİYE / ECZA DEPOSUNDA ÇALIŞAN VETERİNER HEKİM	290
VETERİNER TIBBİ ÜRÜN PERAKENDE SATIŞ İZİNLERİ	201
VETERİNER TIBBİ ÜRÜN TEMİN İZNİ VERİLEN İŞLETME SAYISI	18
VETERİNER TIBBİ ÜRÜN TEMİN İZNİ VERİLEN BELEDİYE SAYISI	13

Veteriner Ecza Depoları

İlimizde 2024 Yılı itibariyle ilimizde aktif olarak çalışan 1 adet Veteriner Ecza Deposu bulunmaktadır.

İLÇESİ	SAYISI
YUNUSEMRE	1
TOPLAM	1

Suni Tohumlama Uygulamaları

6343 Sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına Dair Kanun, 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun Zootečni başlıklı 10. Maddesi, Bakanlık Makamının 07.04.2000 Tarih ve TSKD/STT-054 Sayılı "Suni Tohumlamanın Özelleştirilmesi Hakkındaki" Olurları ve 08 Aralık 2011 tarihli ve 28136 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama ve Embriyo Transferi Faaliyetleri Hakkında Yönetmeliğin 7. Maddesine istinaden ilimiz genelinde suni tohumlama faaliyetleri için özel sektöre yetki devri yapılmıştır. Bu kapsamda her yıl suni tohumlama sözleşmeleri yenilenmek sureti ile Özel Suni Tohumlama Faaliyetleri Serbest ve Hayvancılık İşletmeleri çalışanı Veteriner Hekimleri ve bunların sorumluluğunda Veteriner Sağlık Teknikeri ve Teknisyenleri tarafından İl Müdürlüğümüz denetiminde yürütülmektedir.

2023 yılında ilimizde Suni Tohumlama yapan uygulayıcı sayıları ile 2023 yılında yapılan Suni Tohumlama sayıları aşağıdadır:

2023 Yılı İçin Suni Tohumlama İzni Verilen Uygulayıcılar

TOPLAM AKTİF UYGULAYICI	147
KLİNİK/POLİKLİNİK SAHİBİ UYGULAYICILAR	131
HAYVANCILIK İŞLETMELERİNDEKİ UYGULAYICILAR	16

2024 Yılı Suni Tohumlama Uygulamaları (İlk 6 Ay)

İLÇESİ	TOHURLAMA SAYISI	İLÇESİ	TOHURLAMA SAYISI
AHMETLİ	243	SALİHLİ	7.517
AKHİSAR	734	SARIGÖL	1.132
ALAŞEHİR	1.038	SARUHANLI	272
DEMİRCİ	1.694	SELENDİ	2.153
GÖLMARMARA	13	SOMA	241
GÖRDES	1.776	ŞEHZADELER	2.514
KIRKAĞAÇ	359	TURGUTLU	1.429
KÖPRÜBAŞI	465	YUNUSEMRE	2.779
KULA	7.836	GENEL TOPLAM	32.195

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ

Desteklemeler kapsamında her yıl Cumhurbaşkanı Kararı yayınlanmakta ve buna istinaden Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Esasları Tebliği Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmektedir. Bu kapsamda Bakanlığımızca aşağıdaki destekleme kalemleri doğrultusunda yetiştiricilerimiz desteklenmektedir:

Manisa İl Genelinde Hayvancılık Desteklemeleri Tablosu (2023 yılı)

SIRA NO	Destekleme Kalemi	Yetiştirici Sayısı	Desteklenen Miktar Adet / Kg./Lt.	Destekleme Tutarı (TL)
1	Çiğ Süt Desteklemesi	8.329	297.610	₺109.538.721
2	Buzağı Desteklemesi	14.986	58.620	66.028.087,50
3	Anaç Manda Desteklemesi	5	341	341.000,00
4	Malak Desteklemesi	5	51	51.000,00
5	Besilik Erkek Sığır Desteklemesi	829	9.443	4.721.500,00
6	Anaç Koyun Keçi Desteklemesi	5644	360178	36.017.800,00 ₺
7	Sürü Büyütme ve Yenileme Desteği	3782	80353	16.070.600,00 ₺
8	Halk Elinde Ülkese Küçükbaş Hayvan Islahı (45KIV2011-01 ve 45KIV2016-02)	121	28.986	₺4.964.740,00
9	Sürü Yöneticisi (Çoban) İstihdamı Desteklemesi	117	15250	₺3.510.000
10	Büyükbaş Küpeleme Desteklemesi (2023)	15	62.752	₺251.008

11	Süt Kalitesinin Desteklenmesi (2023 YILINDA VERİLMEDİ)	0	0	0
12	Arılı Kovan Desteklemesi	1238	91202	₺5073600
13	Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması	43	41	₺182.312.50
14	Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri	3	369.100,47 kg	₺296.340,77
15	Hastalıktan Ari İşletme Desteği (2024)	21	3.009	₺2.364.600
16	Onaylı İşletme desteği (2024)	4	1.588	₺317.600
17	Hastalık Tazminatları (2024)	34	88	₺3.000.680,79
18	Göçer İlave Desteklemesi	0	0	0
19	Hayvan Atık Desteklemesi (2024)	0	0	0
20	Düve Alım Desteklemesi (2023)	9	95	4.750.000,00
İl Genel Toplamı		35.185		205.208.878

MANİSA İLİ 2023 YILI ÇİĞ SÜT DESTEĞİ						
İlçe	Üretici Sayısı	İnek Sütü	Koyun Sütü	Keçi Sütü	Toplam Süt Miktarı (Lt)	Toplam Destek Tutarı(TL)
AHMETLİ	72	3.240.975	5.000	0	3.245.975	971.703
AKHİSAR	114	7.473.147	55.757	66.373	7.595.277	2.791.623
ALAŞEHİR	487	9.039.938	0	0	9.039.938	2.890.618
DEMİRCİ	793	10.888.143	0	0	10.888.143	3.260.865
GÖLMARMARA	55	1.589.986	33.478	17.050	1.640.514	511.014
GÖRDES	742	17.838.418	0	0	17.838.418	5.429.196
KIRKAĞAÇ	79	1.935.828	0	12.722	1.948.550	486.363
KÖPRÜBAŞI	180	3.898.284	0	0	3.898.284	1.181.224
KULA	2.162	84.436.302	23.150	0	84.459.452	33.308.682
SALİHLİ	1.032	65.184.561	33.456	780	65.218.796	25.066.753
SARIGÖL	761	15.503.117	0	0	15.503.117	6.415.453
SARUHANLI	129	3.444.092	75.724	348.032	3.867.848	1.199.594
SELENDİ	1.199	22.275.850	0	0	22.275.850	6.963.029
SOMA	91	3.752.240	980	22.747	3.775.967	1.359.522
ŞEHZADELER	51	14.826.954	619	13.200	14.840.773	5.824.896
TURGUTLU	226	19.365.587	26.781	16.229	19.408.596	6.681.382
YUNUSEMRE	156	11.909.462	23.327	231.728	12.164.517	5.196.806
	8.329	296.602.882,55	278.271,00	728.860,50	297.610.014	109.538.721,31₺

Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Desteklemesi

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI (TL)
AHMETLİ	0	₺0,00
AKHİSAR	1	₺34.960,00
ALAŞEHİR	0	₺0,00
DEMİRCİ	18	₺517.200,00
GÖLMARMARA	1	₺45.360,00
GÖRDES	5	₺386.080,00
KIRKAĞAÇ	6	₺138.880,00
KÖPRÜBAŞI	11	₺693.840,00
KULA	14	₺1.061.120,00
SALİHLİ	41	₺1.631.140,00
SARIGÖL	0	₺0,00
SARUHANLI	1	₺180.400,00
SELENDİ	0	₺0,00
SOMA	5	₺211.680,00
ŞEHZADELER	0	₺0,00
TURGUTLU	1	₺64.080,00
YUNUSEMRE	0	₺0,00
TOPLAM	104	₺4.964.740

Besilik Erkek Sığır (Manda Dahil) Desteklemesi (2023 yılı)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN SIĞIR SAYISI (YERLİ)	HAKEDİŞ TUTARI (TL)
AHMETLİ	7	86	43.000,00
AKHİSAR	29	266	133.000,00
ALAŞEHİR	11	250	125.000,00
DEMİRCİ	2	21	10.500,00
GÖLMARMARA	6	181	90.500,00
GÖRDES	109	494	247.000,00
KIRKAĞAÇ	23	79	39.500,00
KÖPRÜBAŞI	20	114	57.000,00
KULA	311	2.204	1.102.000,00
SALİHLİ	105	2.131	1.065.500,00
SARIGÖL	4	11	5.500,00
SARUHANLI	10	60	30.000,00
SELENDİ	44	186	93.000,00
SOMA	45	285	142.500,00
ŞEHZADELER	20	507	253.500,00
TURGUTLU	77	2.480	1.240.000,00
YUNUSEMRE	6	88	44.000,00
TOPLAM	829	9.443	4.721.500,00

Buzağı Desteklemesi (2023)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	BUZAĞI SAYISI (BAŞ)	TOPLAM DESTEK (TL)
AHMETLİ	231	904	967.237,50
AKHİSAR	535	2.280	2.328.987,50
ALAŞEHİR	969	2.022	2.269.312,50
DEMİRCİ	1.525	3.185	3.723.362,50
GÖLMARMARA	95	386	390.112,50
GÖRDES	1.406	4.103	4.757.437,50
KIRKAĞAÇ	422	1.499	1.719.775,00
KÖPRÜBAŞI	342	995	1.175.475,00
KULA	2.951	12.879	15.217.150,00
SALİHLİ	1.749	9.694	11.484.812,50
SARIGÖL	979	2.775	3.130.175,00
SARUHANLI	214	795	898.537,50
SELENDİ	1.568	4.310	5.057.612,50
SOMA	608	2.463	2.559.762,50

ŞEHZADELER	167	2.020	2.132.400,00
TURGUTLU	588	4.883	4.988.137,50
YUNUSEMRE	637	3.427	3.227.800,00
GENEL TOPLAM	14.986	58.620	66.028.087,50

Anaç Manda Desteklemesi (2023 yılı)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN ANAÇ MANDA SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
SALİHLİ	2	322	322.000
SARUHANLI	1	15	15.000
ŞEHZADELER	1	2	2.000
YUNUSEMRE	1	2	2.000
TOPLAM	5	341	341.000

Malak Desteklemesi (2023 yılı)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN ANAÇ MALAK SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
SALİHLİ	3	45	45.000
SARUHANLI	1	5	5.000
YUNUSEMRE	1	1	1.000
TOPLAM	5	51	51.000

Süt Kalitesinin Desteklenmesi (2022 yılı) (2023 Yılında Uygulanmadı)

İLÇE ADI	DESTEKLİ İŞLETME SAYISI (ADET)	DESTEKLİ HAYVAN SAYISI (BAŞ)	TOPLAM DESTEK TUTARI (TL)
ALAŞEHİR	1	21	2.100
GÖRDES	3	74	7.400
KÖPRÜBAŞI	1	10	1.000
KULA	4	145	14.500
SALİHLİ	18	1.476	147.600
SARIGÖL	1	53	5.300
SARUHANLI	1	17	1.700
ŞEHZADELER	4	136	13.600
TURGUTLU	3	34	3.400
YUNUSEMRE	5	803	80.300
İL TOPLAMI	41	2.769	276.900

Düve Alım Desteklemesi (2023 yılı)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	DESTEKLENEN DÜVE SAYISI	HAKEDİŞ TUTARI
AKHİSAR	1	10	500.000
ALAŞEHİR	1	5	250.000
KÖPRÜBAŞI	1	5	250.000
KULA	3	55	2.750.000
SALİHLİ	1	8	400.000
SARIGÖL	2	12	600.000
İL TOPLAMI	9	95	4.750.000

Anaç Koyun – Keçi Desteklemeleri (2023 yılı)

İLÇE	ÜYE SAYISI	TOPLAM HAYVAN SAYISI (BAŞ)	TOPLAM TUTAR (TL)
AHMETLİ	55	3678	367.800
AKHİSAR	327	22003	2.200.300
ALAŞEHİR	504	23694	2.369.400
DEMİRCİ	606	35838	3.583.800

GÖLMARMARA	72	6334	633.400
GÖRDES	494	33469	3.346.900
KIRKAĞAÇ	292	14895	1.489.500
KÖPRÜBAŞI	208	21411	2.141.100
KULA	703	39593	3.959.300
SALİHLİ	576	42226	4.222.600
SARIGÖL	185	7476	747.600
SARUHANLI	184	25785	2.578.500
SELENDİ	783	35444	3.544.400
SOMA	235	8583	858.300
ŞEHZADELER	36	3093	309.300
TURGUTLU	103	13802	1.380.200
YUNUSEMRE	281	22854	2.285.400
TOPLAM	5644	360178	36.017.800

Sürü Yöneticisi İstihdamı Desteklemesi (2023)

İLÇE	ÜYE SAYISI	TOPLAM TUTAR (TL)
AKHİSAR	1	30.000
DEMİRCİ	16	480.000
GÖLMARMARA	2	60.000
KIRKAĞAÇ	4	120.000
KÖPRÜBAŞI	12	360.000
KULA	7	210.000
SALİHLİ	57	1.710.000
SELENDİ	10	300.000
TURGUTLU	2	60.000
YUNUSEMRE	6	180.000
TOPLAM	117	3.510.000

SÜRÜ YENİLEME DESTEĞİ (2023)

İLÇESİ	YETİŞTİRİCİ SAYISI	HAYVAN SAYISI	DESTEKLEME TUTARI (TL)
AHMETLİ	18	780	156.000
AKHİSAR	277	5.824	1.164.800
ALAŞEHİR	364	5.810	1.162.000
DEMİRCİ	464	7.547	1.509.400
GÖLMARMARA	50	650	130.000
GÖRDES	315	6.474	1.294.800
KIRKAĞAÇ	192	3.035	607.000
KÖPRÜBAŞI	139	4.584	916.800
KULA	352	9.498	1.899.600
SALİHLİ	394	9.863	1.972.600
SARIGÖL	132	1.547	309.400
SARUHANLI	121	5.118	1.023.600
SELENDİ	479	7.289	1.457.800
SOMA	184	2.315	463.000
ŞEHZADELER	30	636	127.200
TURGUTLU	63	4.451	890.200
YUNUSEMRE	208	4.932	986.400
TOPLAM	3.782	80.353	16.070.600

Küpeleme Desteklemesi İl Geneli (2023 yılı)

UYGULAYICI SAYISI	DESTEKLEMESİNE ESAS KÜPELEME SAYISI	DESTEKLEME TUTARI
15	62.752	251.008

Arılı Kovan Desteklemeleri (2023 yılı)

Yılı	İşletme Sayısı	Koloni Sayısı (kovan)	Destekleme Tutarı
2023	1238	91202	5073600 TL

SU ÜRÜNLERİ FAALİYETLERİ

Manisa İlinde Su Ürünleri Avcılığı ve Yetiştiriciliği

A –Barajlarda Su Ürünleri Üretimi Ve Avcılığı

1 – Marmara Gölü :

Gölmarmara ve Salihli İlçeleri sınırları içerisinde 68 km²'lik su yüzey alanına sahipken 2020 yılında ciddi oranda su miktarında azalma görülmüş ve 2021 yılı içerisinde tamamen kurumuştur. **Balıkçılık faaliyeti sona ermiştir.**

2- Demirköprü Barajı:

Köprübaşı ile Salihli İlçe sınırları arasındadır. Baraj gölü 45,7 km²'lik su yüzey alanına sahiptir.

Barajın su ürünleri avlak sahası S.S. Köprübaşı Su Ürünleri Kooperatifi tarafından 05.08.2020 tarihinden geçerli olmak üzere 5 yıl süreyle kiralanmıştır. **Baraj Gölünde yaklaşık 71 adet ticari su ürünleri avcısı, 45 adet ruhsatlı gemi bulunmaktadır.**

Demirköprü Baraj Gölünde bir adet 500 ton /yıl kapasiteli (400 ton/yıl alabalık, 100 ton/yıl aynalı sazan) aktif su ürünleri yetiştiricilik işletmesi bulunmaktadır.

Demirköprü barajı Gediz Nehri, Borlu çayı ve mevsimsel akan küçük su kaynakları ile beslenmektedir. Demirköprü Barajı Gediz Nehri üzerine 1960'lı yıllarda inşaa edilmiş, elektrik üretme, tarımsal sulama amaçlı yapılmış yaşlı bir baraj gölüdür. Kütahya'nın Gediz kasabasından doğarak geçtiği bölgelerin kısmen arıtılmış da olsa evsel, sanayi, tarımsal atıklarını yağışlar yolu ile Demirköprü barajına taşımaktadır.

3 – Soma Sevişler Barajı :

Soma İlçesi Sevişler Köyü sınırları içerisinde 5,8 km²'lik su yüzey alanına sahiptir. Su ürünleri avlak sahası Soma da madenlerde çalışan işçi sayısının fazla olması nedeniyle amatör balıkçı sahası olarak değerlendirilmektedir.

Halen faaliyette olan 500 ton/yıl proje kapasiteli bir adet Alabalık ve Aynalı Sazan işletmesi 326 ton/yıl fiili kapasiteyle üretimine devam etmektedir.

4 – Alaşehir Afşar Barajı :

Alaşehir ile Sarıgöl İlçeleri sınırları içerisinde 5,7 km²'lik su yüzey alanına sahiptir.

Afşar barajında su derinliğinin az olması, geçmiş yıllarda metan gazı patlaması yaşanması, yağışlı dönemlerde üç ayrı nehirde baraja bulanık su taşınması, barajın su derinliğinin 15 metreden az olması, tarımsal sulama başladığında su miktarının iyice azalması gibi nedenlerle Afşar barajı su ürünleri yetiştiricilik tesisi yatırımı yapmaya uygun değildir.

2017 yılında 5 yıllığına S.S. Girelli Su Ürünleri Kooperatifine su ürünleri avlak sahası olarak kiralanmıştı. Kooperatift 6 adet balık avcısı ve 4 adet ruhsatlı tekne ile faaliyet göstermekteydi. **Temmuz 2021'de, bakım-onarım amacıyla DSİ'nin gölün tüm suyunu boşaltması sebebiyle göl tamamen kurumuştur. S.S. Girelli Su Ürünleri Kooperatifi ile yapılmış olan avlak saha kira sözleşmesi iptal edilmiştir. Balıkçılık faaliyetleri sona ermiştir.**

Kula Göleti :

Kula Göleti'ni İmamlı deresi beslemektedir. İmamlı deresi yılın ancak 4-5 ayı süreyle akmaktadır. Gölet amatör balık avcılığı sahası olarak değerlendirmektedir. Yetiştiricilik amacıyla değerlendirilebilecek göletlerden biridir.

B) Akarsu ve Yer Altı Sularını Kullanarak Üretim Yapan Su Ürünleri İşletmeleri

İlimizde Karada akarsu kaynaklarını ve yer altı sularını kullanarak üretim yapan 9 adet su ürünleri işletmesi mevcuttur. Şehzadeler ilçesi sınırlarında bir adet 350.-kg/yıl (500.000 adet/yıl) Sülük işletmesi bulunmakta olup bir süredir işletme faaliyetine ara vermiştir.

Merkez’de 3 adet : Gürle-Alabalık, Kaleköy-Aynalı Sazan, Yeniharmandalı-Tıbbi Sülük,

Turgutlu’da 1 adet : Karaköy-Aldağ-Alabalık,

Salihli’de 2 adet : 2 adet Adala- Alabalık

Gördes’te 1 adet : Kobaklar-Alabalık,

Soma’da 1 adet : Yağcılı-Alabalık,

Akhisar’da 1 adet : Ilıcaksu Akvaryum Balığı İşletmesi,

Akhisar- Akselendi, Ilıcaksu Mevkiinde bir adet Akvaryum Balığı tesisinde yaklaşık 50.000 ile 100.000.- adet arasında akvaryum balığı üretimi gerçekleştirilmektedir.

C) Baraj Göllerinde Yüzer Kafeslerde Su Ürünleri Üreten Tesislerimiz

Demirköprü barajında;

1-Azer Su Ürünleri

(400 ton/yıl alabalık, 100 ton/yıl A.Sazan)

Soma Sevişler Barajında;

2- Alsa Su Ürünleri (450 Ton/yıl Alabalık, 50 ton/yıl Aynalı Sazan) olmak üzere; toplamda 2 adet su ürünleri üretim işletmesi mevcuttur.

İlimizde 2 tanesi barajlarda, 9 tanesi karada olmak üzere toplam 11 adet su ürünleri işletmesi bulunmaktadır.

D) Deney Amaçlı Laboratuvar

İlimizde aşı üretimi yapmak amacıyla su ürünlerini deneysel amaçla kullanan 1 adet işletme bulunmaktadır.

E) Balıklandırma Faaliyetleri

2023 yılında balıklandırma faaliyeti kapsamında, 29 adet göl ve gölete 890.000 adet sazan yavrusu bırakılmıştır. 2024 yılında da proje kapsamında 46 adet göle 1.388.000 adet sazan balığı bırakılması planlanmaktadır.

F) Su Ürünleri Faaliyetleri

İlimizde Manisa Merkezde, Gölarmara, Köprübaşı ve Soma İlçe Müdürlüklerinde olmak üzere beş (5) adet su ürünleri kontrol teknesi bulunmaktadır. İl Müdürlüğümüzce su ürünleri avlak sahalarına ve su ürünleri işletmelerine avcılık ve üretim yoğunlukları da dikkate alınarak düzenli olarak denetim düzenlenmektedir.

İl ve İlçe Müdürlüklerimizce su ürünleri avlak sahalarında avlanan balıkların asgari boy kontrolleri, avcılıkta kullanılan asgari balık ağ gözü aralıkları, zaman yasağı ve av araç ve gereçlerinin kontrolü, gerçek kişi ticari su ürünleri ruhsat kontrolü, gerçek kişi gemi ruhsatlarının kontrolü düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Su ürünleri kontrol ve denetim hizmetleri İl Müdürlüğümüzde 2, Gölarmara İlçe Müdürlüğünde 1, Salihli İlçe Müdürlüğünde 2, Soma İlçe Müdürlüğünde 2, Köprübaşı İlçe Müdürlüğünde 1, Turgutlu İlçe Müdürlüğünde 1 adet Su Ürünleri Mühendisi tarafından yürütülmektedir.

G) 2024 Yılı Avlanan Balık Miktarları

2024 Yılı Baraj Ve Göllerde Avlanan Balık Miktarları																	
Avlak Saha Adı	Balık Türleri																
Demirköprü Barajı Köprübaşı Su Ürünleri Kooperatifi	Sazan	1479	4500	0	0	0	2302	0	0	0	0	0	0	0	8.281		
	Yayın	1517	654	0	0	0	1135	0	0	0	0	0	0	0		3.306	
	Çapak	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
	Gümüşi Havuz	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
		Ocak		Şubat		Mart		Nisan		Mayıs		Haziran		Temmuz		Ağustos	
Toplam														11.587			

H) 2024 Yılında Yetiştiricilik Yoluyla Üretilen Su Ürünleri Miktarları

YETİŞTİRİLEN BALIK TÜRÜ	ÜRETİM MİKTARI (Kg)
ALABALIK	307.388
AYNALI SAZAN	39.904
TOPLAM BALIK ÜRETİMİ	347.292
YAVRU BALIK ÜRETİMİ	ÜRETİM MİKTARI (ADET)
ALABALIK YAVRUSU	2.500.000
AKVARYUM BALIĞI	500.000
MAVİ-YEŞİL ALG ÜRETİMİ	ÜRETİM MİKTARI (Kg)
SPIRULİNA PLATENSİS	0
TIBBİ SÜLÜK ÜRETİMİ	MİKTARI (Adet)
HIRUDO VERBANA	0

I) Su Ürünleri İşlemleri, Denetimleri ve İdari Para Cezaları

İlimizde 2024 yılı Temmuz Ayı itibariyle yaklaşık 2.811 adet belgeli resmi amatör balıkçı, 71 su ürünleri kooperatifi üyesi ticari balıkçımız, 45 adet ticari balıkçı gemisi bulunmaktadır. Demirköprü barajı avlak sahası olarak Köprübaşı Su ürünleri Kooperatiflerine kiraya verilmiştir.

İlimizde su ürünleri av yasakları 2024 yılında 1 Mart tarihinde başlayıp, 1 Haziran tarihinde sona ermektedir.

2024 yılında su ürünleri denetim ve kontrolleri kapsamında Merkez Su Ürünleri Birimi ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından su kaynaklarımızda, perakende satış yerlerinde, su ürünleri kooperatiflerinde ve soğuk hava depolarında toplam 666 adet usulsüz balık avcılığı, asgari avlanabilir balık boyu, yasak dönem, ruhsat ve belge kontrolü gibi konularda denetimler gerçekleştirilmiştir.

Yetiştiricilik faaliyeti kapsamında toplamda 21 adet denetim gerçekleştirilmiştir.

İ-Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Kayıt Altına Alınması ve Desteklenmesi 2024 Yılı (Tebliğ No:2022/56)

Desteklemeden Faydalanan Balıkçı Teknesi Sayısı	Toplam Ödenen Destek Miktarı (TL)
43	182.312,50

K- Su Ürünleri Yetiştiriciliği Desteklemeleri 2023 Yılı (Tebliğ No:2023 /43)

Desteklemeden Faydalanan Su Ürünleri Yetiştiricilik Tesis Sayısı	Desteklemeye Tabi Toplam Alabalık Üretim Miktarı (Kg)	Ödenecek Destek Miktarı (TL)
3	293.565,03	307.243,17

KOORDİNASYON VE TARIMSAL VERİLER ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- İl yayım programlarının görev alanları ile ilgili kısmını hazırlamak ve program gerçekleştirmelerini izlemekle görevli ildeki diğer şube müdürlükleri ve ilgili diğer paydaşlarla işbirliği yaparak; ilin yayım programını ildeki tarımsal sorunların çözümüne ve belirlenen hedeflere ulaşacak şekilde hazırlamak, ilin yayım programının ve programlarla ilgili gerçekleştirmelerin Bakanlığa ulaşmasını sağlamak.
- Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluş ve merkezlerce işbirliği halinde uygulamaya yönelik deneme ve demonstrasyon programlamak ve yürütmek, sonuçlarına göre çiftçilere tavsiyelerde bulunmak
- İlin tarım ürünlerinin ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmalarını yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını ve tarımsal envanterin oluşturulmasını ve yayınlanmasını sağlamak,
- ilin, yatırım ve bütçe tekliflerini yapmak, onaylanan program ve projelerin dağıtımının planlanması, izlenmesi ve harcamalarını konsolide ederek ilgili birime göndermek,
- Bakanlığının orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek ve koordine etmek,
- İstatistik ve döküm çalışması yapmak, tarımsal veri tabanındaki bilgileri Bakanlık merkez birimleri ile hızlı ve sağlıklı bir şekilde paylaşmak, İstatistik Bilgi Sistemi (İBS), Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA) ve diğer istatistik projeleri kapsamında veri ve bilgilerin zamanında toplanmasını ve değerlendirilmesini sağlamak
- Ürünler, riskler bölgeler ve işletme ölçekleri itibariyle sağlanacak prim desteğine ilişkin çalışmalar yapmak,

- 14/06/2005 tarihli 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesinde tarım sigortaları ile ilgili çalışmalarını yürütmek ve tarım sigortası uygulamalarının yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım çalışmalarını yapmak.
- Afete uğrayan çiftçilerin hasar tespit çalışmalarını yapmak ve 2090 sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun ile ilgili çalışmalarını yürütmek.
- 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanun çerçevesinde Bakanlığımızla ilgili çalışmalarını yürütmek.
- Küresel iklim değişiklikleri, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar yapmak ve yaptırmak
- Afete uğrayan çiftçilerle ilgili yapılabilecek diğer mevzuat düzenlemeleri kapsamındaki çalışmalarını yürütmek.
- İl Müdürlüğü faaliyetlerinde birden fazla şubeyi ilgilendiren konular başta olmak üzere şubeler arası koordinasyonu sağlamak.
- Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerini Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yürütmek, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmalarını yapmak.
- Kırsal alanda yaşayan kadına yönelik ev ekonomisi konularında eğitim ve yayım çalışmalarını planlamak, uygulanmasını sağlamak, izlemek değerlendirmek.
- Kırsal alanda yaşayan kadınların tarımsal üretime katılımını sağlamak, eğitim ihtiyacına dayalı plan ve programlar hazırlamak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek, fiziksel ve sosyal çevre ile olan ilişkilerini düzenlemek, kadının durumu ve sorunları ile ilgili araştırmalar yapmak, çözüm önerilerini ortaya koymak, projeler geliştirmek ve uygulamak.
- Diğer mevzuat ve İl Müdürü tarafından verilecek benzeri görevlerin yapmak.

İL YAYIM PROGRAM VE DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Eğitim Faaliyeti (Adet)	Eğitilere Katılan Çiftçi Sayısı
206	3.781

İSTATİSTİK ÇALIŞMALARI

- İstatistik Bilgi Sistemi (İBS) kapsamında bitkisel üretim alan ve verim değerleri yılda 3 dönem halinde, Tarımsal Alet-Makine değerleri yılda 2 dönem halinde yapılan tahmini veri girişi çalışmaları yürütülmüştür. Hayvancılık İstatistikleri girişleri 2 Dönem halinde yürütülmüştür.
- Tarım ürünleri maliyet sistemi (TAMSİS) kapsamında, İlçeler bazında yoğun olarak bulunan tarım ürünleri tespitleri yapılarak, İlçe müdürlükleri tarafından maliyetlerinin sisteme girişleri yaptırılmıştır.
- Tarım ürünleri fiyat izleme sistemi (TÜFİS) kapsamında, market, hal, aracı, pazar, üretici kısmında bulunan belirli tarım ürünlerinin İlçe müdürlükleri tarafından sisteme girilen fiyat girişleri günlük olarak kontrol ve takipleri yürütülmüştür.
- Kamu kurumları, mahkemeler ve diğer kuruluşlar tarafından talep edilen tarım ürünleriyle ilgili maliyetler ve münavebe, yetiştiricilik vb. yazışmalar yürütülmüştür.
- Tarımsal fiyatlar 10.11.2005 tarih ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu, Resmi İstatistik Programı kapsamında ve Türkiye İstatistik Kurumu ile Bakanlığımız arasında yapılan protokol gereği, Tarım ve Orman il/ilçe müdürlükleri aracılığı ile derlenmekte ve 4 Haftanın verileri 2 Dönem halinde her ay Tuik'in İBS sistemine girilmektedir.

- Tarımsal fiyatlar, tarımsal faaliyetlerle uğraşan kesimin satın alma gücünde ve ekonomik refahında zaman içinde meydana gelen değişimlere ilişkin hesaplamalar yapabilmek amacı ile derlenmektedir. Tarımsal fiyatlar, Çiftçinin Eline Geçen Fiyatlar (ÇEF) ve Çiftçinin Ödediği Fiyatlar (ÇÖF) olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır.

ÇİFTLİK MUHASEBE VERİ AĞI SİSTEMİ (ÇMVA)

2021 yılında Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Katılım Anlaşması imzalanmış olan, katılım anlaşmasında yazılı olan yükümlülüklerini yerine getiren 157 işletmeye 2023 yılında 94.200 Türk Lirası destekleme ödemesi yapılmıştır.

2022 yılında Çiftlik Muhasebe Veri Ağı Katılım Anlaşması imzalanmış olan, katılım anlaşmasında yazılı olan yükümlülüklerini yerine getiren 108 işletmeye 2024 yılında 108.000 Türk Lirası destekleme ödemesi yapılmıştır.

2024 yılında ilimizde Katılım Anlaşması imzalanmış olan 110 işletmenin üretim, gelir gider ve kapanış envanteri bilgilerinin ÇMVA Web Modülüne kayıtları tamamlanmış olup 110.000 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2024 yılında ilimizde 112 işletme ile Katılım Anlaşması imzalanmıştır. İşletmelerden veri toplama, toplanan üretim, gelir ve gider bilgilerinin ÇMVA Web Modülüne işlenmesine devam edilmektedir.

TARIMSAL YAYIM VE DANIŞMANLIK

- Şu an 18 danışman 9 adet kurumda aktif olarak görev yapmaktadır .Hizmet verilen işletme sayısı 1080'dir.
- 5488 Sayılı Tarım Kanunu ile 08.09.2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmeliğe dayanılarak hazırlanan uygulama esasları doğrultusunda ilimizde çalışmalarımız devam etmektedir.2023 yılı içerisinde;
- 2023/1.denetimleri Mayıs ayı, 2023/2.denetimler Ekim ayı içerisinde gerçekleştirilmiş, çiftçi görüşmeleri de tamamlanmıştır. Uygulama ve denetimlerde cezai işlem gerektiren bir husus ile de karşılaşılmamıştır.
- 2023/ 48 destekleme tebliğinin yayımını müteakiben. 2024 yılı içerisinde 2023/1. dilim ödemesi olarak 9 kuruma 1296.000 TL. ödenmiş, 2023/2. Dilim ödemesi de Kasım 2024 Tarihlerinde 1.296 .000 TL Olarak Ödenecektir.

DOĞAL AFET ÇALIŞMALARI

2023

- 01.01.2023 - 31.12.2023 tarihleri arasında 13 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 25.318 çiftçimizin 567.784 dekarlık ekili ve dikili alanlarında bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüştür.

2023 YILI AFETE MARUZ KALAN ÇİFTÇİ VE ARAZİ MİKTARI			
İlçe Sayısı	13	Mahalle Sayısı	848
Çiftçi Sayısı	25.318	Alan (Da)	567.784

2023 YILI AFETE GÖRE ZARAR GÖREN TARIM ALANI (Da)			
DOLU	155.040	SEL-SU BASKINI	17.223
DON	393.040	YANGIN	65
A.YAĞIŞ	2.416		
	TOPLAM		567.784

01.01.2023-31.12.2023 tarihleri arasında 13 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 25.318 çiftçimizin 567.784 dekarlık ekili ve dikili alanlarında bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüş olup 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ve 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun çerçevesinde, hasar tespitleri belirlenmiş ve düşük faizli kredi kullanmış çiftçilerimizin borçları Banka ve Tarım Kredi Kooperatiflerince borç erteleme hak edişleri belirlenmiş ve ertelenmiştir.

2024

DOĞAL AFET ÇALIŞMALARI

- 01.01.2024 – 24.09.2024 tarihleri arasında 15 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 14.993 çiftçimizin 224.799 dekarlık ekili ve dikili alanlarında bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüştür.

2024 YILI AFETE MARUZ KALAN ÇİFTÇİ VE ARAZİ MİKTARI			
İlçe Sayısı	15	Mahalle Sayısı	570
Çiftçi Sayısı	14.993	Alan (Da)	224.799

2024 YILI AFETE GÖRE ZARAR GÖREN TARIM ALANI (Da)			
DOLU	86.745	SEL-SU BASKINI	300
DON	129.172	YANGIN	6.157
A.YAĞIŞ	2.425		
	TOPLAM		224.799

01.01.2024-24.09.2024 tarihleri arasında 15 ilçemizde tabii afet meydana gelmiş 14.993 çiftçimizin 224.799 dekarlık ekili ve dikili alanlarında bulunan tarla, meyve, sebze ürünleri ve zarar görmüş olup 5363 Sayılı Tarım Sigortaları Kanunu ve 2090 Sayılı Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkındaki Kanun çerçevesinde, hasar tespitleri belirlenmiş ve düşük faizli kredi kullanmış çiftçilerimizin borçları Banka ve Tarım Kredi Kooperatiflerince borç erteleme hak edişleri belirlenmiş ve ertelenmiştir.

STAJ İŞLEMLERİ

İl müdürlüğümüzde 3308 sayılı mesleki eğitim kanununa göre Fakülte/ Yüksekokul ve Ortaöğretim kurumları öğrencileri staj yapmaktadır. İl/İlçe Müdürlüklerimizde staj yapan öğrenci durumu aşağıdadır;

Yıl	Eğitim Kurumu	Sayı
2022	Ortaöğretim	2+4
2022	Üniversite	44
2023	Ortaöğretim	4+3
2023	Üniversite	29

KIRSAL KALKINMA VE ÖRGÜTLENME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

03.06.2011 tarihli 639 sayılı Tarım ve Orman Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28'inci maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- Bakanlıkça verilecek yetki çerçevesinde, kooperatifler ve diğer tarımsal örgütlerin ve iştiraklerinin kuruluşlarına izin vermek, izlemek ve denetlemek, Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin kurulması için teknik ve yetkisi dâhilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- İl dahilindeki çiftçi birlikleri ve ortaklıkları, döner sermaye işletmeler, vakıflar, tarım ürünlerini işleyen, pazarlayan şirketlerin kurulmasına yol göstermek, yardımcı olmak, Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,
- Kırsal kalkınma desteklerinin gerçekleştirilmesi ve kırsal kalkınma programları ile ilgili Bakanlık uygulamaları yönünde faaliyette bulunmak,
- İlde tarımsal mekanizasyon düzeyinin artması için bu konuda Bakanlıkça belirlenmiş esaslar çerçevesinde faaliyette bulunmak, Tarım ürünlerinin işlenip değerlendirmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin ili ile ilgili kısımlarını uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek, Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkânlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,
- Konusu ile ilgili il yayım programlarını hazırlamak, faydalı bilgiler, broşür, el kitabı, gösteri ve benzeri yollarla kendi elemanlarına ve çiftçilere ulaştırmak ve tarım teknolojilerine ait yeni bilgilere çiftçilere yayım yoluyla iletmek,
- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak, Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

TARIMSAL AMAÇLI ÖRGÜTLER

2024 yılında;

- 192 adet Kooperatif, 3 adet Üst Birlik, 3 adet Üretici Birliği ve 2 adet Yetiştirici Birliğinin genel kurulları tamamlandı.
- 3 adet Tarımsal Kalkınma 1 adet Sulama Kooperatifi kuruluş işlemleri tamamlandı.
- Kadın Çiftçilere yönelik sektörde kooperatifleşmenin önemini konu edinen 3 adet toplantı yapıldı.
- 8 adet kooperatife sektörde kooperatifleşmenin önemini konu edinen toplantı yapıldı.
- KOOPBİS (Kooperatif Bilgi Sistemi) ile ilgili kooperatif temsilcileri ile yüz yüze İl Müdürlüğümüzde yada mahallinde bilgilendirme toplantıları yapıldı.
- Makamın 25/01/2024 tarih ve 11909329 sayılı "OLUR"u ile kabul edilerek yayımlanan Yeni Tip Anasözleşmelere İtibak İşlemleri ile ilgili kooperatif temsilcileri ile yüz yüze İl Müdürlüğümüzde yada mahallinde bilgilendirme toplantıları yapıldı.
- Yeni Tip Anasözleşmeye intibak için 173 kooperatifin yaptığı müracaat incelenerek müspet yönde sonuçlandırıldı.
- CİMER ve Makama sunulan dilekçe ile yapılan 13 adet şikâyetle ilişkin gerekli inceleme ve denetim gerçekleştirildi.

	Örgüt Türü	Örgüt Sayısı	Ortak/Üye Sayısı
Kooperatifler	Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	160	12.973
	Sulama Kooperatifi	97	15.517
	Su Ürünleri Kooperatifi	5	440
	Toplam	262	28.930
	Kooperatif Bölge Birliği	3	163
Birlikler	Üretici Birlikleri (5200 Sayılı Kanunla)	11	7.594

	Yetiştirici Birlikleri (5996 Sayılı Kanunla)	4	1.001
	TOPLAM	280	37.525

KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARI

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklemesi ile;

- . Kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi,
- . Tarımsal üretim ve tarıma dayalı sanayi entegrasyonunun sağlanması için küçük ve orta ölçekli işletmelerin desteklenmesi,
- . Tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi,
- . Gıda güvenliğinin güçlendirilmesi,
- . Tarımsal faaliyetler için geliştirilen yeni teknolojilerin üretici tarafından kullanımının yaygınlaştırılması,
- . Kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliğinin artırılması,
- . Yeni teknoloji içeren yatırımların desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafında uygulaması devam eden Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Yatırımlar;

1. Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi,
2. Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi,
3. Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi,
4. Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi,

1- KKYDP Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımlar :

2006 yılından beri uygulaması devam eden Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklemesi 27/07/2020 tarih ve 2800 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 01/01/2021-31/12/2025 tarihleri arasında 5 (beş) yıllık olarak uygulamanın devamına karar verildi. Bu program kapsamında;

- . Tarımsal Ürünlerin İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar,
- . Tarımsal Üretime Yönelik Sabit Yatırımlar,
- . Yenilenebilir Enerji Kaynakları Kullanımına İlişkin Yatırımlar,
- . Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar,
- . Hayvansal ve Bitkisel Orijinli Gübre İşlenmesi, Paketlenmesi ve Depolanmasına Yönelik Yatırımlar,

konularında yapılacak olan Yeni Tesis, Tamamlama, Kapasite Artırımı ile Teknoloji Yenileme ve/veya Modernizasyonu yatırımlarına % 50 hibe desteği verilmektedir.

Programa başvurular 2025 yılına kadar her yıl Ekim ayında yayımlanacak Uygulama Rehberine uygun olarak yapılmaktadır. Proje limitleri ise yine aynı rehberde bakanlık tarafından açıklanmaktadır.

Tarıma Dayalı Ekonomik yatırımlara 2024 yılında;

Toplam başvuru : 38 ad.
Programa alınan : 14 ad.
Hibeye Esas Proje Tutarı : 141.381.827.- TL
% 50 Hibe Tutarı : 70.352.824.- TL

Programa alınan 10 ad. yatırımcımızla sözleşme imzalanmış olup iş devam etmektedir. 4 ad. projenin sözleşme işlemleri devam etmektedir.

2- KKYDP Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımları :

Bakanlığımızın Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklemesi tebliği altında daha düşük bütçeli ve aile işletmeciliğine yönelik yatırımlara verilen % 50 hibe desteğidir.

Bu program kapsamında;

- . Aile İşletmeciliği Faaliyetlerinin Geliştirilmesine Yönelik Altyapı Yatırımları,
- . Arıcılık ve Arı Ürünlerine Yönelik Yatırımlar,
- . Bilişim Sistemleri ve Eğitim Yatırımları (Akıllı Tarım Uygulamaları),
- . El Sanatları (Zanaatkarlık) ve Katma Değerli Ürünlere Yönelik Yatırımlar,

. İpek Böceği Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar,
. Su Ürünleri Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar,
. Tarımsal Amaçlı Örgütler İçin Makine Parkı Yatırımları,
. Tıbbi ve Aromatik Bitki Yetiştiriciliğine Yönelik Yatırımlar,
konularında yapılacak olan 3.000.000.- TL 'ye kadar olan projelere % 50 hibe desteği verilmektedir.

Kırsal Ekonomik Altyapı yatırımlara 2024 yılında;

Toplam başvuru : 46 ad.

Programa alınan : 11 ad.

Hibeye Esas Proje Tutarı : 11.109.199.- TL

% 50 Hibe Tutarı : 5.554.600.- TL

Programa alınan projelerin sözleşme işlemleri tamamlanmış, 6 ad. projemiz tamamlanmış olup 2.517.584.- TL hibe ödemesi gerçekleşmiştir. 5 ad. projenin uygulaması devam etmektedir.

EKONOMİK YATIRIMLAR – ALTYAPI YATIRIMLARI

YILI	ETAP NO	BAŞVURU SAYISI	PROG. ALINAN	SÖZLEŞME İMZALANAN	FESİH	TAMAMLANAN	% 50 HİBE
2006	1	21	13	13	1	12	2.006.767,18 TL
2006	2	37	26	26	4	22	3.091.990,54 TL
2007	3	110	46	36	4	32	5.145.973,04 TL
2008	4	96	22	18	3	15	3.648.809,01 TL
2009	5	100	18	15	1	14	3.439.167,81 TL
2011-12	6	117	27	20	5	15	3.893.152,88 TL
2013	7	54	39	26	1	25	6.721.596,45 TL
2014	8	51	36	33	1	32	10.178.738,48 TL
2015	9	65	36	28		28	11.576.632,05 TL
2015	10	37	16	12	1	11	5.154.107,81 TL
2017	11	131	30	24	2	22	11.165.143,32 TL
2018	12	140	74	71	2	69	13.333.230,61 TL
2019-20	13	180	23	17	0	17	2.843.027,00 TL
2021	14.1	105	46	41	0	41	8.461.446,00 TL
2022	14.2	83	11	10	0	9	10.721.655,00 TL
2023	14.3	108	10	9	1	8	12.002.005,00 TL
2024	15	84	23	20	0	6	2.517.584,00 TL
TOPLAM							

3- KKYDP Makine Ekipman Desteklemesi :

Bakanlığımız KKYDP kapsamında 2006 – 2014 yılları arasında çiftçilerimize % 50 hibe ile makine ekipman desteği verildi. Uygulamaya 2022 yılına kadar ara verilmiş olup, 2022 yılında yayımlanan tebliğ ile makine ekipman desteği 2022 ve 2023 yıllarında tekrar uygulandı.

YILI	BAŞVURU SAYISI	PROG. ALINAN	TAMAMLANAN	% 50 HİBE
2006-2014	26.240	4.919	4.504	21.053.480,00 TL
2022	2.935	577	482	6.790.681,00 TL
2023	2.210	158	147	7.251.376,00 TL
TOPLAM	31.385	5.654	5.133	35.096.537,00 TL

4- KKYDP Kırsal Kalkınmada Uzman Eller Projesi :

01/06/2021 tarih ve 4046 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Kalkınmada Uzman Ellerin Desteklenmesine ilişkin karar ile 2022-2024 yıllarında kırsal alanda yaşayan/yaşamayı taahhüt eden; meslek liseleri, meslek yüksek okulları ile üniversitelerin tarım, hayvancılık,

ormancılık, gıda ve su ürünleri eğitimi veren bölümlerden mezun olanların mahallinde uygulayacağı bitkisel üretim, hayvansal üretim, su ürünleri üretimi, yöresel ürünlerle tıbbi ve aromatik bitki üretimi ve bu ürünlerin işlenmesi, depolanması ve paketlenmesine yönelik 2022 yılında 100.000.- TL 'ye, 2023 yılında 250.000.- TL 'ye kadar olan projelere % 100 destek verildi. 2024 yılına ait uygulama için henüz tebliğ ve uygulama rehberi yayınlanmadı.

YILI	BAŞVURU SAYISI	PROG. ALINAN	TAMAMLANAN	% 50 HİBE
2022	85	20	16	1.600.000,00 TL
2023	106	42	14	3.429.555,00 TL
TOPLAM	191	62	30	5.029.555,00 TL

5- KKYDP Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi :

2006 yılından beri uygulaması devam eden Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklemesi 27/07/2020 tarih ve 2800 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 01/01/2021-31/12/2025 tarihleri arasında 5 (beş) yıllık olarak uygulamanın devamına karar verildi. Bu program kapsamında;

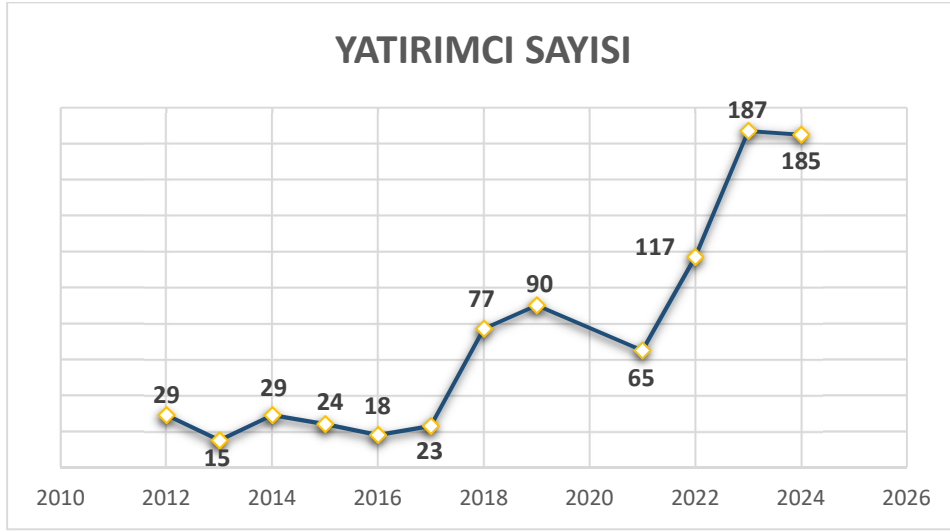
- . Tarla içi damla sulama sisteminin kurulması,
- . Tarla içi yağmurlama sisteminin kurulması,
- . Tarla içi makro yağmurlama sisteminin kurulması,
- . Tar içi yüzey altı damla sisteminin kurulması,
- . Lineer ve Center Pivot sulama sisteminin kurulması,
- . Tamburlu sulama sisteminin kurulması,
- . Güneş enerjili sulama sisteminin kurulması,
- . Tarımsal sulama amaçlı güneş enerji sistemleri,
- . Akıllı sulama sistemleri,

Bireysel sulama sistemlerine yapılacak olan 3.000.000.- TL 'ye kadar olan yatırımlara % 50 hibe desteği verilmektedir.

Programa başvurular 2025 yılına kadar her yıl 1 Ocaktan başlayarak 60 (atmış) gün içerisinde İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne şahsen yapılması gerekmektedir.

2024 yılında İl Müdürlüğümüze 180 ad. bireysel sulama projesi müracaatı olmuştur. Projesi uygun olan 164 ad. çiftçimizle sözleşme imzalanmış olup, proje uygulamasını tamamlayan 158 ad. çiftçimize 20.434.494.- TL hibe ödemesi gerçekleştirilmiştir. 2024 yılı bireysel sulama uygulaması ile 13.936 Da. arazi modern sulamaya acımıştır. 2024 yılı;

Hibeye esas mal alım bedeli	: 40.818.897.- TL
% 50 hibe tutarı	: 20.434.494.- TL
Basınçlı Sulamaya Açılan Saha	: 13.936 Da.

YILI	YATIRIMCI SAYISI	HİBEYE ESAS MAL ALIM TUTARI (TL)	HİBE TUTARI (% 50)	ALAN (Da)
2012	29	764.678,21	382.339,10	1.988,00
2013	15	304.977,94	152.488,97	619,83
2014	29	1.149.947,28	574.973,64	2.132,22
2015	24	988.515,34	494.257,67	1.664,34
2016	18	1.179.978,79	589.989,40	1.984,34
2017	23	1.078.657,63	539.328,82	2.203,00
2018	77	4.360.824,59	2.180.412,30	6.955,00
2019	90	4.718.080,00	2.359.040,00	8.902,00
2021	65	6.279.224,00	3.139.612,00	6.143,00
2022	117	19.636.159,00	9.818.080,00	12.918,00
2023	187	32.789.299,00	16.394.650,00	17.944,00
2024	185	40.868.987,00	20.434.494,00	13.936,00
TOPLAM	674	114.119.329,00	57.059.666,00	63.453,73

6- Tarımsal Amaçlı Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesi

Bakanlığımız tarafından 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu kapsamında kurulan sulama kooperatifleri tarafından işletilen sulama sahalarında tarımsal üretim yapan üreticilerin, üretim maliyetlerini azaltılması ve tarımsal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla sulama kooperatifine kayıtlı üreticilerin 2023 yılı üretim sezonunda kullandığı suyun bedelinin % 50 'i desteklendi. İlimizde bulunan 97 adet Sulama kooperatifinden 70 adedi destekleme için müracaat etmiş olup, şartları uygun olan 3220 adet çiftçimize üretim sezonunda kullandığı su kullanım hizmet bedelinin % 50 'i olan toplam 26.816.468.- TL 'nin destekleme kapsamında ödemesi yapıldı.

7- KKYDP Genç Çiftçi Desteklemesi

Bakanlığımız tarafından uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında Genç Çiftçilerimize uyguladıkları projelere 2016, 2017 ve 2018 yıllarında en fazla 30.000,00 TL olan % 100 hibe desteği verildi.

YILLAR		BAŞVURU	BAŞVURUSU ONAYLANAN	HİBE DESTEĞİ VERİLEN	HİBE TUTARI (TL- KDV HARİÇ)
2016	Büyükbaş-Dişi Düve	4.994	3.591	135	4.050.000,00
	Küçükbaş-Koyun	1.600	1.203	33	990.000,00
	Küçükbaş-Keçi	148	33	2	60.000,00
	Bitkisel Üretim	706	397	57	1.710.000,00
	TOPLAM	7.448	5.224	227	6.810.000,00
2017	Büyükbaş-Dişi Düve	1.748	1.223	135	4.050.000,00
	Küçükbaş-Koyun	742	499	41	1.230.000,00
	Küçükbaş-Keçi	57	34	2	60.000,00
	Bitkisel Üretim	432	247	61	1.830.000,00
	TOPLAM	2.979	2.003	239	7.170.000,00
2018	Büyükbaş-Dişi Düve	1561	1153	135	4.050.000,00
	Küçükbaş-Koyun	1227	937	46	1.380.000,00
	Bitkisel Üretim	239	153	68	2.040.000,00
	TOPLAM	3.027	2.243	249	7.470.000,00
	GENEL TOPLAM	13.454	9.470	715	21.450.000,00

8- Büyükbaş - Küçükbaş İşletmelerin Desteklenmesi :

Bakanlığımız Hayvancılık Genel Müdürlüğü tarafından 2021 yılında uygulamaya konulan bir hibe programıdır. Bu program kapsamında;

- . Yeni ahır/ağıl yapımı ve/veya kapasite artımı/rehabilitasyonu,
 - . Hayvan barınağı amaçlı çadır alımı,
 - . Yem hazırlama makinesi,
 - . Seyyar süt sağım makinesi,
 - . Süt soğutma tankı,
 - . Hayvan kaşıma ünitesi ve otomatik suluk,
- konularında yapılan yatırımlara % 50 hibe desteği verildi.

İlimizde 2021 yılında Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmelerinin Desteklenmesi kapsamında 31 ad. yatırımcımız başvuruda bulunmuştur. 26 ad. yatırımcımız sözleşme imzalamış olup projesini uygulayan 20 adet yatırımcımıza hibe ödemesi gerçekleşmiştir.

Program kapsamında; 18 ad. yem karma makinesi, 7 ad. süt soğutma tankı, 18 ad. hayvan kaşıma ünitesi alınmıştır.

Uygulanan proje bedeli : 1.566.327.- TL

% 50 hibe tutarı : 726.111.- TL

9- FAO MADAD Projesi :

2022 yılında Sosyo Ekonomik Entegrasyonun Desteklenmesi ve İş Fırsatlarının Yaratılması Yoluyla Türkiye Geçici Koruma Altında Bulunan Suriyelilerin ve Ev Sahibi Toplulukların Dayanıklılığının Artırılması Projesi kapsamında % 90 hibeli makine ekipman desteği sağlanmıştır. Proje 4 ilçemizde uygulanmıştır.

. Akhisar ilçemizde	21 adet	42.910,39 \$
. Demirci ilçemizde	19 ad.	40,923.95 \$
. Salihli ilçemizde	10 ad.	20,339.36 \$
. Turgutlu ilçemizde	7 ad.	14,472.69 \$
TOPLAM	57 ad.	118,646.39 \$

İlimizde Bakanlığımız tarafından uygulanan Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında uygulanan projelere,

15.09.2024 tarihi itibarıyla;

- Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi

: 121.124.450.- TL

- Makine Ekipman Alımlarının Desteklenmesi	: 35.096.537.- TL
- Uzman Eller Proje Desteklemesi	: 5.029.555.- TL
- Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi	: 57.059.666.- TL
- Su Kullanım Hizmet Bedelinin Desteklenmesi	: 26.816.468.- TL
- Genç Çiftçi Projelerinin Desteklenmesi	: 21.450.000.- TL
- Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık İşletmeleri Desteklemesi	: 726.111.- TL

Olmak üzere toplam;

267.302.785.- TL hibe ödenmiştir.

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARIMSAL ALTYAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

3.6.2011 tarihli 639 sayılı Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 28. maddesi hükümlerine dayanarak hazırlanan yönerge kapsamında İl Müdürlüğü, Şube Müdürlükleri ve görevleri düzenlenmiştir. Bu yönerge kapsamında Arazi Toplulaştırma Ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğümüzün görevleri aşağıdaki gibidir.

- Arazi ve toprak etüdü, sınıflama ve haritalama işlerini yapmak, yaptırmak,
- Toprak ve arazi veri tabanına ilişkin çalışmaları yapmak,
- Toprak ve sulama suyu ile ilgili analizleri yapmak ve yaptırmak,
- Arazi kullanım planlarını yapmak, yaptırmak,
- Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- Tarımsal üretim potansiyeli yüksek ovaların belirlenmesi işlemlerini yapmak, yaptırmak,
- Toprak ve sulama suyu analiz laboratuvarlarının kuruluş izinleri ile ilgili işlemleri yürütmek,
- Toprak ve arazilerin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılması ile ilgili çalışmalar yapmak, uygulanmasını sağlamak, izlemek ve değerlendirmek, toprak, su, biyolojik çeşitlilik gibi doğal kaynakların doğal olaylar veya arazi kullanımından kaynaklanan bozulmalarını önlemek için gerekli tedbirleri almak,
- Tarım dışı arazi kullanım taleplerini değerlendirmek,
- Tarım alanlarının korunması ve amacına uygun kullanımını sağlamak için gerekli tedbirleri almak, aldırarak ve zorunlu hallerde amacı dışında kullanımına izin vermek,
- Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği yaparak, arazi değerlendirmesine esas nüfus, iklim, toprak, bitki, hidroloji, jeoloji ve diğer arazi bilgilerini temin etmek,
- Tarım arazilerinin korunması ve geliştirilmesine yönelik uygulanmış veya planlanan projelerin tarımsal üretime etkileri yönünden incelenmesi ve değerlendirilmesi için ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, yatırım önceliklerinin belirlenmesine yardımcı olmak,
- Toprak koruma kurullarının sekretarya hizmetlerini yürütmek, çalışmalarda bulunmak ve katılım sağlamak,
- 5403 sayılı Kanun kapsamında yapılan özel arazi toplulaştırma taleplerini değerlendirmek, kontrol etmek,
- Kırsal alan düzenlemesi, geliştirilmesi ve altyapı çalışmalarını yapmak yaptırmak,
- İdari bağlılık işlemlerini (köy altı yerleşim birimlerinin birleştirilerek yeni köy oluşturulması, bağımsız köy oluşturulması) yürütmek,
- Çalışma konuları ile ilgili ihale ve kesin hesap işlemlerini yapmak,
- Tarımsal sulamada verimliliği artırmak, uygun sulama tekniklerinin kullanımını sağlamak,
- Sorunlu ve sorunlu olabilecek tarım arazilerini tespit etmek, ettirmek ve uygun projeler (Erozyon, drenaj, arazi ıslahı vd.) hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulatmak,
- İl dâhilinde sulamaya açılan alanlarla ilgili kuruluşlarca işbirliği yaparak sulu tarım tekniklerini hazırlanacak bir program içerisinde çiftçilere öğretmek ve yaymak.
- Entegre İdare ve Kontrol Sistemi ve Coğrafi Bilgi Sistemine (CBS) dayalı çalışmaları yürütmek.

- Görev alanı ile ilgili tarımsal bilgi ve yeni teknolojileri çiftçilere ulaştırmak, tüketicileri bilgilendirmek, çiftçi çocukları, kadınlar ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,
 - Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin kurulması amacıyla, yapılacak müracaatların ilk değerlendirmesini ve uygun görülenler için yer seçimi ön çalışmalarını yapmak,
 - Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerine ilişkin sekretarya hizmetlerini yürütmek, komisyonlar oluşturmak, teknik destek sağlamak ve çalışmaları koordine etmek,
 - Kurulmuş tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerinin uygulamalarını takip etmek, izlemek ve değerlendirmek,
- Su kaynaklarının, tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğe karşı korunması ve su kalitesinin izlenmesine yönelik çalışmaları yürütmek.

- Su kaynaklarının korunması, verimli kullanılmasına ilişkin çalışmalar yapmak,
- Suyla ilgili planların ve yürürlüğe konulan mevzuatın uygulanmasının takibini yapmak,
- Havza ölçekli yönetim planları ile taşkın tahmini ve erken uyarı çalışmalarında ihtiyaç duyulan bilgi, belge ve verileri temin etmek,
- Yerüstü sularının kalitesini ve miktarını izlemek, içme suyu arıtma tesislerini yerinde incelemek ve raporlamak,
- Yöre halkının, havzanın durumu ve özellikleri dikkate alınarak eğitimi ve bilgilendirilmesini sağlamak,
- Havza Su Kurulları ve İl Su Kurullarının sekretarya faaliyetlerini yürütmek
- Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

ARAZİ TOPLULAŞTIRMA VE TARIMSAL ALTYAPI ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ 2024 YILI ÇALIŞMALARI

5403 SAYILI TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIM KANUNU UYGULAMALARI;

Kanun çerçevesinde toplam 66 adet müracaat yapılmış olup bu müracaatların değerlendirilmesi sonucunda; Toplam 364,0679 hektar tarım arazisine 5403 sayılı kanun çerçevesinde kullanım izni verilmiştir. Bunların detayı aşağıdaki gibidir.

352,8322 hektar araziye Tarım dışı kullanım izni verilmiştir.

11,2357 hektar tarım arazisine tarımsal amaçlı yapı olmak üzere kullanım izni verilmiştir.

BAŞVURU SAYISI	TARIM DIŞI (Ha)	TARIMSAL (Ha)	TOPLAM(Ha)
66	352,8322	11,2357	364,0679

NİTRAT DİREKTİFİNİN UYGULANMASI PROJESİ ÇALIŞMALARI

Numune Alma ve Analiz İşlemleri

Tarımın yoğun ve yanlış uygulanmasından kaynaklanan kirliliğin tespiti için nitrat izleme çalışması yapılmaktadır. Tarımsal kaynaklı nitratin suda ve toprakta neden olduğu kirlenmenin tespit edilmesi, azaltılması ve önlenmesi amacıyla 113 yeraltı suyu, 6 yüzey suyu olmak üzere toplam 119 gözlem istasyonu mevcuttur. Yüzey sularından her ay, yeraltı sularından ise üç ayda bir numune alınarak nitrat, toplam azot, toplam fosfor, orto fosfat, klorofil-a sıcaklık ve ph gibi analizler yerinde ve Laboratuvarımızda yapılmıştır. Bu sonuçlar her dönem içerisinde Bakanlığımız Nitrat Bilgi Sistemine işlenmektedir. 2024 yılı içerisinde alınan numunelere ilişkin bilgiler aşağıdadır.

İstasyon Tipi	İstasyon Sayısı	Numune Periyodu	2023 Numune Sayısı
Yeraltı	113	3 Ay	223
Yerüstü	6	3 Ay	10
TOPLAM			233

BELGE TANZİMİ İŞLEMLERİ

Belge Tipi	Adet
Kanatlı Eti Üreten Tarımsal İşletmelerde Ve Yumurta Tavukçuluğu Yapan Tarımsal İşletmelerde Avrupa Birliği Standartlarına Uyumlu Olarak Hayvansal Gübrenin Depolama Ve Yönetimi İle Atık Yönetimine İlişkin Belge	-
Süt Üreten Tarımsal İşletmelerde Ve Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmelerde Avrupa Birliği Standartlarına Uyumlu Olarak Hayvansal Gübrenin Depolama Ve Yönetimine İlişkin Belge	1
TOPLAM	1

LABORATUAR ANALİZLERİ

Laboratuvarımız; son teknoloji cihazları kullanarak elde ettiği sonuçlar, son literatür bilgileri ve edindiği tecrübeyle gübreleme raporları yazarak çiftçimizin daha az gübre ile daha yüksek verimli ve kaliteli ürün yetiştirmesini sağlamaktadır. İlimizde bulunan özel ve resmi laboratuvarların yaptığı analiz miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

		TOPRAK	YAPRAK	SU
2024	Resmi Lab. (3 Adet) Adet)	5.478	153	121
	Özel Lab. (3 Adet)	10.813	423	16.544
	Toplam	16.291	576	16.665

ARAZİ EDİNDİRME ve SATIŞ İŞLEMLERİ;

İlimizde 2024 yılı Ağustos ayına kadar yabancı uyruklu kişilere ilimizde toplam 18 adet başvuru ile 19 adet parselin ve 319 dekar tarım arazisi yabancı kişilere 6537 sayılı Kanun kapsamında satışı gerçekleştirilmiştir.

İlimizde 2024 yılı Ağustos ayına kadar arazi satış işlemi için 1498 adet başvuru yapılmıştır. 1255 adet başvurunun satışına izin verilmiştir. 243 adet başvurunun satışına izin verilmemiştir.

İlimizde 2024 yılı Ağustos ayına kadar miras yoluyla devir işlemi için 2860 adet başvuru yapılmıştır. 2448 adet başvurunun miras yoluyla devrine izin verilmiştir. 412 adet başvurunun miras yoluyla devrine izin verilmemiştir.

İlimizde 2024 yılı Ağustos ayına kadar 72 adet parselin cins değişikliği yapılmıştır. 23 adet parselin ise ifrazına izin verilmiştir.

ARAZİ VE TOPRAK ETÜDÜ SINIFLAMA VE HARİTALAMA İŞLERİ

Türkiye İklim ve Akıllı ve Rekabetçi Tarımsal Büyüme Projesi (TUCSAP) Kapsamında toprak sağlığının ve arazi kullanım planlamasının/yönetiminin geliştirilmesi için, Dünya Bankası tarafından finansmanı sağlanan ve Bakanlığımız tarafından yürütülen proje ile tarım arazilerinin toprak etüt ve sınıflandırılması yapılarak toprak haritalarının hazırlanması, Ülkemiz genelinde toprak haritalarının yapılması amacıyla toprak sınıflandırmaları için bölgelere ayrılarak işlemlere başlanılmıştır.

Bu amaçla Manisa'nın da bulunduğu Manisa-İzmir-Aydın-Çanakkale-Balıkesir-Bursa etabı ihale edilmiş ve ilimizde 3 ayrı bölgede arazideki etüt çalışmalarına Haziran ayında başlanılmıştır.

Çalışmalar 600 hektarda bir adet profil olmak üzere profil çukurları açılmaya başlanılmış ve bu çalışmalardan sonrada sondaj çalışmalarına başlanacaktır.

Yapılan bu çalışmalar sonunda Manisa İlimiz ve Tüm Türkiye topraklarımızın 1/5000 ölçekli verim kabiliyeti haritası oluşacak olup, toprak ve arazi veri tabanı oluşturulacak, bu sayede tarım dışı arazi kullanımı ve üretim planlanması konularında altık oluşturmayı hedeflemektedir.

ÇAYIR MERA VE YEM BİTKİLERİ ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ

Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğünün görevleri şunlardır(Değişik: 22.1.2018 tarihli ve 176000 sayılı Olur):

a) Çayır, mera, yaylak ve kışlaklar ile umuma ait otlak ve çayırların tespit, tahdit ve tahsisi ile ilgili programlar hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmalarını sağlamak,

- b) Devletin hüküm ve tasarrufu altında veya mülkiyetinde bulunan çayır ve meraların geliştirilmesi amacıyla imar, ıslah ve ihya tedbirlerini almak, mevzuata uygun kullanımı temin etmek için gerekli program ve projeleri hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmasını sağlamak,
- c) Ekolojisi uygun olan bölgelerde ve marjinal alanlarda yapay mera kurulması için projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak,
- ç) Uygulanan ve uygulanacak olan projelerin personel, bütçe ve kredi ihtiyaçlarını tespit etmek, karşılanması için programlar hazırlamak, ilgili birimlerle koordinasyonu sağlamak,
- d) 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu ile verilen diğer görevleri yapmak,
- e) 4562 sayılı Kanun hükümlerine göre kurulacak tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgelerine ilişkin Tarım Reformu Genel Müdürlüğü koordinasyonunda sürdürülecek çalışmalara katkı sağlamak,
- f) İl genelinde, çayır ve mera ve yem bitkileri ile ilgili kurulan bilgi sistemlerine veri sağlamak,
- g) Ülke hayvancılığının ihtiyacı olan kaliteli kaba yem ihtiyacının giderilmesi için gerekli çalışmaları yapmak, bununla ilgili yurtiçi ve yurtdışı projeler hazırlamak ve hazırlatmak, uygulamasını sağlamak, silaj yapımının yaygınlaştırılması için gerekli tedbirleri almak,
- ğ) Kaba yem açığının kapatılabilmesi amacı ile verilen yem bitkileri desteklemelerine ilişkin teklifler geliştirmek takip etmek ve destekleme faaliyetlerini yürütmek,
- h) Ekolojisi uygun olan bölgelerde ve marjinal alanlarda çok yıllık yem bitkileri üretiminin artırılması ve yapay çayır mera tesislerinin kurulması için projeler hazırlamak, hazırlatmak, uygulamak ve uygulanmasını sağlamak, bununla ilgili teşvik tedbirlerini almak ve uygulatmak,
- ı) Sulu ve kuru tarım alanlarında yem bitkileri ve ot ve üretimini geliştirmek için gerekli projeleri hazırlamak, hazırlatmak ve uygulanmasını sağlamak,
- i) Bakanlığın belirlediği esaslar doğrultusunda ildeki yem bitkileri ürünlerinde üretimi, verimliliği ve çeşitliliği artırıcı çalışmalar yapmak,
- j) Bakanlığın politika, stratejik plan ve programlarına dayalı il için üretimi uygun ve çiftçilere kazanç sağlayıcı, yem bitkileri üretim desenlerini belirlemek,
- k) Yem bitkileri üretiminde ürün kaybını en aza indirecek önleyici işlemlerde bulunmak,
- l) İl genelinde yem bitkisi ekiliş alanları, kaba yem üretim miktarı, silaj üretim miktarı, yem bitkileri ekiliş maliyetleri gibi konularda istatistiki bilgileri derlemek,
- m) İl genelinde ekilişi ve satışı yapılan yem bitkilerinin satış fiyatlarının takibini yapmak,
- n) Diğer mevzuat ve il müdürü tarafından verilecek benzeri görevler yapmak.

MANİSA İLİ MERA VARLIĞI

İlimizde mera tespit çalışmaları tamamlanmıştır. 17 İlçemizde 1089 adet yerleşim biriminde 25.789 ha mera varlığı mevcuttur.

2023 yılında 2023 yılında 10 Mahallede Tespit tahdit yenilemesi yapılmıştır. Çalışmalar kapsamında kanunun 5/a ve 5/b maddesi gereğince tespit edilen alanların tespit askısı tamamlanarak tescil için Tapu Müdürlüklerine gönderilmiştir.

MERA KİRALAMA İŞLEMLERİ

2003-2015 Yılları arasında 60 adet mera kiralaması yapılmıştır. Komisyonca iptal edilen ve sözleşme süresi biten kiralama işlemleri sonrasında 7 adet kiralama dosyası halen devam etmektedir.

TAHSİS AMACI DEĞİŞİKLİĞİ İŞLEMLERİ

4342 Sayılı Mera Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kanunun 14. Maddesi gereğince 405 adet Tahsis Amacı Değişikliği başvurusu alınmıştır.

2024 yılında çeşitli bakanlıklardan ve belediyelerden Plent Sahası, Trafo Merkezi, Baraj Sahası, Rüzgar Enerji Sahası, Valilik Hizmet Alanı, Kum Ocağı, Jeotermal Boru Hattı, Jenaratör Binası, Sulama Boru Hattı, Yol Sahası, Şantiye Alanı için Mera Kanunu 14. Madde Uygulamaları gereğince 13 adet tahsis amacı değişikliği talebi olmuş işlemleri devam etmektedir.

MERA ISLAH ÇALIŞMALARI

2023 Yılında Salihli İlçesi Kemer Mahallesinde 300 da alanda gübreleme ve üstten tohumlama işlemi gerçekleştirildi. Salihli İlçesi Beylikli Mahallesinde 465 da alanda derin toprak işleme işlemi yapıldı. Kula İlçesi Sandal Mahallesinde 800 da alanda gübreleme ve üstten tohumlama işlemi yapıldı. Saruhanlı Koldere Mahallesi'nde 230 da kofalık bitkisi sökümü gerçekleştirilmiştir.

2024 Yılında Kula İlçesi Sandal Mahallesinde 100 da. alanda çalı temizliği, 200 da alanda taş toplama işlemi yapılmıştır.

YEM BİTKİSİ DESTEĞİ ÇALIŞMALARI

2019 yılında 2018 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için, 5885 çiftçimize 271.616,866 da alanda 20.658.071,10 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2020 yılında 2019 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için, 5890 çiftçimize 262.270,953 da alanda 17.570.014,49 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2021 yılında 2020 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 5631 çiftçimize 259.415 da alanda 19.980.635,66 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2022 yılında 2021 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 6479 çiftçimize 300.718,6 da alanda 21.423.051,91 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2023 yılında 2022 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 5803 çiftçimize 260.585,657 da alanda 19.489.053,17 TL destekleme ödemesi yapılmıştır.

2024 Yılında 2023 yılı üretim sezonunda yetiştirilen yem bitkileri için 4596 üreticiye 211.126,117 da alan için 16.440.142,21 TL yem bitkileri destekleme ödemesi yapılmıştır.

YEM BİTKİSİ PROJELERİ

2023 Yılında Teka Projesi kapsamında Kula, Gördes ve Turgutlu İlçelerinde % 75 devlet katkılı % 25 çiftçi katkısı ile silajlık sorgum(şeker sorgumu) dağıtımı gerçekleştirildi.

2024 Yılında Teka Projesi kapsamında Alaşehir, Demirci, Gördes, Kula, Salihli, Saruhanlı, Şehzadeler, Turgutlu, Yunusemre İlçelerinde %75 devlet + %25 çiftçi katkılı Sorgum Sudan Otu Melezinin Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında 3.100 kg Sorgum tohumunun dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

NERA YÖNETİM BİRLİKLERİ

2024 yılı öncesinde devam eden 4 adet Mera Yönetim Birliği mevcut iken 2024 yılında 8 adet Mera Yönetim Birliği kurulmuştur.

NERA İŞGALI İLE İLGİLİ İŞLEMLER

4342 Sayılı Mera Kanununun 19. Maddesi uyarınca 3091 Sayılı Taşınmaz Mal Zilyedliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanuna göre işlem yapılması için Kaymakamlıklara gönderilen ve Kaymakamlıklarca men kararı verilen mera işgal ve tecavüzleriyle ilgili 2023 yılında toplam 6 ilçede 66 çiftçiye 940.550,00 TL geri dönüşüm bedeli belirlenmiştir.

MANİSA: TARIM VE HAYVANCILIKTA BİR GÜÇ MERKEZİ

Ege Bölgesi'nin verimli toprakları üzerinde yer alan ilimiz, Türkiye'nin en önemli tarım ve hayvancılık merkezlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Sahip olduğu elverişli iklim koşulları, bereketli arazileri ve tarımsal üretimdeki çeşitliliği ile ülke ekonomisine önemli katkılar sunan Manisa, "Tarımın Başkenti" olarak anılmayı hak eden bir potansiyele sahiptir.

Tarım Potansiyeli

Manisa, bitkisel üretimde Türkiye'nin lider illeri arasında yer almaktadır. Özellikle bazı stratejik ürünlerde ülke üretiminin büyük bir kısmını tek başına karşılamakta ve ülke ekonomisine ciddi katkıda bulunmaktadır. Bakanlığımız Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı 87.119 çiftçi sayısı bu noktada üçüncü sırada bulunmaktadır.

Başlıca Tarım Ürünleri:

Üzüm: Manisa, dünyaca ünlü Sultani çekirdeksiz üzümün anavatanı olarak kabul edilmektedir. Türkiye'deki çekirdeksiz kuru üzüm üretiminin yaklaşık %85'i Manisa'da gerçekleştirilmektedir. Yaş ve kuru üzüm üretimi, ilin en önemli tarımsal gelir kaynağını oluşturmaktadır.

Zeytin: Sofralık zeytin üretiminde Türkiye lideri olan Manisa, zeytinyağı üretiminde de ikinci sırada yer almaktadır. 31 Milyon 650 Bin adet zeytin ağacı varlığı ve geniş zeytinliklere sahip olan il, bu alanda da önemli bir ekonomik değere sahiptir.

Pamuk ve Tütün: Geleneksel tarım ürünlerinden olan pamuk ve tütün üretiminde de Manisa söz sahibidir. Türkiye'deki tütün üretiminin önemli bir kısmı ilde yapılmaktadır.

Meyvecilik: Kiraz, şeftali, kayısı, badem, ceviz, nar gibi birçok meyve türü Manisa'da başarıyla yetiştirilmektedir. Özellikle kiraz üretiminde ülke genelinde önemli bir paya sahiptir.

Sebzecilik: Domates (salçalık ve sofralık), kavun, karpuz, kereviz ve karnabahar gibi sebzelerin üretiminde de Manisa öne çıkmaktadır.

Organik Tarım:

Manisa, organik tarım için de büyük bir potansiyel barındırmaktadır. İklim ve toprak yapısının uygunluğu, yöresel ürünlerin çeşitliliği ve büyük pazarlara yakınlığı gibi faktörler, ildeki organik tarım faaliyetlerinin gelişmesini desteklemektedir. Organik üzüm, zeytin ve diğer ürünlerin üretimi giderek yaygınlaşmaktadır.

Tarımsal Sanayi ve İhracat:

Manisa, ürettiği tarım ürünlerini işleyen gelişmiş bir sanayiye de ev sahipliği yapmaktadır. Özellikle üzüm ve zeytin işleme tesisleri, salça fabrikaları ve diğer gıda sanayi kuruluşları il ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır. Manisa, tarım ürünleri ihracatında da Türkiye'nin önde gelen illerindendir. Özellikle kuru üzüm ve zeytin, uluslararası pazarlarda büyük talep görmektedir.

Hayvancılık Potansiyeli

Manisa, bitkisel üretimdeki gücünün yanı sıra hayvancılıkta da önemli bir potansiyele sahiptir.

Büyükbaş ve Küçükbaş Hayvancılık:

İlde hem büyükbaş hem de küçükbaş hayvancılık yaygın olarak yapılmaktadır. Sığır, koyun ve keçi yetiştiriciliği, et ve süt üretimi açısından önemlidir. Kaliteli süt üretimini artırmaya yönelik çalışmalar ve toplu sağım ünitelerinin yaygınlaştırılması gibi projeler, sektörün gelişimine katkıda bulunmaktadır.

Kanatlı Hayvancılık:

Manisa, Türkiye'nin kanatlı hayvancılık üslerinden biridir. Etlik ve yumurtalık tavukçuluk ile hindi yetiştiriciliği oldukça gelişmiştir. İlimizde toplam 46.660.415 adet tavuk bulunmaktadır. Manisa Toplam 35.301.623 adet et tavuğu (broiler) mevcudu ile ülkemizde birinci sıradadır (Türkiye etlik tavuk sayısı 270.526.611). 2024 yılında ilimizde yumurta tavuğu mevcudu 11.358.792 adettir. Manisa, Et Tavuğu ve Yumurta Tavuğu varlığı bakımından 1. sıradadır. Ülkemiz et tavuğu varlığının %13'ü ve yumurta tavuğu varlığının yaklaşık % 10,4'ü ilimizde bulunmaktadır.

İlimiz hindi varlığı ile de Türkiye'de birinci sırada bulunmaktadır. Toplam 814.507 adet hindi varlığı ile Manisa, ülkemiz hindi varlığının yaklaşık olarak % 29'una sahiptir Modern kanatlı işletmeleri, ilin bu alandaki rekabet gücünü artırmaktadır.

Hayvancılık Desteklemeleri:

Devlet tarafından sağlanan çeşitli desteklemeler, Manisa'da hayvancılığın gelişmesini teşvik etmektedir. Yem bitkileri ekiliş alanlarının artırılması ve modern hayvancılık tekniklerinin uygulanması, sektörün verimliliğini yükseltmektedir.

Karşılaşılan Zorluklar ve Fırsatlar

Manisa'nın tarım ve hayvancılık sektörü, güçlü yönlerinin yanı sıra bazı zorluklarla da karşı karşıyadır. Artan girdi maliyetleri (yem, gübre, mazot vb.), üreticileri zorlayan en önemli faktörlerin başında gelmektedir. Sulama altyapısının daha da geliştirilmesi ve modern sulama tekniklerinin yaygınlaştırılması da önem arz etmektedir.

Bununla birlikte, ilin sahip olduğu potansiyel, birçok fırsatı da beraberinde getirmektedir. Organik tarım ve iyi tarım uygulamalarının yaygınlaştırılması, markalaşma ve coğrafi işaretli ürünlerin sayısının artırılması, katma değeri yüksek ürünlere yönelme ve tarıma dayalı sanayinin daha da güçlendirilmesi, Manisa'nın tarım ve hayvancılıkta daha da ileri gitmesini sağlayacak önemli adımlardır.

Sonuç

Manisa, zengin tarımsal ürün çeşitliliği, gelişmiş hayvancılık faaliyetleri ve bu sektörlere dayalı sanayisi ile Türkiye'nin tarım ve hayvancılık alanındaki lokomotif illerinden biridir. Sahip olduğu bu büyük potansiyelin sürdürülebilir bir şekilde değerlendirilmesi, üreticilerin desteklenmesi ve modern tarım tekniklerinin benimsenmesi ile Manisa'nın bu alandaki lider konumunu daha da güçlendireceği şüphesizdir.

MANİSA TARIMININ KAPSAMLI SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER, ZAYIF YÖNLER, FIRSATLAR VE TEHDİTLER

Manisa, Türkiye'nin tarımsal üretim ve ihracatında kilit bir role sahipken, sektörün geleceği verimlilik, iklim değişikliği ve pazar dinamikleri gibi bir dizi faktörün kesişim noktasında şekilleniyor. Kapsamlı bir SWOT analizi, Manisa tarımının mevcut durumunu ve gelecekteki potansiyelini gözler önüne seriyor.

Verimli toprakları, elverişli iklim koşulları ve tarıma dayalı sanayinin gücüyle öne çıkan Manisa, başta dünyaca ünlü sultani çekirdeksiz üzümü olmak üzere birçok üründe ülke liderliğini elinde tutuyor. Ancak su kaynaklarının yönetimi, kuraklık tehdidi ve pazarlama stratejilerinin geliştirilmesi gibi önemli zorluklarla da karşı karşıya.

Güçlü Yönler (Strengths)

Manisa tarımının en belirgin güçlü yönleri, üretim çeşitliliği ve yüksek rekolteden kaynaklanmaktadır.

* **Ürün Çeşitliliği ve Liderlik:** Manisa, Türkiye'nin toplam çekirdeksiz kuru üzüm üretiminin yaklaşık %85'ini tek başına karşılamaktadır. Bunun yanı sıra zeytin ve zeytinyağı, kiraz, tütün, pamuk, domates ve hıyar gibi ürünlerde de Türkiye'nin önde gelen üreticileri arasındadır. Bu çeşitlilik, sektörel riskleri dağıtma konusunda önemli bir avantaj sağlamaktadır.

* **İhracat Potansiyeli:** Üretimdeki bu güç, doğrudan ihracat rakamlarına da yansımaktadır. Özellikle kuru üzüm ve diğer işlenmiş tarım ürünleri, Manisa'yı önemli bir tarımsal ihracat merkezi haline getirmektedir. İzmir Limanı'na olan yakınlık, bu ihracat potansiyelini lojistik açıdan desteklemektedir.

* **Verimli Araziler ve Düşük Nadas Oranı:** Manisa, verimli Gediz Ovası gibi önemli tarım arazilerine ev sahipliği yapmaktadır. İldeki nadasa bırakılan arazi oranının düşüklüğü, toprakların ne kadar yoğun ve verimli bir şekilde kullanıldığının bir göstergesidir.

* **Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları:** Son yıllarda organik tarım ve iyi tarım uygulamalarında önemli bir gelişme kaydedilmiştir. Bu durum, hem çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlamakta hem de katma değeri daha yüksek ürünlerin elde edilmesine olanak tanımaktadır.

* **Tarıma Dayalı Sanayinin Varlığı:** Manisa'da gıda işleme, paketlenme ve konserve sanayisi oldukça gelişmiştir. Bu durum, üretilen tarımsal ham maddenin yerinde işlenerek katma değerinin artırılmasını sağlamakta ve çiftçiye pazar güvencesi sunmaktadır.

* **Hayvancılığın Gelişimi:** Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık ile kanatlı sektöründe de Manisa, ülke genelinde önemli bir konumdadır. Yem bitkileri üretiminin de yaygın olması, hayvancılık sektörünü destekleyen bir unsurdur.

Zayıf Yönler (Weaknesses)

Manisa tarımının karşı karşıya olduğu temel zayıflıklar, kaynak yönetimi ve yapısal sorunlarda yoğunlaşmaktadır.

* **Su Kaynaklarının Etkin Kullanılamaması:** Gediz Nehri'ndeki kirlilik ve Demirköprü Barajı'ndaki su seviyesinin kritik düzeylere inmesi, sulama konusunda ciddi endişelere yol açmaktadır. Vahşi sulama yöntemlerinin hala yaygın olması, su kayıplarını artırmaktadır.

* **Pazarlama ve Markalaşma Eksiklikleri:** Üretimdeki güce rağmen, ulusal ve uluslararası pazarlarda markalaşma ve tanıtım faaliyetlerinin yeterli düzeyde olmaması, ürünlerin hak ettiği değeri bulmasını zorlaştırmaktadır.

* **Küçük ve Parçalı Tarım Arazileri:** Miras yoluyla arazilerin bölünmesi, verimliliği düşüren ve modern tarım tekniklerinin uygulanmasını zorlaştıran önemli bir yapısal sorundur.

* **İklim Değişikliğine Karşı Kırılganlık:** Özellikle bağıcılık gibi hassas ürünler, don ve kuraklık gibi iklimsel olaylardan olumsuz etkilenmektedir. Bu durum, üretimde dalgalanmalara ve rekolte kayıplarına neden olabilmektedir.

* **Çiftçi Örgütlenmesindeki Yetersizlikler:** Kooperatifçilik ve üretici birliklerinin daha etkin çalışması, ortak pazarlama ve girdi temini gibi konularda çiftçinin elini güçlendirebilir.

Fırsatlar (Opportunities)

Manisa tarımı, doğru stratejilerle değerlendirebileceği önemli fırsatlara sahiptir.

* **Devlet Teşvikleri ve Kırsal Kalkınma Programları:** Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) ve Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) gibi ulusal ve uluslararası fonlar, modernizasyon ve yeni yatırımlar için önemli bir finansman kaynağı sunmaktadır.

* **Organize Tarım Bölgeleri (OTB):** Tarıma dayalı sanayinin ve modern tarım işletmelerinin bir arada bulunacağı Organize Tarım Bölgeleri'nin kurulması, verimliliği ve rekabet gücünü artıracak önemli bir potansiyel taşımaktadır.

* **Coğrafi İşaret Potansiyeli:** "Manisa Sultani Üzüümü" gibi coğrafi işaretli ürünlerin sayısının artırılması ve bu ürünlerin tanıtımının yapılması, pazarlamada önemli bir avantaj sağlayabilir.

* **Tarım Teknolojilerinin Kullanımı (Tarım 4.0):** Akıllı tarım uygulamaları, sensör teknolojileri, drone ile izleme gibi yenilikçi yöntemlerin yaygınlaştırılması, verimliliği artırırken kaynak kullanımını optimize edebilir.

* **Artan Organik ve Yöresel Ürün Talebi:** Tüketicilerin sağlıklı ve güvenilir gıdaya olan talebinin artması, Manisa'nın organik ve iyi tarım uygulamalarındaki potansiyelini daha da değerli kılmaktadır.

Tehditler (Threats)

Manisa tarımının geleceğini olumsuz etkileyebilecek ciddi tehditler de mevcuttur.

* **Kuraklık ve Su Kıtlığı:** İklim değişikliğinin en belirgin etkilerinden biri olan kuraklık, Manisa'nın tarımsal üretimi için en büyük tehditlerin başında gelmektedir. Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarındaki azalma, üretim desenlerini değiştirmeye zorlayabilir.

* **Çevresel Kirlilik:** Sanayi tesisleri ve plansız kentleşmenin tarım arazileri üzerindeki baskısı ve Gediz Havzası'ndaki kirlilik, toprak ve su kalitesini düşürerek tarımsal üretimi olumsuz etkilemektedir.

* **Girdi Maliyetlerindeki Artış:** Gübre, tohum, ilaç ve enerji gibi temel tarımsal girdilerdeki fiyat artışları, çiftçinin kar marjını düşürmekte ve üretim motivasyonunu azaltmaktadır.

* **İklim Değişikliğinin Ürün Desenine Etkisi:** Sıcaklık artışları ve yağış rejimindeki değişiklikler, geleneksel olarak yetiştirilen ürünlerin verim ve kalitesini düşürebilir, yeni hastalık ve zararlıların ortaya çıkmasına neden olabilir.

* **Küresel Pazarlardaki Rekabet ve Dalgalanmalar:** İhracata dayalı bir tarım ekonomisine sahip olan Manisa, uluslararası pazarlardaki talep daralmaları ve fiyat dalgalanmalarından doğrudan etkilenmektedir.

Sonuç olarak, Manisa tarımı güçlü bir üretim potansiyeline sahip olmakla birlikte, sürdürülebilir bir gelecek için kaynaklarını daha verimli kullanmak, pazarlama ve markalaşma stratejilerini güçlendirmek ve iklim değişikliğinin getirdiği tehditlere karşı dirençli politikalar geliştirmek zorundadır. Fırsatların doğru değerlendirilmesi ve tehditlere karşı proaktif önlemlerin alınması, Manisa'nın Türkiye'nin tarım ambarı olma konumunu daha da güçlendirecektir.

